

Edvard Kardelj med delavci v Soteski

V soboto, 9. januarja, se je ob slapovih Krke v Soteski dalj časa zadržal visok gost — predsednik Zvezne skupščine SFRJ tovariš Edvard Kardelj. Ob tej priložnosti so ga pozdravili predsednik sindikalne podružnice z žage ter krajevne organizacije SZDL Soteska. Tovariš Kardelj se je z njimi tovariško pomenil, zlasti pa se je zanimal, kako gospodari kolektiv na žagi v Soteski, koliko ljudje zaslužijo in kako se obrat razvija. Pogovor je med drugim nanesel tudi na obnovo soteskega gradu. Domačini so tovarišu predsedniku povedali, da bi bilo zdaj verjetno težko obnoviti ves grad, ker je že mnogo zidu porušenega. Dalo pa bi se obnoviti grajski stolp, ki bi lahko postal lepa turistična privlačnost. Tovariš Kardelj je ob tej priložnosti omenil, da bi lahko dobili tudi potrebna sredstva za te namene.

Domačini so dragega gosta prisrčno pozdravili in mu zaželeli dober prijem v Krki, saj je ribolov prijeten oddih tudi za tovariša Kardelja, ki se v redkih prostih trenutkih rad oglasi prav na bregovih naše Krke.

ANTON VIRANT

Financiranje zdravstva

Socialno zdravstveni zbor skupščine SRS bo februarja obravnaval nekatere probleme, ki nastajajo ob sklepanju pogodb med zdravstvenimi zavodi in komunalnimi zavodi za socialno zavarovanje. Da bi to problematiko natančneje proučili, skupine poslancev socialno zdravstvenega in republiškega zbora SRS obiskujejo nekatere občine in v razgovorih s predstavniki družbeno političnih skupnosti, zdravstvenih ter komunalnih zavodov in skupnosti socialnega zavarovanja skušajo razčleniti vrsto problemov, ki spremljajo zdravstveno službo na terenu. Nekaj vzrokov, ki povzročajo spore med zdravstvenimi organizacijami ter socialnim zavarovanjem in zavlačujejo sklepanje pogodb, je osvetlil tudi ponedeljski razgovor v Kočevju.

Za zdravstveno službo kočevske občine je zlasti značilen izredno obsežen teren, ki ga pokriva mreža zdravstvenih postaj. Nekatere so oddaljene od središča tudi do 50 kilometrov z namenom, da bi zdravstveno službo čim bolj približali občanom. Ker marsikje potrebe niso tolikšne, da bi imeli stalnega zdravnika, se le-ti vozijo tja nekajkrat na teden. In prav tu nastajajo nesoglasja, ker socialno zavarovanje zdravstvenim organizacijam ne prizna stroškov za vožnje zdravstvenih delavcev na podeželje. Prav tako ne plača prevoznih stroškov za terensko patronažno službo. Na neuskladenost financiranja zdravstvene službe vpliva tudi pomanjkanje normativov za

zdravstvene usluge. V razgovoru so naglasili, da zdravstveni delavci preveč pričakujejo, da bodo normative zdravstvenih uslug izdelali nekje zgoraj, kar pa je zgrešeno, zlasti se, če upoštevamo, da specifični pogoji dela v posameznih zdravstvenih ustanovah terjajo tudi različne storitvene normative. Zato se bodo morali pri tem bolj angažirati zdravstveni delavci sami, znotraj svojih organizacij.

Razen tega so ugotovili, da je v sedanjem delu zdravstvene službe v kočevski občini v glavnem vsa skrb posvečena le kurativni, hkrati pa precej zanemarjena preventivna dejavnost. Tudi obratne ambulante v delovnih organizacijah, katerih namen je prevenjiva, se v glavnem ukvarjajo le s kurativo. Zato obstaja tudi umesten predlog, da bi po zgraditvi novega zdravstvenega doma v Kočevju le-te združili pod skupno streho zdravstvenega doma, ki bo lahko nudil kvalitetnejše usluge. Obratne ambulante bi se potem ukvarjale predvsem s preventivo. Žal se v Kočevju za zdaj še ne ogrevajo za ta predlog, čeprav vsi hkrati ugotavljajo, da je preventivno zdravstvo no varstvo občanov precej šibko.

Močno pogrešajo v Kočevju zdravstveni center, ki bi pripravljal potrebne analize za načrtno in dolgoročno programiranje razvoja zdravstvene službe, ker zdaj takih programov v kočevski občini še nimajo.

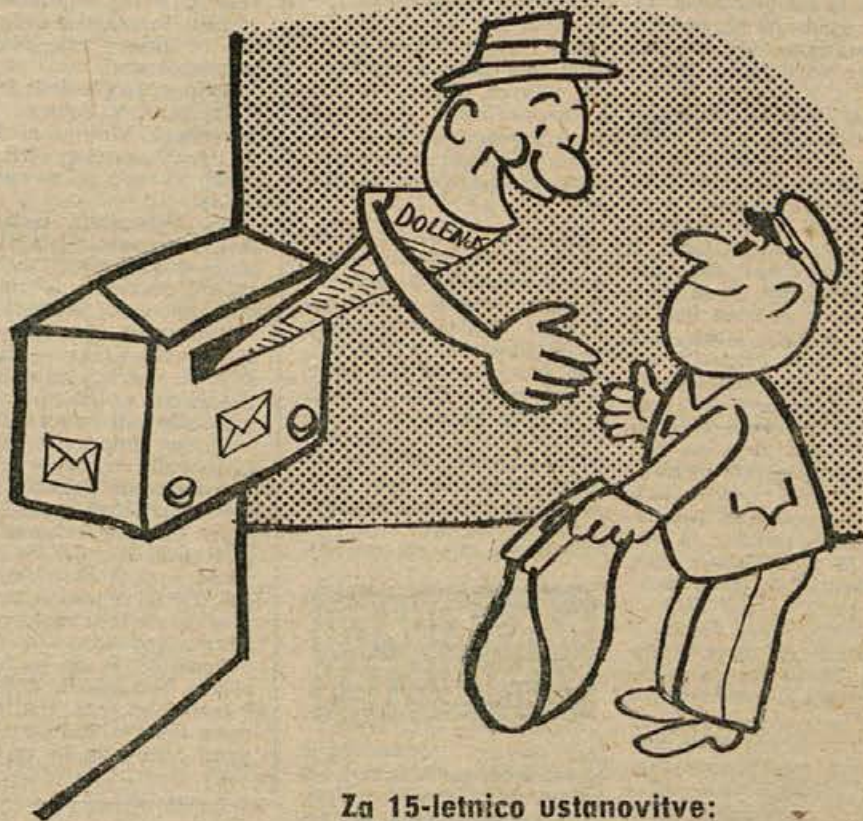
Vsem tem pojavom in težavam v financiranju zdravstva pa botruje enoten delež sredstev za zdravstveno zavarovanje vsem komunalnim skupnostim, ne glede na to, ali so aktivne ali pasivne. Zato so se ob koncu razgovora zavzeli za izpopolnitev notranje delitve sredstev socialnega zavarovanja v korist sklada zdravstvenega zavarovanja. Tako bi uskladjili porabo sredstev med skladi zdravstvenega zavarovanja s stalnimi primanjkljaji in dolgoročnimi skladi socialnega zavarovanja, ki izkazujejo precejšnje viške.

Podobno posvetovanje bo jutri tudi v Novem mestu; začelo se bo ob 9. uri na sejo občinske skupščine.

TEKSTILANA — kočevski milijarder

Navzlic zastareli opremi je tekstilna tovarna Tekstilana v Kočevju že pred dnevom republike izpolnila letni proizvodni plan, 16. decembra pa dosegla prvo milijardo v proizvodnji. Dan kasneje so zapisali, da je tudi prodane blaga za milijardo dinarjev. Uspehe je ob pomoči organov upravljanja in vodstva dosegel pretežno ženski kolektiv, ki si je v lanskem drugem polletju zelo prizadeval, da izboljša delovno storilnost, kvaliteto izdelkov, organizacijo dela, smotrno izkoristi naprave, uvede varčevanje in z drugimi ukrepi dosega zavidljive rezultate. V novo gospodarsko leto vstopajo s planom, ki je za 20 odstotkov večji od lanskega, to pomeni, da bo Tekstilana proizvedla za 1 milijardo 250 milijonov dinarjev izdelkov. Večjo skrb bodo posvetili tudi izvozu.

— v

Za 15-letnico ustanovitve:

JUBILEJNA NAKLADA

Na kratko in jedrnatno lahko povemo: letos 17. februarja bo poteklo 15 koledarskih let, odkar je v Novem mestu izšla prva številka DOLENJSKEGA LISTA, glasila OF naše pokrajine. Od začetnih 300 izvodov na teden se je naklada v 15 letih povečala na skoraj 24.000 izvodov. Domači pokrajinski glasnik Socialistične zveze je našel pot v številne družine in hiše na Dolenjskem, Kočevskem in Spodnjem Posavju in postal nepogrešljiv obveščevalec in sodelavec v vsem družbenem življenju 9 občin. O prehojeni poti in novih nalogah v sistemu razvejanega in poglobljenega upravljanja, ki so zdaj pred domačim časnikom, bomo povedali kaj več v jubilejni številki ob obletnici.

Danes pa bi radi obvestili javnost, da želi kolektiv Dolenjskega lista skromno počastiti 15-letnico svoje ustanovitve tudi z novim delovnim uspehom: radi bi dosegli redno tedensko naklado 25.000 izvodov. Zato podajamo še enkrat roko našim najzvestejšim sodelavcem: uslužbencem PTT in med njimi zlasti vsem pismonošom, ki vsak teden tako požirtovalno odpro na deset tisoče vrat in domov naše pokrajine in se srečujejo z našimi prebivalci. Ko se jim zahvaljujemo za dolgoletno tovariško sodelovanje, — prav oni so nam pridobili največ novih naročnikov, bralcev in prijateljev! — jih hkrati

prosimo: pojdimo še enkrat v akcijo in zberimo v krog stalnih naročnikov kar največ tistih, ki zdaj domačega pokrajinskega glasila SZDL še ne dobivajo.

Trud pa naj bo tudi pošteno poplačan: razen denarnih nagrad za vsakega novega naročnika smo za najprizadevnejše uslužbence PTT in pismonoše, ki bodo zbrali od 1. januarja do 28. februarja 1965 NAJVEČ novih naročnikov, pripravili še posebej 4 nagrade:

MOPED in 3 transistorske radijske sprejemnike

Tako kot denarne nagrade jih bomo razdelili takoj ob zaključku akcije — prve dni marca 1965. Vse pošte so medtem dobile potrebna navodila, letake in naročilnice. Danes objavljamo že tudi prve uspehe nove akcije, z veseljem pa jim bomo vsak teden pripisovali nove in nove naročnike!

Zdaj naj znova velja naše geslo: V VSAKO HIŠO — DOLENJSKI LIST!

Lepo Vas medtem pozdravljata

UREDNIŠTVO IN UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Ob 15. obletnici izida prve številke Dolenjskega lista bomo podarili

TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK

tisti KRAJEVNI ORGANIZACIJI SZDL

ki bo v času od 1. januarja do 28. februarja 1965 pomagala pridobiti na svojem področju največ NOVIH NAROČNIKOV. Naročnike bodo zbirali predvsem pismonoše; lahko pa organizira zbiranje tudi KO SZDL sama ali v sodelovanju z drugimi organizacijami, društvi in posamezniki. Pri tekmovalstvu bomo upoštevali vse novo pridobljene naročnike s področja krajevne organizacije SZDL, ne glede na to, kdo jih je pridobil. Zato prosimo odbornike KO SZDL, da pomagajo pri sedanjem razširjanju najbolj branege tehnika na našem področju.

Priporočajte članom organizacije, da si naročijo DOLENJSKI LIST, pokrajinsko glasilo SZDL Dolenjske, Kočevske in Spodnjega Posavja!

DOLENJSKI LIST

Anketiranje kmetijskih gospodarstev

Jugoslovanska anketa o kmetijskih gospodarstvih bo zajela tudi nekatere kraje v Posavju in v novomeški občini kot Loko, Podbočje, Brežice in Brusnice. V Sloveniji bo anketiranih 21 občin, anketiranje pa bo vodil Za-

vod za statistiko SRS. V posameznih (navedenih) krajih bo anketiranih po 10 kmetijskih gospodarstev oziroma gospodinjstev. Popisovalci, ki so imeli 28. in 29. decembra poseben seminar o anketiranju, bodo začeli delati že v prvi polovici januarja.

S. Sk.

Vreme

OD 14. DO 21. JANUARJA
Okrog 15., 19. in 22. januarja manjše snežne padavine, v ostalem suho in mraz.

Dr. V. M.

Še enkrat o evidentiranju

Zadnjič smo si naložili obveznost, da povemo še kaj o evidentiranju možnih kandidatov. Zdaj je za nami že nekaj izkušenj, tako da lahko spregovorimo tudi o teh. Predvsem pa se je treba zadržati pri vprašanju, kakšen je razloček med evidentiranjem in kandidiranjem. Ta še marsikomu ni povsem jasen, zato kaže zapisati nekaj besed tudi o tem.

Kaj hočemo doseči z evidentiranjem? Namen je ta, da vključimo v sodelovanje pri kadrovske politiki čimširši krog ljudi in da postane tudi samo kadrovanje čimbolj demokratično. S tem hočemo doseči, da bi postalo kadrovanje javna zadeva in merilo za izbor ljudi za vodilne funkcije stvar vseh delovnih ljudi. Prepričati hočemo torej rabo subjektivnih meril in kriterijev, ko bi ovek krog ljudi ocenjeval, kdo ima pogoje in kdo jih nima. Nevarnost subjektivnih meril je velika; iz njih se lahko izciemuje hude posledice. Ena izmed možnih posledic bi bila ta, da bi pri izbiri ljudi za odgovorne družbene funkcije ostajali le pri enih in istih ljudeh, kakor da imajo ti monopol nad njimi. S tem bi zmanjševali pomen in veljavo sistema samoupravljanja. Ni namreč mogoče govoriti o razvejanem in uveljavljenem samoupravljanju, dokler nimamo zaupanja v širši krog občanov, da lahko opravljajo odgovorne družbene dolžnosti. Iz samoupravljanja, če je uspešno, mora rasti široko zaledje kadrov, sposobnih in zaupanja vzbujajočih za opravljanje najrazličnejših družbenih nalog.

Nekateri še vedno ne razumejo, da evidentiranje še ni kandidiranje! S tem ko evidentiramo možne kandidate, si ustvarjamo šele razvid nad možnimi kandidati. Ko je končana prva faza volilnih priprav, se začne druga; treba je sešteti rezultate evidentiranja in napraviti ožji izbor, ki bo upošteval tudi potrebe in naloge skupščin. Ožji izbor opravi volilna komisija pri vodstvih Socialistične zveze s sodelovanjem skupščinskih komisij za volitve.

ve in imenovanja ter vodstev družbenopolitičnih organizacij. Šele tedaj, ko je opravljeno tudi to delo, bodo sklicevali zbere volivcev oziroma zbere delovnih ljudi, na katerih bodo postavljali kandidate. To ne bodo več možni kandidati, ampak bodo — ko bodo potrjeni od občinskih volilnih komisij — že dokončni kandidati, izmed katerih bomo potem volili odbornike na neposrednih volitvah oziroma poslance na občinskih skupščinah in neposrednih volitvah (poslance splošnega zbora republiške oziroma zvezne skupščine).

Morda se bo kdo vprašal, čemu tako široko evidentiranje možnih kandidatov, če pa bo kasneje narejen ožji izbor. Preden odgovorimo na to vprašanje, je treba najprej pojasniti, da ožji izbor, ki ga opravi volilna komisija z drugimi sodelavci, ni dokončen! Končna odločitev pripada zborom volivcev oziroma zborom delovnih ljudi, ki pač izberejo tiste kandidate izmed evidentiranih ali pa tudi drugih, ki se jim zde najbolj primerni.

NAŠ AKTUALNI KOMENTAR

Evidentiranje in ožji izbor sta le pomoč volivcem, da bi izbrali res tiste, ki so zaupanja vredni in sposobni in ki zagotavljajo uspešno sodelovanje v delu skupščin. Ta pomoč ima tudi namen, pokazati volivcem, kakšna mora biti struktura skupščin, da bi čimbolj odsevala strukturo družbe. Volivcem je treba posredovati tudi analize dosedanjega dela skupščin in jih opozoriti na prihodnje naloge. To je namreč zelo važno, ker je od tega odvisno, ali bodo volivci pojmovali demokratičnost kadrovanja in priprav na volitve zgolj kot obliko, ali pa bodo izbrali to demokratičnost za to, da bi se z njihovo izbiro oblikovala zares taka skupščina, ki bi bila vsestransko kos nalogam.

Volivcem ni mogoče vsiliti kandidata, ki ga ne želijo.

Zakaj je Indonezija izstopila iz Združenih narodov — to je tema vsega svetovnega tiska. O tem pišejo vsi, od Moskve do Washingtona, vsi obžalujejo ta korak. Storili ste napako, je zapisal kairski list al Ahram.

Najbolj je ta korak presenetil mlade afriške dežele. V Združenih narodih so videli organizacijo, ki je bila nad državami in ni bila orodje velesil. V tej organizaciji so imele afriške in azijske države celotno večino. Te države zato niso mogle biti preglasovane.

Najbolj so ploskali Indonezijci na Kitajskem, v Severni Koreji pa v Severnem Vietnamu. V Kambodži so njen korak sprejeli z razumevanjem. Povsod pa se sprašuje: kaj sedaj?

Bo Indonezija ustanovila svojo lastno organizacijo? Ni verjetno, zato ni dovolj zbrati toliko in toliko glasov, potrebna so tudi velika sredstva, potreben je kapital.

Indonezija je lani organizirala igre novih držav — Ganefo. To je bila le športna manifestacija, a z določenim političnim ciljem. Te igre niso bile niti senca olimpijade.

Sklep Indonezije, da izstopi iz Združenih narodov je ustvaril popolnoma nov položaj, pojavilo se je veliko kritičnih vprašanj. Eno teh je, se bo zdaj Indonezija začela približevati Kitajski? Bo Sovjetska zveza še naprej oboroževala Indonezijo? To so vprašanja visoke diplomacije, na katera mi ne moremo že zdaj odgovoriti.

Značilno je, da so konferenco afriških in azijskih držav že odložili z marca na maj. Medtem so nastale nove težave: Indonezija je odločno proti temu, da bi se te konference

udeležila tudi Malezija. To je politična tvorba britanskega imperializma, nož, naperjen proti Indoneziji, poudarjajo v Djakarti.

Indonezija si močno prizadeva, da bi pomirila javnost, posebno v Afriki. Zato je sklenil Sukarno obvestiti vse pomembne afriške dežele o razlogih svoje odločitve s posebno poslanico.

Toliko smo vedno hvalili svetovno organizacijo, zdaj pa naenkrat iz-

Ves svet se sprašuje: zakaj?

stopi iz nje peta največja država na svetu. Zakaj? se sprašujejo v Afriki. Zakaj ni Indonezija, ki je bila ustanovljena Malezija, protestirala proti teritorialnemu povečanju te države? Zakaj je čakala od leta 1963 do danes?

O sporu med Indonezijo in Malezijo bodo razpravljali še dolgo — tudi v Evropi. O tem diskutirata zdaj tudi ameriški predsednik Johnson in predsednik japonske vlade Eisaku Sato. Britanski list Observer je ondan predlagal, naj se skliče mednarodna konferenca, na kateri bi razpravljali o sporu med Indonezijo in Malezijo.

Evropa pa ima svoje probleme, vedno jih je imela. Odnosi med evropskimi državami so neizčrpno področje — zlasti med Francijo in Nemčijo. Te dni bo prispel v Pariz

zahodnonemški kancler Erhard. Ni treba še posebej poudarjati, da je zanj nemško vprašanje na prvem mestu.

Bonn je nezadovoljen z zastojem v nemškem vprašanju. Po njegovem mnenju ameriška diplomacija ni storila vse, kar bi lahko, da bi prišlo do združitve obeh nemških držav. Ni izkoristila vseh kart. Bonn se želi okoristiti z vsako šanso, ki se mu nudi. Zavzema se za ustanovitev nuklearnih sil Zahoda, saj bi tako prišel po ovinkih do atomskega orožja — ne bombe.

Tudi Francija in Velika Britanija nista absolutno proti, vendar menita, da bi se lahko to zgodilo le pod pogoji, ki bi jih same določile. Francija bi želela, da bi bila zveza Pariz—Bonn hrbenica zahodne Evrope. V Parizu so mnenja, da bi v primeru, če bi prišlo do politične združitve zahodne Evrope, ameriške čete ne bi bile več potrebne v Evropi. London in Bonn pa vidita v teh četah jamstvo miru v Evropi, garancijo mirnega razvoja.

Letos bodo o vseh teh problemih veliko razpravljali. Iz Washingtona poročajo, da bo Johnson poleti obiskal Evropo. V Londonu pa pričakujejo v drugi polovici marca sovjetskega premiera Kosigina. Britanski predsednik vlade Wilson bo nekaj tednov zatem prišel na uradni obisk v Sovjetsko zvezo.

To so vse ugodni momenti. In čas je že: dvajset let po vojni nemško vprašanje še ni rešeno. To še ni tako tragično, skoraj gotovo pa je, da ne bo še — nekaj let. Rešitev nemškega vprašanja je odvisna od splošne pomiritve v svetu, od širokega sporazuma med Vzhodom in Zahodom.

VELIKE POLJANE: predvsem komunalna vprašanja

19. decembra je bila na Velikih Poljanah letna konferenca krajevne organizacije SZDL. Kljub slabi udeležbi so člani uspešno končali posvetovanje o delu v preteklem letu in tudi sestavili plan dela za novo leto.

V preteklem letu je bilo čutiti mrtvilo v delu organizacije, vendarle so s pomočjo vaše skupnosti urejevali pokopališča, gasilsko društvo pa je dobilo novo motorno brizgalno.

Konferenca je ugotovila, da so bile letos ceste v teh krajih pozabljene in da razvoj

turizma nujno zahteva večjo skrb tudi za te stvari. Razpravljali so o javni razsvetljavi v Velikih Poljanah in okolice avtobusnega postajališča, o nezdravi vodi, ki jo morajo uživati prebivalci Vel. Poljan, ugovarjali so zoper davčno politiko in se pomelili o pluzenju cest.

Glede krajevne skupnosti pa so bili mnenja, naj bi ta ostala v mejah bivšega krajevnega odbora. Zborovalci so bili nekoliko razočarani, ker na konferenco ni prišel nihče od občinskega odbora, zato pa so temeljiteje obravnavali komunalno problematiko s šefom občinske komunale tov. Ilcem.

Staremu odboru je bilo izrečeno priznanje za dosedanje delo in ker so bili občani z njim zadovoljni, so večino članov ponovno izvolili v novi odbor SZDL. V.P.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

• Brez Combeja. Bivši kongijski premier Cyril Adula je predlagal v nekem afriškem listu, da se ustanovi začasna kongijska vlada, v kateri pa ne bi bilo Combeja. V tej vladi bi bili predstavniki patriotskih organizacij.

• Federativna ureditev za Cipr? Voditelj turške skupnosti na Cipru je dejal, da bi bila federativna ureditev najboljša. Grčija je forsirala priključitev otoka Grčiji, Turčija pa je bila za razdelitev otoka. Tako rešitev naj bi podprli Združeni narodi.

• Peron ne bo kandidiral. Argentinsko vrhovno sodišče je sklenilo, da peronistična stranka lahko sodeluje na volitvah marca — ne pa Peron osebno. Proti temu je bila posebno vojska. Peron je poslal Argentincem pismo, v katerem sporoča, da se bo vrnil v deželo.

• V Asuanu se mrazično dela. Pet let je tega, kar so se začela na Nilu, pri Asuanu, velika dela na zgraditvi jezusa hidrocentrala. Za marca se bo v umetnem jezeru, ki nastaja za jezo, nabralo 5 milijard kubičnih metrov vode. Tako bodo lahko še letos namakali 200.000 ha zemlje. Kmalu bo došlo glavno mesto Kairo tok z nove hidrocentrala na Nilu.

To pa seveda ne pomeni, da družbenopolitične organizacije nimajo kaj početi v volilnih pripravah, ker je treba prepustiti vse skupaj anarhičnemu toku. Narobe: zavestne socialistične sile imajo obilo dela; z demokratičnimi metodami morajo vplivati na ljudi, da bodo uporabljali socialistične kriterije pri izbiri kandidatov in že prej v fazi evidentiranja možnih kandidatov. Bojevati se morajo proti vsem poskusom demagogije, s katero skušajo posamezniki vplivati na volivce, prepričujoč jih, da so za demokracijo, v resnici pa imajo za bregom vse kaj drugega.

Trud, ki ga bomo vložili v evidentiranje, ne bo zaman.

Pogled, ki si ga bomo ustvarili nad možnimi kandidati, nam bo rabil pri naši bodoči kadrovske politiki. Morda takrat, ko bomo izbirali ljudi na druge odgovorne dolžnosti ali pa na prihodnjih volitvah. Zaradi tega bo potrebno, da bomo ta razvid stalno dopolnjevali in aktualizirali, tako da bomo stalno na tekočem, s kakšnim kadrovskim zaledjem razpolagamo.

V prihodnjem sestavku bomo odgovorili na vprašanje, ali je sploh pravilna dilema — enega ali več kandidatov. Nam se namreč zdi, da take dileme sploh ni, vendar o tem ljudje marsikje le precej razpravljajo, pa tudi ugibaajo.

J. B.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

• Predsedstvo republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije je te dni razpravljalo o vključevanju sindikatov v predvolilno aktivnost. Ugotovilo je, da se je v sindikatih že začela široka razprava o možnih kandidatih. Množičnost in demokratičnost te razprave izpričujejo veljavo in ugled sistema samoupravljanja.

Na seji predsedstva so nadalje menili, da so sindikati v predvolilni aktivnosti uspeli zlasti tam, kjer niso organizirali samo razprave o možnih kandidatih, ampak so spodbujali tudi k razgovorom o konkretnih dolgoročnih programih in nalogah komunale in organov, za katere so ljudje predlagali možne kandidate. To je še zlasti važno zato, ker demokratičnost predvolilnih razprav ni zgolj formalno vprašanje, ampak gre tudi za to, da vse faze volilnih priprav — od evidentiranja možnih kandidatov prek kandidiranja in volitev na občinski skupščini do neposrednih volitev — omogočijo izbor zares takih kandidatov, ki bodo zagotavljali uspešno delovanje predstavniških teles in uspešno reševanje aktualnih nalog našega časa.

Na predsedstvu tudi naglašajo, da je treba predvolilne priprave povezovati z volitvami v delavske svete in odbore sindikalnih podružnic.

• Novinar »Dela« Franc Seunig je v uvodniku, posvečenem osnutku bančnega zakona, zapisal, da predelani osnutek upošteva kritiko prvotnega osnutka, ki je dal družbenopolitičnim skupnostim dominantno vlogo pri upravljanju bank. V novem osnutku je zagotovljen večji vpliv gospodarstva.

• V nedeljo okrog 19.30 je prišlo v Ibarskem rudniku Ušće (južno od Kraljeva v Srbiji) do eksplozije in požara. Zasulo je 14 rudarjev, ki jih do torka reševalne ekipe še niso uspeli rešiti, oziroma se prebiti do njih. Dva rudarja, ki sta se rešila, sta izjavila, da

je prišlo do hude nesreče zaradi eksplozije kompresorja.

• V nedeljo so na pokopališču na Žalah izkazali poslednjo čast Mariji Leskošek, ženi našega znanega revolucionarja in politika Franca Leskoška-Luke, ki je bil med vojno eden izmed komandantov glavnega štaba. Tudi Marija je bila znana borka za pravice človeka. Marsikomu je rada pomagala, če je le mogla. Na njeni zadnji poti so jo spremlili

SINDIKATI V PREDVOLILNI AKTIVNOSTI

njeni stari prijatelji Edvard in Pepca Krdelj, Miha in Mica Marinko in drugi. Med številnimi venci je bil tudi venec predsednika Tita.

• Zvezni izvršni svet je predpisal nove premije za mleko, pšenico, rž in surovi bombaž. Premija za mleko bo odslej znašala 20 din za liter, izplačevali pa jo bodo organizacijam, ki se ukvarjajo s proizvodnjo in predelavo mleka. Ostale premije bodo znašale: za pšenico in rž 2 din. Določene so tudi nove garantirane cene, in sicer za pšenico in rž 62 din za kilogram (od 1. julija 1965) ter za koruzo 52 din (od 1. jan. 1965). To je spet nova spodbuda proizvajalcem za povečanje pridelka mleka, pšenice, rži in koruze.

• Te dni so bile oblikovane nove cene premoga. Po ukrepih ZIS imajo premogovniki pravico prosto določati cene premoga v

okviru dovoljenega zvišanja za 23 odstotkov. Ta ukrep je bil sprejet zaradi velikih potreb našega gospodarstva po premogu na eni strani ter zavoljo nezadovoljivega naraščanja proizvodnje premogovnikov na drugi strani. Ta razkorak je bil predvsem posledica prešibke materialne osnove premogovnikov, nizkih osebnih dohodkov, neugodnih stanovanjskih razmer itd. S podražitvijo premoga so dane možnosti, da se neugodno stanje v premogovniški popravi.

• V Beogradu pripravljajo zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o stanovanjskih odnosih. Po tem predlogu je predvidena liberalizacija načina formiranja stanarine. Po novem bi občinske skupščine lahko predpisale, da se stanarina lahko določi s pogodbo o uporabi stanovanja namesto z dosedajšnjo odločbo njenega upravnega organa. S tem bi torej uvedli pogodbene namesto administrativne odnose.

• Na seji izvršnega sveta SR Slovenije so ustanovili inštitut za ekonomske raziskave. Tako znanstveno institucijo za potrebe raziskovanja ekonomskih gibanj je naše gospodarstvo že dolgo pogrešalo.

• Predsednik centralnega komiteja zveze mladine Jugoslavije Tomislav Badovinac je v pogovoru mladinskemu aktivu v Novem Sadu med drugim poudaril, da je zveza mladine sestavni del samoupravljanja. Badovinac je govoril mladinskemu aktivu o najvažnejših nalogah mladine po VIII. kongresu ZKJ.

• V zvezni skupščini so izdelali trimesečni program dela. Iz njega je razvidno, da bo v naslednjih treh mesecih težišče dela na oblikovanju gospodarskega sistema. Na dnevnem redu bodo tako vprašanja, kot so družbeni plan, devizni režim s poudarkom na samofinanciranju, spremembe v bančnem sistemu itd.

„AVTO“ KOČEVJE povečuje mednarodni transport za 90 odstotkov

V dobrem mesecu 24 novih kamionov — Zdaj že na cestah devetih držav — Bogata darila lanskega dedka Mraza kolektivu prizadevnega podjetja — S fički prihajajo na servis v Kočevje celo iz Zagreba!

Zadnji dan pred novim letom je kolektiv prevoznikega podjetja AVTO iz Kočevja praznoval dvojni praznik — novo leto in prihod šestih novih tovornih kamionov OM Titano, na katere so mislili in jih nestrpno pričakovali že več mesecev. Lep je bil pogled na šest kamionov s prikolicami, postavljenih lepo v vrsto, in skoro se je zdelo, da je to darilo dedka Mraza.

Na poti od carinarnice v Sežani do Kočevja je prvi kamion vozil eden najzaslužnejših in po službi v podjetju najstarejših soferjev Lojze Fajsa skupaj s prvim direktorjem podjetja ob ustanovitvi Petrom Grčom. Lojze Fajsa bo tudi naprej upravljal z novim tovornjakom.

Do konca januarja bo AVTO dobil postopoma še 18 tovornjakov OM Titano, tako da bo kolektiv imel skupno 60 kamionov. V zadnjih letih je podjetje opravilo tipizacijo vozil (OM, Fiat), ki zaje-

ma zdaj že 88 odstotkov vozne parka, s tipizacijo pa bodo še nadaljevali. Podjetje ima tudi lastno strokovno mehanično službo in potujočo servisno službo, tako da vse napake sproti odklanjajo.

V preteklem letu je kolektiv dosegel v gospodarstvu odlične rezultate. Dokončnega obračuna sicer še nimajo, vendar pa ocenjujejo, da so ustvarili okrog milijon dinarjev sredstev za enostavno in razširjeno reprodukcijo na zaposlenega. Skupno so opravili uslug za okrog milijardo dinarjev, povprečna realizacija na zaposlenega pa je približno pet milijonov din. Pretekli del (okrog 60 odstotkov) prevoznikov uslug podjetja »izvažaa«. Pri tem velja poudariti, da je velika razlika med izvozom materiala, pri čemer so morda udeleženi druga podjetja ali celo material iz uvoza, in pa med »izvozom« uslug, ki predstavljajo čisto delo. Letos predvidevajo, da bodo ustvarili

625.000 dolarjev deviznega priliva, se pravi, okrog 90 odstotkov več kot minulo leto. Plan celotne realizacije za letošnje leto se bo povzpela kar za 350 milijonov dinarjev nad milijardo.

Oktober lani je podjetje dobilo samostojno registracijo za mednarodni cestni promet, kamioni z oznako AVTO Kočevje pa se pojavljajo po cestah Italije, Francije, Belgije, Nizozemske, Luksemburga, Zah. Nemčije, Poljske, Češke, Avstrije, kaže pa, da bodo v tem letu navezali tesnejše stike tudi z ostalimi vzhodnimi državami.

Med domačimi in tujimi poslovnimi strankami pomeni AVTO Kočevje veliko, ugled pa si je kolektiv pridobil z vztrajnim, poštvalnim, hitrim in solidnim delom. Zaradi pomanjkanja vozil niti ne morejo ustreči vsem naročilom in jih okrog 60 odstotkov celo odklonijo. Dokaz, da je podjetje priljubljeno tudi med domačimi soferji, pa je

v tem, da se je na razpisanih 60 delovnih mest javilo kar preko 200 soferjev!

S tipizacijo voznega parka in uspešno delitvijo dela je v zadnjem letu dosegel lepe uspehe tudi kolektiv mehanične delavnice, katere člani odhajajo na specializacijo v matične tovarne (OM, Fiat). Vedno večja kvaliteta dela in sorazmerno najcenejše usluge privabljajo stranke od blizu in daleč. DOZ iz Delnic jim je npr. predlagal, da bi opravljali vsa tovrstna popravila v Gorskem Kotaru, posamezniki pa pridejo s fički na servis celo iz Zagreba. Velika ovira za še uspešnejše in kvalitetnejše poslovanje mehanične delavnice so neprimeri prostori, zato je podjetje sklenilo zgraditi novo mehanično delavnico, za kar so namenili 150 milijonov dinarjev; 100 milijonov za gradnjo, ostalo pa za strojno in drugo opremo.

Naj na koncu omenimo tudi to, da je prinesel kolektivu dedek Mraz razen novih kamionov tudi 42-urni delovni teden, tako da so vsi pogledi in vse misli kolektiva lahko z velikim pričakovanjem uprli v prihodnost. Z novimi prevoznimi kapacitetami bodo še uspešnejše posegali v tuzemski in inozemski transport in z njim že lastno zavzetostjo visoko »izvozno« obveznost — 625.000 dolarjev — tudi izpolnili.

F. G.

— Joj, očka, nikar me več ne tepi, saj ne bom nikdar več rekel, da bi rad bil prosvetni delavec!

Trgovina v Cerkljah

17. vasi cerkljanskega okoliša oskrbuje ena sama trgovina. Ljudje prihajajo nakupovat v Cerklje od blizu in daleč. Tisti iz oddaljenih vasi porabijo veliko časa za pot, še več pa za čakanje v prodajalni. Kupci se potrpežljivo ali nestrpno stiskajo v pretesnem prostoru in čakajo, da pride vrsta nanje. Njihovo

razpoloženje je odvisno od tega, koliko opravkov imajo še tisti dan.

Ob srečanju z znanci se ljudje med tem marsikaj pomenijo. Vsi, ki kupujejo v tej trgovini, pravijo, da je lokal za tako velik okoliš premajhen in da bodo morali v Cerkljah poskrbeti za večjo trgovino. Tudi na zborih občanov so to že imeli v mislih. Za sedaj za povečanje ni možnosti, kadar pa bodo spet gradili kak stanovanjski blok, ne bodo pozabili na nujno potrebne poslovne prostore v pritličju nove zgradbe.

Pozdravite svojce v tujini z Dolenjskim listom! Hvaležni vam bodo za pozornost!

Pomagajmo družinam ponesrečenih rudarjev v Globokem!

Nesreča v Rudniku v Globokem, ki je terjala dve smrtni žrtvi, je povzročila nenadomestljivo izgubo družinam pokojnega Jagriča in Drugoviča. Posebno težko je izguba prizadela družino Drugoviča, saj ima dva otroke v starosti 9 in 6 let. Starši rudarja Jagriča pa so izgubili edinega sina.

DS podjetja je na zadnjem zasedanju sklenilo, da izplača vsaki družini kot takojšnjo pomoč po 100.000 din. Sklenili so tudi, da se v letu 1965 izplača družini Jagrič 300.000 din in družini Drugovič 400.000 din, vsakemu otroku pa po 300.000 din s tem, da se sredstva za otroke naložijo na hranilno knjižico. S tem je kolektiv rudnika pokazal globoko razumevanje in human odnos do svojcev ponesrečenih rudarjev, do večraj članov kolektiva. Tudi Občinska skupščina Brežice je dala pomoč družinam ponesrečenih rudarjev, vendar smatram, da je naloga in dolžnost nas vseh, predvsem pa delovnih kolektivov, da zagotovimo otrokom nemoteno šolanje, pa tudi staršem določeno pomoč.

Sredstva, ki sta jih kolektiv in občinska skupščina že dodelila kot pomoč, vsekakor ne zadoščajo. Občinski sindikalni svet predlaga, naj bi še delovni kolektivi iz svojih sredstev v znak solidarnosti in razumevanja prispevali določeno vsoto kot pomoč.

I./Z.

M. S.

Kljub pocenitvi uslug — večji dohodek

»PREVOZ« je lani dosegel 560.000.000 dinarjev prometa — Pomankanje rezervnih delov ovira redno poslovanje

Podjetje »Prevoz« iz Brežic, ki je lani praznovalo 15-letnico obstoja, je izpolnilo planske obveznosti že 31. oktobra. Člani kolektiva po udarjajo, da so bila planska predvidevanja realna, vendar so jih presegli z izkoriščanjem notranjih rezerv. Delno je vplival na povečanje tudi obnovljen voznik park.

Podjetje je lani nakupilo 24 novih vozil. 14 jih je naba-

vilo v zameno za avtobuse, ki so jih prepustili podjetju SAP iz Ljubljane. Normalni potek dela močno ovira pomankanje rezervnih delov za vozila. Doslej je še nekako šlo, zdaj pa nekaj vozil že stoji, ker nimajo ustreznih gumij. Primanjkuje jih predvsem za težja vozila. Škoda je iz dneva v dan večja in v podjetju se bojijo, da bodo morali na ta račun še izločiti

nekaj vozil. Težave so tudi pri nabavi zavornih oblog iz uvoza, ker so domače zelo slabe.

Kolektiv »Prevoza« je v zadnjih letih dosegel velik napredek. Tako je na primer stočlanski kolektiv pred šestimi leti ustvaril 180 milijonov prometa, lani pa so 100 člani dosegli že 560 milijonov. Pravijo, da tu niso skrite višje cene za usluge, ampak da so to dosegli z boljšim gospodarjenjem, z boljšo organizacijo dela in odkrivanjem notranjih rezerv. Takrat, pred šestimi leti, so prevažali papir iz Krškega v Beograd po 9 in 10 dinarjev kilogram, iz Beograda v Zagreb pa sladkor po 6 dinarjev kilogram. Zdaj prevažajo papir po 7 dinarjev, sladkor pa po 4 in pol dinarja. Prevoze so torej znatno pocenili in kljub temu več ustvarjajo. Sladkor in papir zavzemata 70 odst. seš prevozov, ki jih opravlja podjetje s težjimi vozili. Za prevoze na krajših progah imajo na razpolago manjše tovornjake. Vseh vozil ima »Prevoz« zdaj 34, s prikolicami vred pa 54. Konkurence podjetje zaradi solidnih uslug do sedaj še ni občutilo. Naročniki so zadovoljni in kolektiv želi, da bi tako ostalo tudi v naprej.

Gradnja cementarne na Senovem ni odobrena?

Pred nedavnim smo poročali o pohajanju zalog v senovskem premovalniku in o skrbeh, ki tarejo tamkajšnje prebivalce, saj bo rudnik kot edino proizvodno podjetje, ki jim nudi kruh in zaposlitev, moral nehati obratovati. Kot vse kaže pa z gradnjo cementarne, ki naj bi nadomestila rudnik, ne bo nič, čeprav so načrti zanjo pripravljeni, čeprav je pri roki dovolj najkvalitetnejših surovin in čeprav so v neposredni bližini na voljo tudi energetski viri.

Ko je na krajevni konferenci Socialistične zveze na Senovem stekla beseda tudi o cementarni, je republiški poslanec Edo Komečar pojasnil, da kot vse kaže, cementarne na Senovem ne bodo gradili. O senovskem problemu je že razpravljali tudi republiški izvršni svet, ki išče ustrezno rešitev za preusmeritev proizvodnje.

Naročite domači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojakih!

O VARNOSTI NA KRAJU SAMEM

Zadnje dni decembra se je sestala na občnem zboru v Novem mestu dolenjska sekcija Društva varnostnih inženirjev in tehnikov ljubljanskega okraja. Jože Blažič je spregovoril o dosedanjem delu sekcije, Janez Vodopivec pa o vlogi varnostnih delavcev v delovnih organizacijah. Ob sprejemanju delovnega programa za leto 1965 so želeli, da bi okrajno društvo izboljšalo odnose do dolenjske sekcije. Sklenili so, da se bodo letos sestajali tudi v gospodarskih organizacijah in obravnavali področje varnosti na kraju samem.

KLOPOTEC

POMENEK Z NAROČNIKI

Leto se je neverjetno hitro obrnilo in že tiskamo XVI. letnik našega domačega pokrajinskega časnika. V uredništvu in upravi že pripravljamo jubilejno številko, ki naj bi izšla 17. februarja — na obletnico dneva, ko je leta 1950 naš takrat še tako zelo skromen in neobjavljen DOLENJSKI LIST prvikrat prišel med ljudi kot glasilo Osvobodilne fronte Dolenjske. No,

o tem kaj več prihodnji mesec, danes pa smo dolžni naročnikom in bralcem nekaj običajnih novoletnih sporočil. Morda bo marsikoga zanimalo,

Koliko tiskamo zdaj 'DOLENJCA'

Tako nam pravijo v tiskarni DELA v Ljubljani, kjer vsa-

ko sredo pripravljamo in tiskamo naš teden. Današnja naklada je bila sestavljena takole:

STALNI NAROČNIKI (pregled po občinah — s številom rednih naročnikov):

BREZICE	2.185
ČRNOMELJ	2.018
KOČEVJE	1.231
KRŠKO	2.455
METLIKA	815
NOVO MESTO	6.516
RIBNICA	710
SEVNICA	1.573
TREBNJE	1.766

Stalnih naročnikov v 9 občinah je torej že 19.269, k njim pa moramo prišteti tudi stalne naročnike, ki prejema naš list izven ožje Dolenjske:

Razne pošte v SRS in SFRJ	1.265
Vojne pošte	402
Naročniki lista v Ljubljani	577
Naročniki v tujini	540

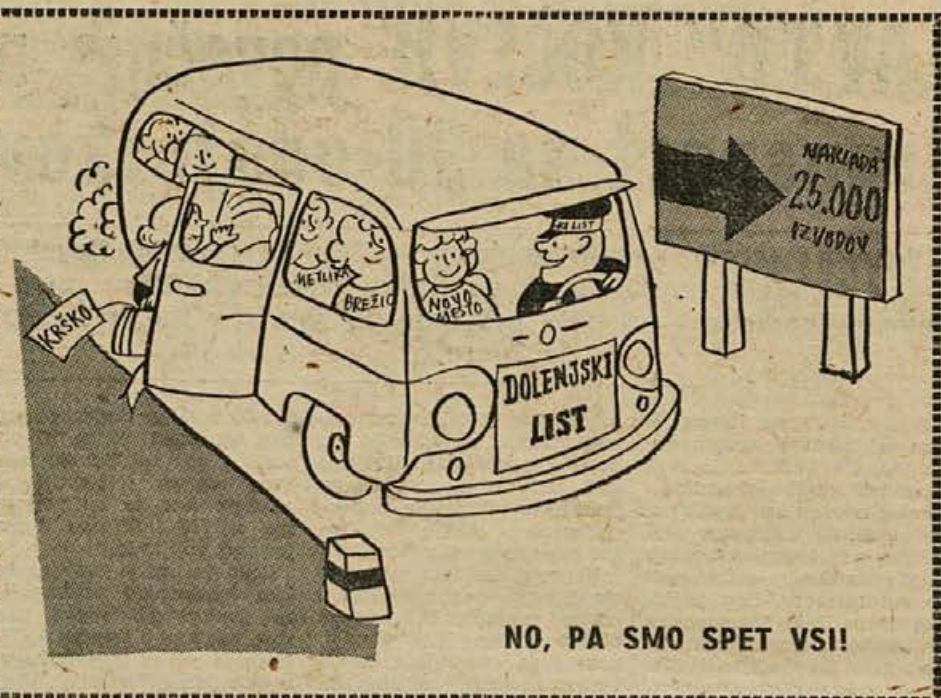
Skupno imamo torej 22.053 stalnih naročnikov, medtem ko smo poslali danes trafikam v redno kolportažo 1094 izv. lista, izredne (enkratne) kolportaže pa je bilo 165 izv. Razen tega smo naročili za arhiv, za dokazne izvođe in za nove naročnike tega tedna še posebej 188 Dolenjskih listov — kar predstavlja današnje naklado: 23.500 izvodov DOLENJSKEGA LISTA. Če jo primerjamo z začetnimi 3000 izvodov pred 15 leti — bi bili lahko zadovoljni, a nismo: kolikor poznamo naše kraje, bi Dolenjska, Kočevska in Spod. Posavje prav lahko imela vsak teden 25.000 izvodov domačega glasila SZDL!

Kočevje in Ribnica še nihata z naklado

Lani smo žal izgubili precej naročnikov iz kočevske in ribniške občine. Mnogi so zamerili, ker so se nekdanje KOČEVSKE NOVICE združile z Dolenjskim listom in so zavoljo užaljenosti odpovedali naš teden. Res je, da tudi mi nismo znali lani zadovoljiti bralce v teh dveh občinah, saj sta — med drugim — šele letos naročili vsaka po celo stran in bo zdaj lažje objavljati več gradiva. Tudi sedanji obseg bo za to področje verjetno premajhen, a tu bi se še dalo pomagati. Če vemo, da so pred leti KOČEVSKE NOVICE izhajale vsak teden s 5 in celo več tisoč izvodov, bi tudi danes lahko občini Kočevje in Ribnica dvignili svojo skupno naklado na vsaj 3 do 4000 izvodov. No, te naloge smo se prav danes lotili z našo ekipo v obeh občinah.

Velika škoda v krški občini

Našim bralcem je že znano, da se je zaradi novih pogojev sofinanciranja letos tudi krška občina odločila, da obnovi solastništvo pri našem medobčinskem glasilu SZDL. Ko pa smo se lani maja umaknili z njenega področja, so našo 'odsotnost' hitro izkoristili dnevi listi in (celo z našimi naslovi oz. kartoteko naših dotakratnih naročnikov!) pridobili precej novih naročnikov. To je seveda prav in koristno; zdaj pa ugotavljamo, da smo na ta račun v zadnjih 3 tednih izgubili skoraj 650 nekdanjih starih naročnikov v krški občini. Seveda se bo do mnogi spet naročili na pri- ljubljani domači teden, ne- potrebno beganje in spremi-

NO, PA SMO SPET VSI!

Sodelavci Dolenjskega lista v letu 1964

Naše domače pokrajinsko glasilo 'SZDL' je imelo tudi lani med svojimi številnimi naročniki in bralci vrsto stalnih in občasnih sodelavcev, dopisnikov ter poročevalcev. S svojimi prispevki so skupaj z uredništvom lista ustvarjali podobo pokrajinskega glasnika Socialistične zveze in tako prispevali, da smo bili kar najbolj informativni. Ko se jim tudi na tem mestu javno zahvaljujemo za sodelovanje, jih hkrati vabimo, da tudi v jubilejnim letu našega domačega časnika prav tako dopisujejo kot doslej, v njihove vrste pa vabimo še mnoge nove stalne in občasne dopisnike ter sodelavce. Naslednji tovariši in tovaršice so nam lani najpogostejše pisali iz svojih krajev:

Andrej Arko, Jože Boštjančič, Adolf Brižnik, Matija Cetinski, Polde Cigler, Boris Debelak, Franc Derganc, Marjan Dobovšek, Slavko Dokl, Janez Dragoš, Jože Dular, Viktor Dragoš, Regina Fir, Toni Gašperšič, Oskar Gerjevič, Jože Glomar, Drago Gregor, Bogdan Hren, Janko Jarc, Ernest Jazbec, Palma Kasesnik, Ludvik Kebe, Tone Knez, Vinko Kobe, Rezika Kramer, Rok Kržan, Vital Manohin, Miha Mate, Lojze Medle, Franc Mikec, Leon Močan, Franc Molan, Franc Molik, Jože Mrzлак, Ivan Novak, dr. Božo Oblak, Miran Ogrin;

Karel Oražem, Roman Ogrin, Jože Ožura, Franc Pavlakovič, Niko Pavlič, Zvonko Perc, Igor Penko, David Plut, Alojz Povše, Srečko Praternemer, Vladimir Prezelj, Božo Račič, Jožica Ribič, Peter Romanič, Milan Senica, Anton Simčič, Stanko Skočir, Jože Smolej, Lado Smrekar, Jože Spilhal ml., Jože Strmec, Severin Šali, Franc Segedin, Franc Setine, Milan Sepetave, Stanko Skalor, Jože Skof, Rihard Soper, dr. Adolf Spiler, Alojz Stine, Maks Toplišek, Marijan Tratar, Sergij Thorževskij, Damjan Vahen, Janez Vovk, Franc Vrvščak, Jože Knez, Jože Zamljen, Majda Zuro, Ivan Živič, Helena Žnidaršič, Janez Žunič, Karel Bačar, Franc Beg, Peter Breščak, Nace Bukovec, Norbert Černe, Tit Dobršek, Slavko Grahek, Marjan Gregorič, Karel Henigman, Slavko Hotko, Majda Jereb, Janko Kastelic, Janez Korošec, Alojz Kostrevec, Marjan Legan, Ladislav Lesar, Branko Lukič, Bogomir Milost, Jelena Pelko, Vlado Podgoršek, Polde Pungertar, Ivan Pungertar, Rudi Pušenjak, Filip Rihar, Robert Romih, Slavko Sitar, Marija Sušnik, Mirko Vesel, Branko Vrbine, Slavko Vute, Stanko Zlobko, Martin Zupančič, Jože Zupančič;

Franc Dragán, Rado Dvoršak, Krista Sušnik, Drago Benčina, Franc Ilc, Jože Smalcelj, Vlado Mišica, Ivan Gole, Ivan Vidmar, Jože Moškon, Bogo Javornik, Ovetto Novak, Franc Račič, Rudi Alif, Peter Stopar, Marija Gregorič, Anton Virant, Jože Jakič, Slavka Zupančič, Jože Sketa, Janko Trošt, Rafko Bijec, Marjan Ravbar, Franc Vučajnik, Martin Rožman, Ciril Šter, Rudolf Kobe, Zvone Serbec, Slavka Kukman, dr. Ivo Smrečnik, Danica Todorovski, Olga Kopinč, Filip Robar, Franc Kolbezen, Rado Dernač, Janez Kure, Veljko Troha, Franc Plantan, Tone Ožbolt, dr. Velenka Zakrajšek-Sever, Milena Pušenjak, dr. Smiljan Trobiš, Albina Bajc;

Peter Simič, Jože Primožič, Avgust Molan, Marija Volf, Anica Starič, Karel Lužar, Franc Smerdelj, Jože Starič, Jože Primc, Marjan Pavliha, Branko Peternej, Jože Novak, Branko Zupanc, Mara Jakič, Alojz Pirc, Andrej Mesesnel, Anica Ivičič, Roman Čelesnik, Dragica Rome, Franc Klevišar, Tone Kotar in še drugi.

S fotografijami so nas lani zalagali tovariši Baškovič, Albin Božič, Polde Grahek, Drago Mohar, Hugo Rožnik, Franc Perdan, Peter Romanič, Svezozar Busic in še drugi poklicni fotografi ter amaterji.

Tudi lani smo na straneh Dolenjskega lista objavljali reprodukcije umetniških del naših slikarjev in kiparjev. Naši sodelavci so bili: Zdenka in Bogdan Borčič, Ančka Godec, Božidar Jakac, Miroslav Kugler, Izidor Mole, Stane Jarm, France Slana, Miha Maleš, Mladena Brancelj in Maks Toboljevič. Objavili smo tudi več reprodukcij prežgoda umrlih umetnikov naše domače pokrajine: Vlada Lamuta, Frana Stiplovska in Jožeta Gorjupa. Sodelovala sta tudi karikatrista Božo Kos in Vladimir Koretič.

Mnogi naši sodelavci so nam ob vstopu v novo 1965. leto poslali čestitke z najboljšimi željami za nadaljnje uspešno delo Dolenjskega lista. Vsem se pristočno zahvaljujemo in jim prav tako voščimo vso srečo in plodno sodelovanje v bodoče.

UREDNIŠTVO DOLENJSKEGA LISTA

Močna »novoletna gibanja«: veliko odpovedi in naročil

Naj povemo kar po domače: neprijetno nas je zadelo veliko število odpovedi, saj smo v zadnjih 2 tednih morali odpisati kar 960 starih naročnikov (na novo se jih je v istem času prijavilo sicer že 262), ni pa še konec odpovedovanja. To so sicer vsakodnevni pojavi novega leta, brez njih pa bi že danes bili zelo blizu našega cilja — redne tedenske naklade 25.000 DOLENJSKIH LISTOV! Pripravili smo vse potrebno, da bi jo v 2 mesecih tudi dosegli. S sodelovanjem vseh starih naročnikov, naših številnih

Večja pomoč lastnikov lista

Občinski odbori SZDL vseh 9 občin našega področja podpisujejo prav te dni pogodbe, s katerimi podaljšujejo svoje ustanoviteljske in izdajateljske pravice do lista, predsednikom vseh 9 občinskih skupščin pa smo predložili v podpis pogodbe za sofinanciranje v letu 1965. Dosedanje dotacije (na podlagi narodnega dohodka) bodo odpadle; občine bodo plačevale listu toliko število strani, kolikor so si jih po dogovorih v lanskem decembru za letos naročile:

Brezice — stran in četrt, Črnomelj — stran in četrt, Kočevje — eno stran, Krško — 1 stran, Novo mesto — tri strani, Ribnica — eno stran, Metlika — tričetrt strani, Sevnica — tričetrt strani in Trebnje — eno stran.

Tako bodo imele občine vsak teden 11 svojih komunističnih strani (prilog) v listu, druge strani pa bodo razdeljene približno tako, kakor vidite danes in kot je bila tiskana številka prejšnjega teden. — Seveda tudi na ta način zbrana sredstva ne bodo zadostovala; še vedno bomo morali vestno skrbeti, da bo poraba vsa naročnina in da bomo dobili kar največ malih in reklamnih oglasov, naročenih reportaž in drugih objav. Več o tem prihodnji mesec, ko bomo predložili naročnikom letno bilanco za 1964.

Naročnina bo verjetno lahko ostala nespremenjena

Lani aprila smo podražili naš teden; tako so zahtevali lastniki lista in res smo zbrali nekaj milijonov več naročnine, hkrati pa smo izgubili nad 1000 starih naročnikov. Mnogi izmed njih so se listu odpovedali, ker jim je bil predrag. — Papir se je medtem precej podražil oz. kaže, da po novem letu ne bomo več deležni znižane (regresivne) cene. Skupna vsota dohodkov, oglasov in tiskanje URADNEGA VESTNIKA DOLENJSKE pa bo verjetno omogočila, da ostanemo pri stari ceni našega lista. Polletna naročnina bo tudi naprej 600 dinarjev; kot dozdaj jo bodo dvakrat na leto pri vseh naročnikih pobrali pismonoše. Upamo, da se bodo vrnili v krog naših stalnih bralcev v sedanji akciji tudi mnogi, ki so Dolenjski list lani odpovedali.

Prošnja naročnikom in sodelavcem

O vsebinskih vprašanjih lista in naših načrtih bomo povedali kaj več v prihodnjih tednih; naj že tu poudarimo, da ne bo šla mimo nas 20. obletnica osvoboditve, saj smo v letu 1965. Pred nami je 600-letnica Novega mesta in Metlike, v vseh naših občinah pa je toliko novega, lepega, zanimivega in bujno kipečega, da lahko samo prosimo bralce ter vse dosedanje kot nove sodelavce: pomagajte svojem listu z nasveti ter prispevki, da bi se lahko razvil v dobro socialistično tribuno javnega mnenja. Naj postane DOLENJSKI LIST prav s širokim sodelovanjem vseh bralcev zares koristen medobčinski glasnik Socialistične zveze. Takega potrebujemo, zaradi takih namenov je bil pred 15 leti tudi ustanovljen.

TONE GOSNIK

OD 1. DO 12. JANUARJA 1965:

262 novih naročnikov

Začela se je ena naših zadnjih velikih akcij za pridobivanje novih naročnikov: do konca februarja, v katerem bomo skromno počastili 15. obletnico ustanovitve našega domačega tednika, bi radi dosegli redno tedensko naklado 25.000 izvodov DOLENJSKEGA LISTA. Vse pošte na našem področju, pa tudi vse krajevne organizacije SZDL so dobile medtem obvestila, kaj vse smo pripravili za sodelavce v tej pomembni akciji pri razširjanju našega socialističnega tiska. Prvi uspehi so že tu: od 1. do 12. januarja se je na naš teden naročilo 262 novih naročnikov. Stanje v posameznih občinah:

BREZICE	15
ČRNOMELJ	13
KOČEVJE	2
KRŠKO	14
METLIKA	8
NOVO MESTO	26
RIBNICA	2
SEVNICA	12
TREBNJE	13
Razne pošte	143
Tujina	14

Podobno poročilo bomo poslej objavili vsak teden do konca februarja; v vsaki občini smo sešeli uspehe vseh pošt na njenem področju.

Razširjanje našega tiska, tudi pokrajinskega, sodi med naloge, s katerimi občutno prispevamo k boljšemu seznanjanju občanov z vsem, kar naj bi vedeli kot upravljalci v občini in v delovnih organizacijah. Visoka naklada domačega glasnika Socialistične zveze pa hkrati spet omogoča organizacijam SZDL in občinskim skupščinam na našem področju, da lahko z Dolenjskim listom kar najbolje obveščajo delovne ljudi. Zato si tolikanj prizadevamo, da bi uresničili geslo: V VSAKO HIŠO NA NAŠEM PODROČJU — DOLENJSKI LIST!

Vse krajevne organizacije SZDL in njihove aktiviste ter vse uslužbenke PTT v naših 9 občinah prosimo, da v sedanji akciji pridobijo kar največ novih prijateljev in stalnih bralcev domačega pokrajinskega lista. Tudi vse dosedanje naročnike našega časnika prosimo, da priporočijo Dolenjski list svojim sosedom, znancem in prijateljem — doma, po naši državi in v tujini!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA LISTA

KONFERENCE V SUHI KRAJINI SO KONČANE

S konferenco na Dvoru so bile končane letne konference Socialistične zveze v Suhi krajini. Dobra udeležba, tehtne razprave in pripravljenost občanov za sodelovanje pri reševanju nerešenih nalog so glavne odlike vseh teh sestankov.

DVOR: razpravljali so o kulturni dejavnosti

Član Socialistične zveze na Dvoru so mimo številnih komunalnih problemov govorili tudi o pozitivni kulturni dejavnosti. V zadnjem času so namreč izročili v uporabo družbeni prostor, v katerem bodo ustanovili kulturni center. Ljudje zahtevajo več kulturnih prireditev, saj je bil do sedaj ta kraj zaradi objektivnih težav zapostavljen.

Na izredno dobro obiskani konferenci so razpravljali tudi o svojem največjem gospodarskem objektu — Ribogojnici. Kljub nekaterim deljenim mnenjem se večina občanov zaveda, da bo ta objekt z ustreznimi turističnimi dodatki odločilnega pomena za nadaljnji razvoj turizma. Govorili so še o vaških poteh,

ki so v izredno slabem stanju, čeprav je nekaj finančnih sredstev na razpolago. Nekateri vasi so brez električnega toka tudi po več dni, zato predlagajo terenskega monterja za območje Suhe krajine.

Nekaj pripomb je bilo izrečenih na nizke odkupne cene kmetijskih proizvodov, ki niso spodbudile. Izredno zanimanje vlada za novo davčno politiko in za čvrsto kooperacijo.

Konferenci so prisostvovali Milan Bratož, Slavko Dokl in Stane Gorinšek, člani občinskega odbora SZDL. Za predsednico krajevnega odbora SZDL je bila izvoljena Slavka Andrejčič, tajnica pa je Nada Pažik.

BRŠLIN: želja po hitrejšem razvoju

Bršlin, naglo razvijajoči se industrijski center, ima pri tamkajšnjih občinah prav glede komunalnih vprašanj vedno večje zahteve. Razvoju industrije namreč ni sledila na drugi strani boljša preskrba in boljši življenjski pogoji. Pustimo kar je bilo

včeraj! Kaj pa danes? Bršlin mora v najbližji bodočnosti priti do življenjsko važnih objektov kot so trgovina, otroški vrtec, zdravstvena postaja, avtobusno postajališče in drugo. Vse to se bo uredilo z družbenimi sredstvi delovnih organizacij komunalne skupnosti in s samopriskrbov občanov.

Razen teh vprašanj so občani iz Cegelnice odločno nastopili proti temu, da bi se v njihovi neposredno bližini naselile ciganske družine. To vprašanje moramo reševati kompleksno in s polnim sodelovanjem vseh naših občanov, med katere spadajo tudi Cigani. Brez dvoma bo v takih primerih treba preko predsednikov, seveda — če hočemo cigansko vprašanje zares spraviti z dnevega reda! Cigane moramo približati ljudem in civilizaciji, omogočiti jim šolanje in zaposlitev; vsaj ciganski otroci naj bi drugade živeli kot žive sedaj njihovi starši!

Za bližnje volitve so občani predlagali kar šest kandidatov za bodoče odbornike: Franca Zagorca, Staneta Zupančiča star., Milana Drenika, Ivana Dularja, Toneta Kumpa in Petra Slapničarja. Tiška Sašek je zastopala občinski odbor SZDL.

GORNJE KAMENJE: premalo stika z občinskim vodstvom

Na konferenci SZDL v Gornjem Kamenju so ugotovili, da je bilo vodstvo premalo povezano s svojo občinsko organizacijo. Morda je ta kritika upravičena, morda tudi ne? Če niso dobili dovolj pomoči in razumevanja, bi moral več iniciative pokazati sam krajevni odbor. Vodstva se morajo zavedati, da je v

občini blizu 50 krajevnih organizacij in da je enostransko sodelovanje že na začetku obsojeno na neuspeh. Želja in dolžnost občinskega vodstva je, da so krajevne organizacije delovne in vsako dejavnost v vseh primerih podpira. Vendar včasih višja vodstva niso obveščena o odločitvah in sklepkih krajevnih odborov. To pomanjkljivost je treba odpraviti, pa bo sodelovanje, ki je nekje boljše, drugje slabše, še bolj učinkovito. Član izvršnega odbora občinskega odbora SZDL Janez Potočar je prisostvoval konferenci in imenu občinske organizacije.

NOVO MESTO — I. TEREN: tri samostojne KO SZDL v mestu

Po predhodnih razpravah sta enotna mestna organizacija in občinski odbor SZDL sklenila ustanoviti v mestu tri samostojne krajevne organizacije SZDL. Prvi so se zbrali člani na I. terenu in razpravljali o številnih vprašanjih, ki jih je organizacija zadovoljivo rešila. Mednje štejejo urbanistična vprašanja Kolonije, ki so razen enega primera rešena v zadovoljstvo občanov. Tudi izredno pereči socialni problemi so našli svoje mesto v razpravi in kaže, da bo organizacija posegla že v bolj delikatne zadeve. Tudi vodovod, kanalizacija in trgovina zahtevajo skorajšnjo rešitev.

Izredno dobro poročilo predsednika Ajdiča in uspešno delo odbora bi zaslužila priznanje z boljšim obiskom članov. Tovarišica Saškova je zastopala občinski odbor, okrajni odbor SZDL Ljubljana pa Majda Kolar in Jože Zor.

Poglavitno je zagotoviti javnost v kandidiranju

...Teze zveznega odbora Socialistične zveze o pripravi za skupščinske volitve in aktualna vprašanja kadrovske politike so vsekakor izrednega pomena za še širše in jasnejše spoznavanje obveznosti, ki na tem področju izhajajo iz načel in določil naše ustave. Temeljni predlogi teza nam kažejo, kako naj preidemo od načel in obveznosti, ki so deklarirani in formulirani v ustavi, na doslednejše uresničevanje in da glede na to izoblikujemo takšen mehanizem političnega kandidiranja in takšen volilni sistem, ki bo dejansko omogočil kar najdoslednejše uresničevanje teh načel. Zelo pozitivno je po mojem mnenju, da so prišle te teze pred sklicanjem tega sestanka v javnosti v širšo razpravo, ker je s tem omogočeno, da slišimo mnenje številnih občanov. S takšno prakso bi morali tudi v prihodnje nadaljevati.

Teze posebej navajajo nujnost javnega oblikovanja kadrovske politike in določanja meril za izvolitev ljudi v posamezne predstavniške organe. V uresničevanju te naloge pripada zelo pomembna vloga nedvomno skupščinski komisiji za volitve in imenovanja, stalnim volilnim organom Socialistične zveze in širokim javnim tribunam, ki jih predlagajo te teze. Poglavitno je potemtakem zagotoviti predvsem javnost v kandidiranju, čeprav s tem ne neha vloga organiziranih zavestnih družbenopolitičnih sil, ker to ne pomeni odpiranja širokih vrat stihiji in neorganiziranosti. Nasprotno, demokratizacija kadrovske politike terja večjo sistematičnost in organiziranost zavestnih sil. Zdi se mi, da bi bilo v prihodnje zelo pomembno in potrebno, da bi se za posamezne kandidate, za katere je posebno zainteresiran, javno arhiziral zvezni odbor Socialistične zveze. To pomeni, da bi se za izvolitev teh tovaršev v predstavniška telesa obrnil na komune s priporočilom, naj upoštevajo možnost izbire teh in teh tovaršev in tovarišic. Menim, da je to veliko pravilneje in bolj v duhu demokratizacije, kakor pa stara praksa, ko se je želelo ustvariti vtis, da je neko število tovaršev in tovarišic kandidiranih spontano, kakor da so občani sami prišli na idejo, da bi volili te in te tovariše in tovarišice. Mnenja sem, da bi morali jasno razumeti nujnost, da se lotimo kadrovske politike bolj organizirano in sistematično, razen tega pa bi morali preiti na popolno javnosti tudi tedaj, ko se forumi pojavljajo kot predlagatelji kandidatov za posamezna predstavniška telesa...

JOZE SMOLE

TREBNJE: sindikati izpopolnjujejo seznam odborniških kandidatov

Zadnje dni v tem mesecu se bo v Trebnjem sestal plenarni občinski skupščinski svet, da bi kritično pregledal delo občnih zborov sindikalnih podružnic. Tedaj bo tudi sprejeli svoj delovni program za leto 1965.

Sindikalni občni zbori, ki potekajo že od 10. decembra, so obravnavali pretežno take zadeve, ki jih poznajo in rešujejo doma vse gospodarske organizacije. Dosedajno so bili na dnevnem redu notranji in proizvodni odnosi, samoupravljanje in proizvodnja, za dohodek pa še vsi tisti važnejši problemi, ki tarajo proizvajalce. Če odstojemo nekaj občnih zborov, ki so se zadovoljili le s statističnimi poročili in so manj posegli v globlino stvari ter tako slabe zadovoljili, bi mogli reči, da so drugod proizvajalci odkrito povedali, kakšna protislovja še hromijo proizvodnjo, sistem celitve dohodka in seveda tudi odnose.

Rečni pomeniki so tekli tudi o tem, koga bi vpisali v seznam od-

borniških kandidatov. V nekaterih podjetjih so se strinjali, da bi jih v skupščini še nadalje zastopal sedanji odbornik, zato naj bi kar ta kandidiral za novo mandatno dobo. V največ primerih pa so menili, da bi se o kandidatih pomenili na posebnih sestankih, kar zahteva odločitev za predlog trebnjske in morda tudi daljše presoje.

Novo izvoljena vodstva sindikalnih podružnic so precej pomlajena. V njih so člani, ki imajo manj izkušenj. Občinski sindikalni svet zato meni, da bi kazalo zanje prirediti krajši seminar, na katerem bi došli naloge in vloge, ki jo dobivajo s članstvom v vodstvih.

8 evidentiranih kandidatov v Ribnici

Odbor krajevnih organizacij SZDL v Ribnici je na zadnji seji razpravljali o pripravi na volitve in evidentiral prve kandidate za volilno enoto 8 — Ribnica II (Mlaka): Drago Turnšek — direktor trgovskega podjetja, Anton Andoljšek — tehnik v Kovinskem podjetju in Drago Češarek — delavec.

V volilni enoti 10 — Gorenja vas — so evidentirali naslednje kandidate: Anton Nolasan — kmet, Anton Andoljšek — delavec in Ančka Jaklič — gradbeni tehnik, v VE 6 — Hrovača — pa: Stane Andoljšek — strojni tehnik in Janez Tanko — tapetnik.

Mladinske tribune v podjetjih

Mladina v podjetjih novomeške občine je priredila vrsto tribun, na katerih je obravnavala gradivo in smernice VIII. kongresa ZKJ. — Šolska mladina je o kongresu razpravljala na mladinskih urah.

PREDLAGANI ODBORNIŠKI KANDIDATI V OBČINI TREBNJE

Volilna komisija pri občinskem odboru SZDL Trebnje je v zadnjem tednu evidentirala naslednje predloge za možne odborniške kandidate: na Mirni: delavec Franc Kolenc, profesor Vladimir Silvester, uslužbenec Vilko Marini, gostilničar Bojan Kolenc, uslužbenec Janez Janežič, direktor TSS Mirna Franjo Bule, upokojenec Ludvik Golob, tehnik Janez Kovačič, upokojenec Vladimir Berce; v Dobriču: kmetijski tehnik Jože Benda, kmetovalec Jože Suštaršič; v Knežji vasi: kmetovalec Franc Perpar, kmetovalec Jože Anžlovar, kmetovalec Janez Kek; v Trebnjem: gozdarski tehnik Nace Dežman; v Velikem Gabru: električar Alojz Barle in kmetovalec Jože Umberger.

Premalo vidimo ženske in mladino

Okrajni odbor SZDL Ljubljana je priredil posvetovanje občinskih volilnih komisij iz štirih dolenjskih občin: Metlike, Novega mesta, Črnomlja in Trebnjega — Posvetovanje je vodila predsednica okrajnega odbora SZDL Francka Strmole.

Iz uvodnih poročil predsednikov občinskih volilnih komisij kaže, da so priprave za volitve v polnem teku. Število evidentiranih kandidatov priča, da so občani novi način kadrovanja dobro dojemli. S številnimi predlogi, ki so jih do sedaj registrirali, se bo obseg možnih kandidatov znatno povečal in zbori volivcev bodo lahko izbrali res najboljše. Drugi kandidati, ki ne bodo izvoljeni in bodo lahko sodelovali v raznih svetih in vodstvih organizacij. Ta javni preizkus kvalitete ljudi, ki jih ocenjujejo občani sami, bo odločilnega pomena pri nadaljnjih kadrovanjih.

Izredno veliko število predlogov so volilne komisije dobile za odbornike občinske skupščine. Znatno manj jih je za republiške in zvezne poslance. O tem so precej govorili in ugotovili, da se

mora delo tudi pri izbiri poslancev bolj pospešiti.

Pri dosedanjem evidentiranju je med kandidati izredno malo mladine in žensk. Prisotni člani volilnih komisij so menili, da bo treba nekoliko bolj pogledati med vrste neposrednih proizvajalcev in mladincev. Morda to vprašanje ni tako pereče, če upoštevamo, da večina predlogov prihaja s podeželja in le redki iz delovnih kolektivov. Sindikalne organizacije bodo v teh dneh pospešile evidentiranje v delovnih organizacijah. Tako lahko pričakujemo znatno izboljšanje sedanjega sestava.

Odborniki in poslanci, ki jim poteče mandat

Prisotni so povedali, da nekateri občani zahtevajo ponovno kandidiranje odbornika oziroma poslanca, ki mu poteče mandat. Takšni od-

borniki in poslanci naj ne bi več kandidirali, ker hočemo dosledno upoštevati načelo rotacije določeno z ustavo.

Kljub temu, da evidentiranje dokaj dobro poteka, je opaziti, da razen Socialistične zveze in delno sindikata druge družbeno politične organizacije o tem premalo razmišljajo. Navzlic številnim občnim zborom in pozivom organizacijam in posameznikom ni s te strani nikakršnih predlogov. Kjer imajo pravilno predstavbo o name-nu evidentiranja, tudi laže predlagajo svoje kandidate.

Kakšno vlogo naj ima občinska volilna komisija?

To ni organ, ki bo samo registrator predlaganih kandidatov, ampak svetovalec in koordinator, ki naj skuša prilagoditi predloge zaželenemu sestavu z ozirom na najbolj aktualna vprašanja v komuni. To pa seveda zahteva premišljeno odločitev.

Naloga občinskih volilnih komisij je tudi analizirati delo občinskih skupščin in ugotoviti počutje odbornikov pri opravljanju tega izredno zahtevnega družbenega dela. Namen analize je pomagati odbornikom, da bi čim lažje opravili naloge, ki so jim jih zaupali volilci.

Tehnične priprave na volitve morajo teči vzporedno s političnimi pripravami. Ze sedaj je potrebno pripraviti volilne imenike, da bodo lahko volitve potekale brez nezazelenih zastojev.

Široko zastavljeno delo in pripravljenost občanov, pomagati pri izbiri v najvišje organe so zagotovilo, da bodo kandidirali res tisti, ki so družbeno aktivni, priljubljeni in v vseh pogledih neoporečni ljudje.

Z medobčinskega posvetovanja volilnih komisij v Ribnici

Delo žena ocenjujemo napačno, enostransko!

Prvo sredo po novem letu so se v Ribnici zbrali člani volilnih komisij iz občin Cerklje, Grosuplje, Kočevje in Ribnica. Glavni namen posveta, ki ga je vodila predsednica okrajnega odbora SZDL Francka Strmole, je bil izmenjati izkušnje v dose-danem delu komisij in dogovor o skupni akciji v prihodnjem obdobju.

Predsedniki vseh štirih komisij so poročali o doslej opravljenem delu na posameznem področju in o načrtih za bližnjo prihodnost. Večinoma so komisije že resno pričele delati in so občanom že razložile novosti volilnega časopisja seznaniti voliv-

evidentirali precej kandidatov za nove odbornike. Za začetek so povsod preko lokalnega časopisja seznanili volivce z odborniki, ki jim spomladi poteče dveletni mandat. Prva faza priprav na volitve — evidentiranje kandidatov — je potekala v glavnem na konferencah Socialistične zveze, na sindikalnih občnih zbiorih drugih organizacij in društev, na zborih volivcev pa bodo že razpravljali o kandidatih in se tudi dogovarjali, kdo izmed evidentiranih občanov bo prišel na kandidatno listo. Pri tem so opozorili, da ni moč sklice-

vati zborov volivcev samo zaradi imenovanja kandidatov, pač pa bo treba to združiti z razpravami o družbenih planih, ki pa zaradi še nejasnih delitvenih instrumentov niso sestavljeni. Zaradi tega se lahko stvar neljubo zavleče.

Zanimivo je, da med doslej evidentiranimi kandidati za manj iščemo žene in mladino in da volilci večinoma predlagajo starejše, ugledne ljudi, ki so že ali pa se aktivno delajo na kateremkoli področju. Ponekod so celo najprej predlagali dosedanje odbornike (predvsem na vaseh), medtem ko v ribniški občini med vsemi evidentiranimi kandidati ni niti enega dose-danega odbornika. Kjer volilno enoto sestavlja več va-

si, je vsaka vas predlagala svojega kandidata in se bodo na zboru volivcev verjetno težko odločili za skupnega.

Na posvetovanju so se tudi resno vprašali, zakaj ni med evidentiranimi kandidati mladincev in žena, ko vendar prav srednja, mlajša generacija predvsem na kmetijskih področjih postaja zelo aktivna, veliko bolj od vrstnikov v industrijskih središčih. Tajnik občinske skupščine Kočevje Drago Aupič je poudaril, da je treba pri izbiri in evidentiranju kandidatov izhajati v prvi vrsti iz temeljite analize strukture in dose-danega dela skupščin in pa iz analize, kakšna naj bo skupščina v prihodnje. S tem, ko bomo vedeli, kakšna naj bo prihodnja skupščina, bomo tudi že vedeli, kakšen mora biti lik odbornika. Jasno je, da sedanje skupščine niso več zbor predstavnikov občanov

iz raznih krajev, ki se bodo borili, kdo bo več dobil za svoj kraj, pač pasamoupravno telet občanov, katerih naloga je predvsem prizadevanje za razvoj vse občine, se pravi vseh krajev in vseh občanov, ustvarjanje »občinske« politike itd.

Zanimiv je tudi odstotek žena v sedanjih skupščinah: v Cerklji je 14,8 odst. žena med odborniki, v Grosupljem 15,5 odst., Kočevju 15,6 odst. in v Ribnici 15,3 odstotka. Prizadevanja za vključitev čim večjega števila žena v skupščino naj se ne izrodi v težnjo za vsako ceno izvoliti toliko in toliko žensk — odbornic, pač pa naj bo njihova izvolitev posledica aktivnega družbeno političnega dela in pa števila zaposlenih žensk. Čas je tudi, da se spre-meni način ocenjevanja dela in aktivnosti žene, ki je po-

leg dela v službi obremenjena tudi doma in ji ostaja kaj malo časa za družbeno aktivnost. Izhajajoč iz teh spoznanj bomo tudi znali pravilneje ceniti delo tovarišic in v skupščinah in ostalih samoupravnih organih bodo do-bile pripadajoče jim mesto.

Pripravi na volitve ne smemo zreducirati samo na evidentiranje, pač pa so sestavni del naše kadrovske politike. To in uveljavljanje človeka v kadrovske politiki pa zahteva veliko političnega, vsestranskega dela. Anketa, s katero bodo v vseh občinah skušali evidentirati čim več kandidatov, naj bo postranski način pridobivanja kandidatov le tam, kjer na sestankih in zborih občanov ne bodo mogli dobiti predlogov.

FRANCE GRIVEC

Starka je počasi vzdignila glavo s slame, pogledala kruh in nato novinkino glavo, pa spet kruh. Ko je videla, da so roke s kruhom še vedno iztegnjene proti njej, ga je sunkoma pograbila z nohti kot divja zver, ga skrila za hrbet in čakala. Zdaj je bila pripravljena ubijati in biti ubita, če bi ji ga tale hotela vzeti.

Iz dveh brezdanjih oči je zdaj strmela v Danijelo strahotnost lakote.

Blago je ponovila: »Jej, ljuba moja. Res si želim, da ga poješ.« Starkini velikanski zobje so se hlastno pogreznil v kruh. Še vedno je bila nezaupljiva. Gledala je Danijelo in požirala. Gledala in požirala. Nato je nesla k ustom pločevinasto skodelico. Na lepem

punčkami! Kaj neki to pomeni? Kakšno taborišče je to?

»Jaz sem pravzaprav s Kongresie,« je odgovorila. »Zaradi vojne sem običajna v Metropoli. Ne poznam nikogar v židovskih četrtih. Kaj pa delate v tem taborišču? Kakšne delavnice imajo tukaj? Kaj je tam preko — na drugi strani?«

Komaj je Renja Zeidner slišala besede »na drugi strani«, že so njene oči jezno zažarele.

»Tiste tam se bašejo z našim kruhom! Klobasa, margarina, dve porčiji juhe na dan Čaja kolikor hočejo! Ob javnih kaznovanjih, boš videla, kako debele so. Iz našega taborišča jemljejo v izolacijsko barako vsak dan nove muslimanke, one pa imajo kaznovanje samo takrat, kadar pride nov

ge, da se posuše. Vse so spale. Njihovo dihanje je bilo neslišno.

Renja Zeidner, deklica, ki še ni končala gimnazije, je zaprla oči in zaspala. Iz njenih zijajočih ust so štrleli zgornji zobje: moleli so naravnost iz čeljusti, na katerih ni bilo dlesni.

Danijela si je z obema rokama pokrila obraz kot da bi se branila groze ki jo je nenadoma zajela — Istih let je kot tale starka...

6

»Auf! Auf! Auf!«

Po treh takšnih klicih nadzornice je nastal na slami peklenški trušč. Zenske so hitele s pogrado na tla, kakor da so vso noč strumno čakale na povelje »Pokonci! — kot tekači, ki čakajo na start. Kakor da niso še pred trenutkom bile v vrtincu zmedenih sanj.

Renja Zeidner je stresla in zbudila Danijelo, da je ne bi zadela nadzorničina gumijevka. Nekaj časa je trajalo, preden se je Danijela zavedela, preden se je znešla. Zdaj je bila bolj izčrpana in slabotnejša od drugih.

Zunaj je bila še tema. Ob vratih barake so delili čaj, brozgo iz listja. Vse so stale v vrsti in držale svoje rjaste skodele v rokah. Ves dan so nosile skodele ob boku. Visele so jim na vrvi ali žici, prepasani čez halje brez gumbov; kadar so delili čaj ali opoldansko juho, so snele posode z bokov.

Renja se je vrnila od soda s čajem. Našla je Danijelo in ji ponudila skodelico čaja. Čeprav je bil to že drugi dan, ko ni imela Danijela niti grizljaja niti požirka v ustih, ji ga je sam pogled na skodelico zagrmel.

Zunaj se je pripravljala nov dan, da vkoraka v taborišče. Ob šestih se začne delo. Orodje mora biti pripravljeno. Ko ima nemški nadzornik Hentschel svoj dnevni obhod, mora vsako dekle pokazati, da je njeno orodje čisto. Gorje tisti, pri kateri najde Hentschel na orodju kaj narobe!

Po Baustelle je bila raztresena množica jetnic. Drugi del taborišča, tisti z rdečimi rožami in rožnatimi barakami, od tod ni bil viden, kakor da ga sploh ni bilo. Tu so bile jame, nasipi in skalovje. Na začasnih tračnicah so stali osamljeni vozički. Nobena ni niti vedela niti vprašala, kaj pravzaprav gradijo. Na tisoče razvijajočih se življenj je že pogoltnila ta zemlja, ne da bi katerakoli žrtev vedela, čemu. Kajti medtem, ko so zravnale majhen kos zemlje, je poginil cel transport deklet. In novinke niso vedele, kaj so bile naredile njihove prednice tu, niti niso živele tako dolgo, da bi vidеле, kaj bodo dosegle njihove naslednice.

Vse hitijo, da bi spravile svoje orodje v red. Na njihovih telesih mrgoli uši. Nemški nadzornik Hentschel pa si pred delom strašno

prizadeva odkriti na ročaju lopate najmanjši prašek.

Na dvorišču je Danijela nenadoma zagledala Hano, starejšo sestro iz Chebina. Hana se ji je jokaje vrgla v objem. V getu je prenašala svojo bedo brez solza, brez tožb, sprejela je nase vse hudo v veri, da je to božja kazen, zdaj pa je ihtela neboljeno kot otrok. Vzeli so ji sestro! Včeraj zvečer so ju ločili in Hana se boji, da bo mala Civija izgubljena brez nje. Hana ne spregovori niti besede o tem, kar ju obdaja tu na dvorišču: prve noči v baraki, kjer je ležala med živimi mrličji, sploh ne omenja. Joče samo zaradi svoje mlajše sestre Civije: zakaj so ju razdvojili? Kako se bo Civija sploh znašla brez nje?

Danijela jo je molče gledala. Ali ni bil to prav isti občutek, ki ga je imela sama, ko je slišala, da so odpeljali Harryja? In včeraj, ko so jo ločili od Fele? Hotela ji je reči, da nima smisla takó obupavati.

»Ostaniva vedno skupaj, Hana,« je rekla.

Prijela jo je za roko in ji povedala, kako je srečala neko veteranko. Tukaj je in čisti svojo lopato.

Obe sta stopili k Renji Zeidner. Renja je danes videti mnogo mlajša in živahnjša kot včeraj na slami. Sedi na tleh in praska s kamnom umazanijo z lopate. Renja je z obema prsircema, ne tako kot druge jetnice, ki gledajo novinke z odkrito mržnjo. Kajti ob prihodu novega transporta je vselej izbor. Na Baustelle pripelje velikanski tovornjak. Hentschel Luna odpelje dekleta od dela, jim naroči, naj odlože lopate, in zlezejo na tovorni avtomobil.

»V neznano, mein Liebchen. Tam jim gradijo cestole!«

Taki so dosti Hetschela Lune, medtem ko ležejo njegove delavke, ki jim je bil izpil mozeg, na tovornjak, da jih odpelje v krematorij. Izpraznjeno mesto je takoj napolnjeno z novinkami in lopate preidejo v druge roke. Vse gre po vsakdanjem tiru, dokler ne prispe nov transport in novinke spet prevzamejo iste lopate in stopijo na mesto svojih predhodnic. Tako prehajajo lopate neprestano iz rok v roke in prav tako neprestano gledajo veteranke na novinke kot na smrtno obsodbo.

Renja Zeidner se preteguje na rumenem pesku. Nehala je čistiti lopato. Zdaj malce počiva. Lopata leži na njenih prsih. Renja jo krčevito objema.

Renja Zeidner je dobre volje. Danes se bo delo bržkone za dve uri zakasnilo in to ji daje praznični občutek. Danes lahko lenuhari ob času, ko sicer trdo dela. Danes se bo začel pekel dve uri pozneje: včeraj so pripeljali v Divizijo veselja nov transport in danes jutraj bodo imeli obvezno »Javno kaznovanje«. V nasprotnem primeru bi bil Hentschel Luna že na Baustelle. Če je res tako, lahko Renja malo lenari na pesku. V taborišču je praznik.

KA-CETNIK 135633

baraka s punčkami

je zagnala skodelico stran, nehala žvečiti, si pokrila shujšani obraz s koščenimi rokami in bruhnila v pridušeno ihtenje. Ostanek ogledane skorje je obležal na slami ob njenih kolenih.

Danijela je stegnila roke in jo objela. Starka je ležala na njenih prsih kot slaboten, bolan otrok. Postopoma je nehala jokati. Dvignila je oči in se zazrla v solze, ki so tiho drsele po Danijelinem obrazu.

Danijela je nežno ljubkovala koščen, rumenkasti obraz. Pobralla je ostanek kruha s slame in ji ga dala v usta, kot daje človek polno žlico zdravila bolnemu otroku.

Vse naokrog po pogradih so jetnice trdno spale in hrople. Starka je slabotno vprašala:

»Od kod so te pripeljali?«

»Iz 3. židovske četrti,« je odvrnila Danijela.

»Jaz sem iz 1. židovske četrti,« je rekla. »Ali so še kakšni Židje tam?«

»Židje delajo po delavnicah.«

»Moje ime je Zeidner. Renja Zeidner. V prvi hajki so me ločili od moje družine in me poslali sem. Samo jaz sem še ostala od svojega transporta. Nemara so tiste na drugi strani, tiste iz Barake s punčkami — nemara je od njih še katera živa. Ali slučajno veš, ali se je kdo od moje družine rešil? Živel smo v Ulici Slowackega 19.«

Danijela ni poznala te družine. Saj niti sami ni bila v židovskih četrtih, ko je bila prva hajka, in razen Harryja ni poznala v prvi židovski četrti nikogar. Baraka s

transport. Zdaj mi je vseeno. Ne bom več dolgo trpela tukaj, a preden umrem, bi hotela izvedeti, če je od moje družine še kdo živ. Kako si želim videti vsaj enega izmed njih, preden me bodo poslali v krematorij.«

Starka je izčrpana padla nazaj na slamo. Njene oči so gledale nekam daleč, daleč. Danijela ni mogla več spregovoriti o taborišču. Starka jo je popolnoma zapustila zaradi spomina na nekdanji svet. Mogoče je mislila na dom, mogoče na otroke. Koščen obraz je zdaj izžareval nepopisno bridkost. Danijela se je počutila krivo, kot da je to bol prinesel njen prihod. Njen videz, videz zunanjega sveta, je bržčas odprl pozabljene rane v srcu te uboge reve. In da bi pregnala njeno bolečino, je vprašala v pogovornem tonu:

»Koliko ste stari, gospa Zeidner?«

Zenica je trudno pogledala Danijelo. Ne da bi se premaknila na slami, je še vedno zatopljena v svoje sanje odgovorila:

»Ko je izbruhnila vojna, sem bila v prvi gimnaziji.«

Danijelini udje so odreveneli. Hotela je vstati in steči, zakričati. Teči in kričati. A bila je kot človek, ujet v strašne sanje, ko hoče zbežati, pa ne more: noge mu niso pokorne.

Med oporniki sta motno brleli dve luči kot mračne oči pošasti, ki čep zgoraj in straži. Na pogradih je ležalo na stotine ženskih teles. Videti so bile umazane, preperle cunje, razgrnjene druga poleg dru-

Oba moža sta si segla v roke in od vseh sosednih miz so klicali prišleca, naj pride pit. Odzdravil je vsem in, da ni bil vajen takih pozdravov, kajti izpit je moral povsod, gotovo v malo trenutkih ne bi bil stal več trdno. Pa njemu je bila to malenkost. Poklical je še bokal zase in sedel blizu Brnotovega soda. Nekoliko znanečev ga je takoj obsulo.

»Kaj pa je bilo vendar z onim tujcem, ki je umrl pri tebi?« vprašal ga je prvi in videti je bilo, da ima sleherni to vprašanje na jeziku.

»I, kaj, umrl je, ker živeti ni mogel!« zavrnil je s smehom Topoliščak.

»Ste ga li že pokopali?« hitel je drugi.

»Predvčerajšnjim! Dobro zdravje, Brnot!«

Rekši, je nali kozarec in ga s pestjo porinil na konec mize proti nazivnemu.

»Pravijo, da je imel veliko denarja!« omenil je zopet eden sosedov.

»Jaz ga nisem videl veliko. Sodišče je vse spravilo. Kar sobo so mi zaklenili in zapečatili, tisto, kjer je umrl, tako da sam ne morem vanjo. Pravijo, da bodo čakali dedičev, ki se imajo oglasiti.«

»No, Jurij, ali ne boš pil?«

Odgovorjeni, mlad kmet, segel je po kozarcu.

»Pa odkod je bil oni gospod?« silil je še eden razdovednežev.

»Pravijo, da tam iz Trsta ali okolice, Bog si ga vedi, jaz si nisem zapomnil. Že še zremo.«

»Aj, pa težak je bil, težak; to vam pravim!« oglašil se nekdo za Topoliščakovim hrbtom. »Jaz sem mu nosil kovčke in skrinjice gor po stopnicah. Rajši nesem dve teleti obenem!«

»Ti si, Tomaž?« zinil je Miklavž malo osorno. »Potem pa bo dobra zate; le glej, da ti pošteno plačajo

Janko Kersnik: TESTAMENTI

— kolikokrat si stopil po stopnicah. Pa kaj — te li še danes niso nabili tu v sejmu? Nisi li še nič mešetarij?«

Okoli stoječi so se krohotali. Tudi Omahnetov Tomaž je raztegnil ustni, pa iz njegovih majhnih, na pol zakritih oči mu je šinil zloben pogled.

»Morda boš ti kaj kupoval, Miklavž, potem me vzemi za mešetarja; pa glej, da ne prideš prepozno!«

Topoliščaka je nekaj neprijetno preletelo; rad bi se bil ozrl v onega ter mu ujel iz oči, kaj hoče s to govornico, toda oni je stal tik za njim.

»Saj bo res semenj kmalu pri kraju,« zinil je potem, »pa jaz nisem mogel prej z doma.«

Pogovor se je zasukal na ceno živine in drugega blaga, na letino in vreme in pivci so zapored odhajali ter novi prihajali.

Miklavž je bil slučajno nekoliko trenutkov sam. Tu je prihitela vitka, morda šestnajst ali sedemnajstletna deklica mimo, stopila k staremu Brnotu in šepnila mu nekaj na uho.

»Tako pridem,« dejal je oni, »pa ti ostani tukaj!«

»Ej, Metka,« oglašil se je Topoliščak, »ali ne boš pila?«

»Dober dan, stric!« Rekši, je poskusila vino.

»Dolgo vas ni bilo pri nas!«

»Dolgo, dolgo — pa vsak čas mine! Tudi dolg čas!«

»Seve — pri nas ga pa danes nič ni!« nasmeje se dekle.

»Nikoli, nikoli,« pritrdi Miklavž, »tudi pri nas ga ni! Pa bi prišla kaj pogledat dol — k nam!«

»Zakaj ne? Oče vedno govore o tem, a kadar gredo — gredo vedno sami!«

»No, le čakaj — govoril bom z očetom!«

Vtem se je vrnil gospodar in deklica je odšla po svojih opravkih.

Miklavž je bil malo rdeč v lice in je izpil hitro svoj kozarec. Potem ga je vrtil nekoliko trenutkov med prsti, postavil ga trdo na mizo in se naglo obrnil k Brnotu.

»Janez,« dejal je, »kaj pa misliš z dekletom?«

»S katerim?«

»Z Metko.«

»Zakaj?«

»Omožiti jo boš moral!«

»Ej, pojdi, pojdi! Premlada je!«

»Kaj, premlada? Da le prestara ni!«

Ker že ni bilo mnogo gostov na vrtu, prisedel je Brnot k Topoliščaku, in ta mu je napolnil kozarec.

»Jaz ti pravim, da ni premlada; omoži jo!«

Brnot je bil danes veliko skupil in zato jako dobre volje.

»Kam jo čem omožiti? Svoje dote nima, tržaška rejenka je, kakor sam veš — jaz ji bom moral doto šteti. In bog ga vedi — kam pride!«

»Gotard bo pa doma!« omeni Miklavž.

Javno ocenjevanje v šolah

V sestavku »KAJ MI NUDI MOJA ORGANIZACIJA?«, ki smo ga objavili po razgovorih z 9 dijaki novomeške gimnazije v preteklem tednu na 21. strani našega časnika, so intervjujanci mladinci in mladinke govorili tudi o svojih pogledih na ocenjevanje v šoli. Da ne bi zaradi nekaterih malce nerodno formuliranih ali tudi nehotenih izjav izjavila javnost napačno obveščena o pravih stališčih o javnem ocenjevanju, objavljamo danes prispevek pedagoškega svetnika Dušana Kompereja, ki je izšel v 7. številki Prosvetnega delavca (8. aprila 1964). — Z omenjenim člankom pa smo se problem med novomeškimi gimnazijci dotaknili seveda šele s prve strani. Če te dni smo začeli obiskovati tudi nekatere mlajše in starejše vzgojitelje na tej šoli s prošnjo, da s kritično besedo ocenijo delež mladine v šolskem samoupravljanju in da nam hkrati odkrito povedo tudi, kaj menijo o šolskem in izvenšolskem delu svojih dijakov. Tak načrt smo imeli pripravljen že prej, zaradi skromnega obsega tednika pa ga moramo uresničiti v dveh delih.

V naši pedagoški teoriji in praksi velja načelo ocenjevanja znanja učencev. Čeprav sta bistvo in vzgojni smoter javnega ocenjevanja v pedagoški literaturi že povsem razčiščena, se vendarle o javnem ocenjevanju pojavljajo naziranja, ki niso le zgrešena, temveč bi imela tudi kvarne posledice, če bi jih uveljavljali v praksi. Javno ocenjevanje neredko identifikirajo z zahtevom, naj bi se učenci sami ocejali, oziroma naj bi ves razred sodeloval pri ocenjevanju posameznih učencev. Te zahteve, ki se na nekaterih naših šolah že uresničujejo, podpirajo zlasti z naslednjimi argumenti:

- ocenjevanje učencev je pogosto subjektivno in krivično, zato bi sodelovanje učencev prispevalo k večji objektivnosti;
- sodelovanje učencev pri ocenjevanju znanja je sestavni del njihovih samoupravnih pravic;
- s sodelovanjem pri ocenjevanju bi navajali učence h kritičnemu presojanju znanja sošolcev;
- s tem, da bi učenci soocenjevali znanje, bi jih navajali ne le na to, da bi se zavedali svoje odgovornosti pri osvajanju znanja, temveč tudi na to, da bi

prevzeli del odgovornosti tudi za ocene.

Ne gre torej za načelo javnega ocenjevanja, temveč za vprašanje, kdo naj ocenjuje in kdo naj za oceno odgovarja.

Naša pedagoška teorija in predpisi (splošni zakon o šolstvu, zakon o osnovni šoli) postavljajo načelo: učitelj ocenjuje sam in tudi sam za oceno odgovar-

ja. Menim, da je to povsem pravilno iz naslednjih razlogov:

— zavedati se moramo vloge vzgoje v razvoju učencev in s tem tudi učiteljev odgovornosti za njegovo delo;

— ocenjevanje je zelo zahtevno delo, ki ga lahko opravi le zrela osebnost z velikim strokovnim in pedagoškim znanjem;

— pravilno ocenjuje lahko le učitelj, ki ve kaj in kako mora ocenjevati, da bo dosegel vzgojni namen ocenjevanja;

— za preverjanje znanja in ocenjevanje se je treba temeljito pripraviti, kar zmore le učitelj, ki pozna učence in metode ter kriterije ocenjevanja;

— družba je povečala učitelju nalogo, da vzgaja učence, zato ji je za svoje vzgojno delo, ki vključuje tudi preverjanje in ocenjevanje znanja, odgovoren.

Slabosti preverjanja in ocenjevanja znanja ne bomo odpravili s sodelovanjem učencev pri ocenjevanju, temveč s takim ocenjevanjem, ki bo dalo kot

rezultat kar se da objektivne ocene. Gre torej le za sistematično in objektivno ocenjevanje, za pravilne kriterije glede obsega, za upoštevanje razvojne stopnje učencev in njihove dojemljivosti, za pravilno vrednotenje vzgojnega pomena ocenjevanja, ki ni le sredstvo za klasifikacijo, temveč sestavni del celotnega vzgojno izobraževalnega procesa.

Navedeno stališče pa ni v nasprotju z načelom javnega ocenjevanja, katerega bistvo je v tem, da učence z ocenami seznanimo in jih utemeljimo. S tem, da pred razredom analiziramo znanje učencev, da jih opozarjamo, v čem je njihovo znanje dobro, v čem pomanjkljivo in kako naj ga popravijo, pa razvijamo v učencih tudi sposobnost za kritično presojanje.

DUSAN KOMPARE, pedagoški svetnik in svetovalec Zavoda za napredek šolstva

Miroslav Kugler: Deklica (1964)

Še kaj o šolah v kočevski občini

Občinska skupščina v Kočevju je na zadnji lanski seji sprejela odlok o uvedbi krajevne samoprispevka za gradnjo šole v Kočevju. V razpravi so nekateri povedali, da bi bilo prav, če bi občane podrobneje seznanili s tem, kakšna so šolska poslopja v občini.

Lani so v vsej občini našli 25 šolskih zgradb. 19 stavb je bilo zgrajenih pred drugo svetovno vojno, 9 od teh pa celo pred letom 1900. Samo 11 zgradb je bilo postavljenih za šolske namene, 14 poslopij pa so adaptirali. Samo za šolske potrebe uporabljajo 17 zgradb, 8 pa le delno, ker so v njih še razni uradi, trgovine in podobno. V 11 poslop-

jih ni vodovoda in urejene kanalizacije. Vse zgradbe imajo 14.204 m² površine, od tega uporabljajo šole le 9.940 m² same učilnice pa zavzemajo samo 3.628 m². Lani je prišlo na enega učenca torej le 1,2 m² površine, kar je precej pod republikim povprečjem, ki znaša 6 m². Ti podatki zgovorno kažejo na potrebo po hitri gradnji in urejanju šolskih poslopij v kočevski občini. Neprijetno stanje je predvsem v Kočevju, kjer se je od 1. 1960 do pričetka šolskega leta 1964/65 število učencev povečalo za 14 odst. oziroma za več kot 225 učencev. Osemletka Mirka Bračiča domuje v treh stavbah, osemletka Jože-

a Seška pa ima prostore v gimnaziji, ki tudi ni najbolj zadovoljna s prostori.

Glede na vse navedeno je prav, da občani kočevske občine pomagajo pri urejanju in gradnji poslopij. Prav bi bilo tudi, da bi prejeli pomoč iz republikih in drugih virov sredstev, kajti vojna je na Kočevskem močno prizadela tudi šolske stavbe.

D. V.

V Brežicah razstava članov likovnega kluba

Likovni klub iz Brežic vabi na otvoritev slikarske razstave, ki bo v soboto, 16. januarja, ob 19. uri v Prosvetnem domu. Razstavo prireajo člani kluba: Vlado Cedilnik iz Brežic, Mirko Bogovič iz Cerklj, Tea Dominko iz Brežic, Bojan Horvatič iz Velikih Malenc, Krešo Tomlin iz Brežic, Cvetka Miloš iz Zagreba, Jože Omerza iz Brežic, Lenart Polšak iz Sromelj in tovariš Tavčar iz Pišec.

Razstava bo odprta vsak dan od 14. do 20. ure in bo trajala do 28. januarja. Zveza kulturno prosvetnih organizacij brežiske občine vabi na ogled razstave vse tiste, ki jih zanima likovno ustvarjanje v domači občini.

Mali oglasi v domačem listu: zanesljiv uspeh!

Vsaka tretja družina v Prešernovi družbi?

Z letošnjim letom Prešernova družba razširja svojo dejavnost. Bralcu bo še nadalje nudila napredne knjige. Društvo slovenskih književnikov

pa je pripravljeno sodelovati na literarnih večerih v mestih, vaseh in delovnih kolektivih. Ob tej priložnosti bi bili pogovori o knjigah, predavanja in razstave.

Po programu bodo tudi v prihodnje izhajala dela v zbirki Ljudska knjiga ter revija Obzorje. Če bi bilo dovolj zanimanja, bi program popestrila z novimi zbirkami. Pred občinskimi odbori Prešernove družbe in poverjeniki je, da se doseže množičnost. Radi bi, da bi bila vsaka tretja slovenska družina članica te družbe, predvsem pa bi radi dobili nove člane v vrstah delovnih kolektivov.

OBVESTILO

Prireditelje Prešernovih proslav obveščamo, da imamo na zalogi barvno reprodukcijo Godelsteinovega Prešerna. Cena 400 din.

PRESERNOVA DRUŽBA
Ljubljana, Gradišče 12
p. p. 41-1
(telefon 21-048)

LADO SMREKAR

SONCE JE UMRLO

Tako je naslovljena svoja 126 strani obsegajoča knjižica Lojze Zupanc, pisatelj Bele krajine. Pisec nas povede v predprijetni dogodek na Kočevskem, ko so gospodarili nemčurji, ki so prisegli ključnem križu. V zgodbi je opisano trpljenje Slovencev ob Kolpi in Rini, ki so delali drugače, kot je bilo všeč nemčurjem. Kot je uvodoma rečeno, je knjižica namenjena mladini, ki ji je fašizem prizanesel. Zupancovo »Sonce je umrlo« je poslal na knjižni trg Zavod Borec.

— mtr

Toda od šole se ni poslovila. Zmeraj znova nam je pisala in nadrobno naročala kaj naj pokremo za izboljšanje šolskih malic, kako naj ravnamo na vrtu, da bo večji pridelek, neprestano pa je povpraševala tudi o življenju in napredovanju posameznih učencev, saj se je do svoje pregonde smrti živo zanimala zanje. Kljub trpljenju, ki ga ji je prinašala bolezen, je še študirala. Celotno binoško posteljo v sami bol-

nišnici je zapustila in šla k izpitu iz psihologije, kjer jo je profesor ljubozno sprejel izven rednega izpitnega roka. Ko je študirala, pravijo, ji je šestkrat omahnila roka s knjigo, tako je že bila vsa izčrpana.

Zdaj je ni več. V ponedeljek 4. januarja, smo se na ljubljanskem pokopališču za vselej poslovili od nje. Ob grobu se je zbralo sedemdeset njenih učencev in vsi kot sanjevali kolegi — prosvetni delavci. Učenci so ji zapeli pretrsljivo pesem »Pomlad se prišla bo...« Niso mogli peti, jokali so in ji tako izkazali svojo hvalečnost.

Tovarišica Rajka Počkarjeva je umrla še mlada, vendar je doživela dolgo živela, da se je za vse leto zapisala v knjigo dobrih in požrtvovalnih slovenskih vzgojiteljev.

LADO SMREKAR

Rajka Počkarjeva

V novoletnih dneh smo nenadoma izvedeli žalostno vest, da je na Onkološkem inštitutu ljubljanske bolnišnice umrla naša tovarišica predmetna učiteljica RAJKA POČKAR-CEROVSEK. Vest je prišla sredi novoletnega vrveža in nas našla — čeprav je bila tovarišica šestnajst mesecev na smrtni postelji — povsem nepripravljene.

Rajka Počkarjeva je prišla na kostanjevsko šolo jeseni 1955, torej pred desetimi leti. Bila je zelo razgibana, delavna in vitelna. Pri svojem delu ni poznala oddiha. Naloga, ki ji je prevzela, so bile zmeraj v celoti in pravočasno izpolnjene. Kljub uspehom, ki jih je dosegala, pa je ostala skromna in tiha.

Življenjska pot Rajke Počkarjeve je bila trnova. Starši so po prvi svetovni vojni bili begunci s Primorskega. Naselili so se v Mariboru, od koder pa so v letu 1941 morali spet bežati. Starši so bili izseljeni v Bosno in so tako že drugič izgubili vse premoženje. Rajka se je zatekla v Ljubljano, kjer je 1946 končala učiteljsko. Potem je službovala v Stopičah, Soteski, Skočjanu in Zameškem. Sla po znanju pa jo je gnala nazaj v šole. Vpisala se je v Višjo gospodinjstvo šolo v Grobljah ter se po dveh letih šolanja usposobila za predmetno učiteljico gospodinjstva. Kot diplomirana predmetna učiteljica je bila nato namočena na nižjo gimnazijo v Kostanjevici. Kljub temu, da je bila v šoli zelo zaposlena pa se je ponovno odločila za študij. Vpisala se je na Pedagoško akademijo v Ljubljani, kjer je študirala likovno vzgojo in zgodovino. Na vse trpelo se je marljivo pripravljala ter jih tudi uspešno opravila in se tako že bližala koncu študija. Svoje obzorje si je neprestano širila in dopolnjevala s potovanji. Obiskala je Turčijo, Grčijo, Bolgarijo, Palestino in Egipt, od koder je znova in znova prinašala fotografije, podatke in drugo dokumentacijo, s čimer je bogatila zbirko samoučil in šolskega kabineta. Koncem avgusta 1963 se je poročila, se tri dni kasneje udeležila otvoritve šolske konference, pet dni nato pa odšla nič hudega sluteč na specialni pregled v bolnišnico, od koder se ni več vrnila.

Aktualna enciklopedija Študijske knjižnice 2

»Ob uredbi o ustanovitvi knjižnice leta 1946 je bilo rečeno, da mora ustanova nabavljati in hraniti vse tiskano, pisano in slikovno gradivo, pomembno za njen geografski okoliš. Ta obsega celotno Dolenjsko, torej ozemlje južno od Ljubljane med Savo in Kolpo. Tak okoliš ima knjižnica kljub temu, da je občinska ustanova. Na območju tega regionalnega okoliša je knjižnica do zdaj zbirala vse, kar je pomembno. Posebno skrb posveča tisku iz narodnoosvobodilne vojne. Vsako leto dobimo več del te vrste. Po prejšnji uredbi se je knjižnica dolžna izpolnjevati tudi s sodobno literaturo in nakupuje med drugim sodobna znanstvena dela.«

In se: — hoče biti knjiž-

nica res sodobna, mora nakupovati tudi strokovno literaturo. Za nakup te pa sredstev ni dovolj.»

»Z letnim prirastkom knjig smo kljub temu zelo zadovoljni. Tu nam pomagajo bibliofili (ljubitelji knjig), zato najdemo po knjižnici tudi taka dela (letaki, lepaki itd.) oziroma drobci, ki bi jih sicer ustanova nikdar ne dobila.

Marsikaterga dela, pomembnega za Dolenjsko, knjižnica ne bo mogla dobiti nikoli v svojo last. Zaradi tega bo leta 1965 začela sistematično zbirati dela, ki bi jih bilo vredno posneti na mikrofيلم. V ta namen si bo knjižnica nabavila pripravo za branje mikrofilmov. Knjižnica računa pri lastnikih na dovoljenje za snemanje takih

del. V letu 1965 bi radi posneli Breckerfeldova dela, stiško Puceljevo Kroniko in morda še franciskansko kroniko v Novem mesu.«

Medbibliotečno izposojanje že drugo leto

Lani do 11. decembra je študijska knjižnica izposodila 13.447 obiskovalcem v obeh čitalnicah in 433 bralcem na dom več kot 40.000 knjig. To so pretežno znanstvene knjige in periodične publikacije. Beletristike je ustanova izposodila v čitalnici toliko, kot je bilo potrebno za obdelavo posameznikom (za referate, seminarske naloge itd.). Med obiskovalci je bilo okoli 70 odstotkov dijakov in študentov, približno 30 odstotkov obiskovalcev pa je bilo iz de-

lovnih organizacij in drugih občanov.

Nemogoče je, da bi knjižnica imela res vsako knjigo. Teda dobi bralec delo s pomočjo medbibliotekarske izposoje. Lahko dobi vsako knjigo, ki jo premore jugoslovanski knjižni fond. Bralcu mora plačati poštno stroške za dobavo in odpravo knjige, knjigo pa lahko zadrži 14 dni.

Medbibliotečno izposojanje je dogovor med jugoslovanskimi knjižnicami, po katerem si lahko vsaka knjižnica, ki izpolnjuje pogoje, izposodi knjige od katerekoli druge knjižnice, ki izpolnjuje enake pogoje. Medbibliotečno izposojanje traja že drugo leto in se vedno bolj uveljavlja.

Vseh teh ugodnosti bi se lahko posluževale vse knjiž-

nice na Dolenjskem, če bi zadostile pogojem za registracijo. Knjižnic je veliko, po predpisih urejenih pa precej manj. Tudi tiste, katerim je knjižnica Mirana Jarca, še niso vse take, da bi mogle povsem zadovoljiti. Toda, o tem še kasneje.

Razstave različne narave

Kdor se je samo s ceste ozrl proti vходу študijske knjižnice, je lahko na glavnih vratih videl bel kartonček, in če je tisto, kar je na njem pisalo, prebral, je zvedel, da je knjižnica pripravila razstavo. Na ta način knjižnica že več let opozarja mimoidoče na razstave, ki jih prireja ob različnih priložnostih v svoji majhni, vendar še kar primerni avli. Razstave so različne narave. Tisti, ki so večkrat obiskali knjižnico, so si lahko ogled-

dali zdaj knjižne ilustracije, zdaj knjige in podobno. Takih razstav je letno najmanj 10. Tudi letos smo jih videli precej. Z zadnjo letošnjo razstavo, ki bo posvečena 100-letnici Slovenske matice, bo knjižnica pripravila pregleden kronološki izbor vseh knjig, ki jih je izdala ta založba.

Kot pravi upravnik Komelj, je knjižnica razvila razstavno dejavnost z namenom, da bi imeli nekaj od tega tudi tisti občani, ki v knjižnici ne študirajo. Upravnik tudi že ves živi za razstave, ki si jih je študijska knjižnica zamislila za letošnje, za Novo mesto jubilejno leto. Novo mesto bo praznovalo svojo 600-letnico. Knjižnica si prizadeva, da bi po svoje prispevala k praznovanju in na primeren način osvetlila življenje in delo znamenitih mož, ki so v Novem mestu rojeni, ali pa so tu živeli in delali.

(Konec prihodnjic)

VRATA SO ŠIROKO ODPRTA!

Semiška sekcija turistično-olepševalnega društva ima za začetek lepe načrte — Ali jih bodo domačini podprli v korist svojega kraja?

V Semiču so pričeli sestavljati sekcijo turistično-olepševalnega društva. Nove člane društva vpisuje tovarišica Martina Jakša iz Tovarne kondenzatorjev in tovariš Franc Derganc iz Semiča. Predvidevajo, da se bo vpisalo vsaj 50 ljudi, če pa bo število večje in bo sekcija delovna, bodo še letos ustanovili samostojno društvo. Vrata turizmu v Belo krajino so se z novo cesto na stečaj odprla, poskrbeti pa je treba za primerne turistične objekte.

Vsi Semičani žele, da bi se turizem pri njih kar najbolj razmahnil, saj bodo le tako lahko vnovčili svoje sadne pridelke in vino, ki ga imajo letos polne kleti.

Mimo zidanic mnogo pomenijo za razvoj turizma tudi domače veselice, ki pa bodo morale biti dostojno pripravljene. Predvsem ne smejo organizatorji pozabiti na propagando! Plakati za vsako veselico morajo biti tiskani in pravočasno razdeljeni po vseh večjih krajih. Na reklamno plat organizatorji domačih veselice često pozabljajo. Veselice tudi ne smejo biti po načinu »kozarce in nože prinesite s seboj«, pač pa mora osrednjo točko priveditve predstavljati kulturni program z domačo folkloro, jančki na raznju in pijača pa naj pridejo šele na drugo mesto.

Pri organizaciji takih in podobnih prireditev bo bržkone lahko turistično društvo veliko pomagalo. Poskrbeti pa bo moralo tudi za primerne barvne razglednice semiških znamenitosti in folkloru.

Knjiga nas vzgaja in plemeniti

Kaj smo zvedeli na obisku v črnomaljski Ljudski knjižnici

Nove, sodobne oblike izobraževanja se v mestu in na deželi naglo uveljavljajo, vseeno pa ostaja knjiga pomembno izobraževalno sredstvo, ki človeka hkrati vzgaja in plemeniti ter mu omogoča, da podoživlja svet, kakršnega sicer nebi mogel spoznati.

Današnji tempo življenja dopušča človeku zelo malo prostega časa; kdor pa res hoče, le še najde urico ali dve prostega časa za odhiti s knjigo v roki. Knjižnice imamo v vseh večjih krajih, tako tudi v Črnomlju, kjer že nekaj let deluje v lepo opremljenih in urejenih prostorih. V pogovoru s poštovnim knjižničarjem Mirkom Kramaričem smo o poslovanju te knjižnice izvedeli nekaj zanimivih podatkov:

— S kolikimi knjigami razpolagate in kakšne vrste knjig prevladujejo v vaši knjižnici?

— Od leta 1962, ko je naša knjižnica nastala iz sindikalne knjižnice, smo zbirali in kupovali knjige, tako da jih imamo že 4.258. Bralcem je na razpolago največ leposlovja, ker zanj tudi največ pov-

prašujejo. Razen knjig imamo precej revij in časopisov.

— Koliko bralcev ste imeli v preteklem letu?

— Lani si je 508 ljudi izposodilo knjige, od tega 64 delavcev in kmetov, 53 uslužbencev, 352 dijakov in 39 občanov raznih poklicev.

— Ali posluje knjižnica vsak dan?

— Odperta je ob delavnikih od 16. do 20. ure.

— Imajo bralci prost pristop h knjigam?

— Deloma. Odrasli si lahko izbirajo knjige sami, mladinci pa raje sam strežem. Mladinci nimajo dovolj smisla za red in kaj radi položijo knjigo na drugo polico, potem je ne morem najti.

— Ali si mladina izbira primerno čtivo?

— Včasih zahtevajo posamezniki knjige, ki res niso primerne za mladega, duševno še neizoblikovanega človeka. Saj nimamo dosti takih knjig, pa vendar. V takem primeru mladince ali mladinko poučim in jima tovariško svetujem drugo, primernejšo knjigo. Navadno se dajo prepričati.

— Imate s knjižnimi založbami dobre stike, oziroma kje nabavljate knjige?

— Zelo uspešno sodelujemo z Mladinsko knjigo, s Cankarjevo in Državno založbo, medtem ko z mariborsko za-

ložbo Obzorja in s koprsko Lipo nimamo nobenih stikov. Tudi njihovih prospektov ne dobivamo, čeprav bi knjige radi naročili.

— Kaj pa sredstva za nabavo knjig?

— Lastnih sredstev imamo le toliko, kolikor jih dobimo od izposojevalnine, ta pa je zelo nizka. Vsako leto dobimo od občine 700.000 din dotacije. Vsota res ne zadošča, vemo pa, da zdaj več ne bi mogli zahtevati. Občina kaže za našo knjižnico najlepše razumevanje, vendar več zaradi piclega proračuna ne more dati. Upamo, da bo v prihodnje kaj boljše.

— Ste torej kot vodja knjižnice z vsem zadovoljni?

— Nisem zadovoljen z obiskom odraslih občanov v naši knjižnici. Želim, da bi se razširil krog odraslih bralcev, pa tudi mladine iz delavskih in vajenskih vrst.

R. B.

»V knjižnici je mnogo dela, opravljam pa ga z veseljem.« je povedal upravnik črnomaljske Ljudske knjižnice Mirko Kramarič

»ZORA« v Črnomlju: za prvih 6 mesecev že vse prodano

29. novembra lani je stekla nova proizvodnja v Zorinem obratu lesne galanterije in na žagi v Črnomlju. Začetnih težav v tovarni ne skrivajo, saj jih imajo dovolj s privajanjem delavcev na nove tehnološke postopke in tudi zavoljo tega, ker sproti sprejemajo novo delovno silo v pridružen. Po drugi strani pa si lahko od novega obrata obetamo najboljše, saj je vsa njegova proizvodnja za prvih šest mesecev letošnjega leta že oddana za izvoz v Nemčijo Anglijo ter Ameriko. Izvažali bodo naslone za fotelje, obešalnike in ročaje za razna orodja. Računajo tudi na uspeh v produktivnosti, ki jo nameravajo že v nekaj mesecih zvišati od dosedanjih 29 proizvodnih ur za obdelavo kubičnega metra rezanega lesa na 15 produktivnih ur.

Nove težave se obetajo v drugi polovici leta 1965, ker dobavitelju bukove hlodovine, GG Novo mesto, manjka tega lesa in ga bo morala

ZORA iskati na južnem trgu, predvsem na Hrvaškem in v Bosni.

Nož v hrbet na vlaku pri Črnomlju

Potniki, ki so se 11. januarja peljali na večernem vlaku Karlovac — Ljubljana, niso slutili, kaj se dogaja v enem izmed vagonov. Tu je sedel Osman Karalič, nena doma pa so k njemu pristopili Suljo Šakanović, Derviš Halević in Ale Hrudić. Šakanović je nekajkrat udaril s pestjo po obrazu Karaliča, tako da je ta padel na okno, razpil si po obrazu in si obrazil roko. Ko je zagledal kri na roki, je potegnil nož in nekajkrat zabodel v hrbet Šakanovića. Ranjenega Šakanovića so odpeljali na zdravljenje. Kaže, da je bil med temi potniki, ki so doma iz okolice Bihaća, star osební spor.

Matični urad Stari trg ob Kolpi

Decembra ni bilo rojstev, niti porok. — Umrl je Marko Rožek, star 75 let, iz Deske vasi.

Matični urad Adlešiči

Decembra ni bilo rojstev, niti porok. — Umrla je Magda Škubec, oskrbovalka iz Adlešič, 71 let.

Matični urad Semič

Decembra ni bilo rojstev izven bolnišnice. — Poročili so se: Jože Stefančič, mizar iz Kala, in Marija Jankovič, delavka iz Jankovič; Stanislav Kofalt, delavec, in Anica Ivančič, delavka, oba iz Semiča. — Umrla so: Jakob Stariha, učitelj iz Praproč, 77 let; Janca Jenko, upokojenec iz Črnomlja, 66 let in Matija Malnar, učitelj iz Moverne vasi, 80 let.

ALI BOMO LAHKO BREZ OBRATNIKOV?

Iz dneva v dan ugotavljamo, da v Beli krajini primanjkuje obrtnikov in da cene obrtnih uslug naglo naraščajo. Najti mizarja, pleskarja, zidarja, sodarja ali šiviljo ni lahko!

Število obrtnikov se v registru pri občinskih skupščinah Črnomelj in Metlika manjša, potrebe pa večajo. Kje so vzroki za to? Večina obrtnikov ima že nekaj delovne dobe, nekateri imajo celo pri-

znano posebno delovno dobo iz NOB, zato se jih je precej zaposlilo v raznih gospodarskih organizacijah, tudi izven svoje stroke, zato da bi si pridobili pravico do pokojnine.

Cene nekaterih obrtnih uslug v zadnjem času presega že vse meje. Hočeš, nočeš, občan jih je prisiljen plačati, pa še hvaležen je, če obrtnika sploh dobi. Ker ni obrtnih mojstrov, tudi ni vajencev, zato tudi v bližini prihodnosti ne morejo pričakovati izboljšanja na tem področju.

In vendar bi morali najti neko rešitev! Kazalo bi temeljito analizirati potrebe po obrtnih uslugah in razmisliti o ustanavljanju obrtnih servisov v okviru krajevnih skupnosti. Ti servisi naj bi vzgajali tudi potrebno število vajencev, da bi bilo poskrbljeno tudi za bodoči obrtni kader. Paziti pa bi morali, da bi servisi ne preraščali v večja obrtna ali celo industrijska podjetja, ker bi v takem primeru občani spet ostali na cedilu glede obrtnih uslug.

Perspektivni plani komun naj bi natančneje in bolj konkretno določili razvojno pot obrti, pristojni sveti naj bi tej problematiki posvetili

8. maja pridejo kurirji

Krajevna organizacija ZB Semič bo imela občni zbor 17. januarja ob 9. uri dopoldne v mali dvorani kina. Pogovorili se bodo o reševanju gnetnih težav članov in sprejeli delovni načrt za 1965. Pomagali bodo pri proslavi kurirjev iz cele Slovenije, ki bo predvidoma 8. maja, in pri proslavi Klečke čete v juliju. Za te proslave je že sestavljen osrednji odbor v Ljubljani, s katerim bodo krajevne organizacije v Semiču sodelovale pri pripravi.

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini — hvaležni vam bodo za pozornost!

več razprave, pa bi se gotovo dalo odpraviti sedanjemu stanju. Pa tudi občani bi morali na sestankih in zborih volivcev dati predloge za rešitev tega problema, ki se čedalje bolj zaostruje.

J. Š.

Tovarišu Ivanu Gorupiču v spomin

Komaj 36 let star, poln življenjske sile in mladostnega zanosu, prežet z optimizmom in delovno vneto, nas je pred dnevi nepričakovano zapustil Ivan Gorupič, član lovske družine Loka, ki se je na lovu smrtno ponesrečil. Vse lovce, prijatelje in znance je ta tragični dogodek zelo presunil, hkrati pa nas je znova opomnil, da moramo biti na lovu še bolj previdni kot doslej.

Njegovi tovariši se ga bomo še dolgo spominjali, ko se bomo srečevali pri delu ali na lovu po naših lepih gozdovih in travnikih. Ki jih je tudi Ivan Gorupič ljubil do poslednjega diha.

J. Z.

ČRNOELJ: okoli 90 odstotkov pobrane dohodnine

Zasebni kmetijski proizvajalci v črnomaljski občini so bili vse do polovice minulega leta precej v zaostanku s plačili kmetijskih davščin, tako da so o tem razpravljali celo na občinski seji. Tedaj pa so odborniki sklenili po vaseh organizirati razgovore s kmeti; pozvali so jih naj svoje obveznosti do družbe poravnajo. In res! Naj je bilo že tako ali drugače, ob koncu leta 1964 je davčna uprava v Črnomlju zabeležila okoli 90 odst. pobranih davščin.

KER NI HODIL PO DESNI ...

12. julija lani je na cesti Vrtača — Semič prišlo do hude prometne nesreče, za katere posledicami je nekaj dni zatem umrl Matija Vidmar.

Tistega dne se je peljal s kolesom po cesti navzdol J. S., v isti smeri pa sta hodila brata Matija in Peter Vidmar. Hodila sta po levi strani ceste in precej na široko ter se kljub zvonicu za njunim hrbtom nista umaknila. Medtem se jima je vedno bolj bližal kolesar.

Matija Vidmar, ki je že tako hodil skoro po sredi ceste, je stopil še malo bolj na desno, tako da je kolesar hotel švigniti mimo njiju v sredini. Razdalja med obema pešcem pa je bila vendarle premajhna in kolesar je za-

del Matijo Vidmarja in ga zbil na tla. Pri padcu si je pešec zlomil stegnenico, zaradi njegove starosti pa so pri zdravljenju nastopile komplikacije in je 14 dni zatem umrl.

Okrožno sodišče v Novem mestu je ta primer pred kratkim obravnavalo in prisodilo kolesarju J. S. iz Štrekčeveca 6 mesecev zapora, pogojno za dve leti. Senat je namreč ugotovil, da sta brata Vidmar s hojo po levi strani ceste tudi pripomogla k nesreči.

Ta primer je ponovno opozorilo, da bi morali tudi ljudje na deželi bolj upoštevati cestno prometne predpise, bodisi pri hoji ali vožnji s kolesom!

Tudi zasebnemu kmetu boljše življenjske pogoje

(Nadaljevanje in konec)

Z večjim možnostmi novih odkupov bo treba doseči tudi povečanje blagovne proizvodnje. Te možnosti so predvsem v razširitvi odkupa mleka, postavitvi rednih družinskih dogonov in ukinitvi sejmov na Vinici in v Metliki. Ob tem je treba postaviti pravilo, da rejci iz domačega področja na dogonih zadruge lahko medsebojno menjavajo oziroma kupujejo živino, ki je namenjena nadaljnji reji doma. Za vse ostale živali pa je zadruge edini kupec na dogonu. Doslej živinorejci tudi niso bili navdušeni za večanje števila krav, ker je bilo prenamoženost za prodajo mleka. V prihodnje je edini pogoj za izboljšanje tega stanja organiziran odkup mleka in primerna cena za mleko.

Brez dvoma mora biti izboljšanje ekonomskega položaja kmetijskega proizvajalca eden izmed osnovnih namenov kooperacije in na-

še celotne politike. Jasno je, da bo individualni proizvajalec še dolgo časa edini sposoben v naših kraških razmerah prehraniti sebe in svojo družino in še prodati del proizvodov. Zato ga moramo zadržati na domačiji. Pri tem pa ne smemo pozabiti, da je družba tudi njemu dolžna zagotoviti ustrezen osebni standard, seveda v okviru njegove proizvodnje, in mu zagotoviti v kooperaciji ekonomske pogoje za reprodukcijo v proizvodnji. Kooperacijska pogodba mu mora takšne pogoje zagotoviti. Proizvajalec pa naj razne olajšave, ki bodo v letu 1965 nastopile, pravilno izkoristi. Sredstva naj po možnosti usmeri v povečanje proizvodnje, kajti le tako bo dosegel tudi boljše življenjske pogoje. V letu 1965 bo celotni četrti davčni razred oproščen kmetijske davka (dohodnine in obdelne doklade), zato ne bo prav, če bomo pri tem ugotovili bistveno zmanjšanje proizvodnje. Petnajst

milijonov dinarjev davka, kolikor ga je plačal 4. razred, ne predstavlja velike pridobitve, če ga bo proizvajalec ohranil v osebno potrošnjo direktno. Lahko pa pomeni veliko več, če vložiti ta sredstva v reprodukcijski material in preko povečane proizvodnje doseže večji dohodek.

Tudi v tretjem razredu bodo pogojne oprostitve pri plačevanju davka. Pogoj za to bo določena višina prodanih proizvodov na osnovi kooperacijske pogodbe. V osnovi bo olajšava večja pri večji blagovni proizvodnji, kar pomeni, da bo davka manj za tiste kmetovalce, ki bodo več pridelali in ta višek pridelka prodali zadrugi.

Vsi ti ukrepi in olajšave bodo prav gotovo vplivali na kmetovalce, da bodo skušali doseči večjo proizvodnjo in da bodo pogumneje sodelovali z zadrugo, saj bodo tako lažje dosegli boljše življenjske pogoje. Razen tega bodo letos okoli

NOVICE
črnomaljske komune

Marija Stipanič zbira naročila za kruh v gradaški Mercatorjevi trgovini

»Zbiramo naročila za kruh...«

Na vratih sodobne, pred kratkim preurejene Mercatorjeve prodajalne v Gradcu, se je 8. januarja pojavil listek: ZBIRAMO NAROČILA ZA KRUH. Nedolgo zatem so v trgovino že prihajali interesi:

— Jaz bi ga vzela vsak dan kilogram!

— Meni bo pol štruce dovolj!

In prodajalka je vsakič zapisala ime, priimek in naslov naročnika. Čemu so se v Gradcu odločili za tako nenavadno prodajo?

V kraju ni pekarije! Do nedavnega so kruh vozili iz Metlike ali iz Črnomlja, prodajali pa so ga v zasebni gostilni. Ta je že nekaj časa zaprta, nihče drug v vasi pa ni hotel prevzeti prodaje kruha. Občani so na vseh sestankih kritizirali tako prekrbo in zahtevali, naj se to uredi, zato se je Mercatorjeva trgovina odločila ustreči ljudem. Kako bodo torej organizirali prodajo kruha, nam je še bolj natančno povedala trgovska pomočnica Marija Stipanič:

— Listek smo razobesili zato, da bi vsaj približno lahko ugotovili potrebe prebivalcev, kajti če bi nam kruh ostajal, bi imeli izgubo, saj starega nihče ne kupi. Od 15. januarja dalje bomo v naši trgovini prodajali kruh, katerega bomo z avtobusom dobivali iz Metlike ali Črnomlja. Okoli 10. ure bo kupcem na razpolago. Imeli bomo spravljene v posebnih košarah in ga bomo prodajali na tistem koncu prodajalne, kjer so živila, ker posebnega prostora za prodajo kruha žal nimamo. Če bi ob preureditvi lokala na to računali, bi tak prostor lahko imeli. Škoda! Glavno pa je, da bodo potrošniki zadovoljni.

Oživljeni gadje in belouške?

Se pred leti so vsak pusti tork Metličani organizirali lepo povorko. Domiselno in lepo našemljeni so se tedaj sprehajali po vsem mestu, na trgu pa so priredili zabavni program. Na to pustno slavo se so v Metliki pripravljali nekaj mesecev in vsak zasebnik je s svojimi sredstvi napravil, kar je bilo potrebno. Vsi so radi sodelovali; bili so razdeljeni na »purg«, ki so med seboj tekmovali.

Zadnja leta je ta lepa navada povsem izumrla, kaže pa, da ne za vedno. Metličani namreč nameravajo ponovno oživeti gadje in belouške, ki bodo vsak pusti tork praznovali svoj god. Ljudje so navdušeni nad tem in kmalu bo ponovni ustanovi zbor gadov in beloušk. S pripravami pa bo treba pobiti, saj je njihov praznik že pred duri. Ker praznuje letos Metlika svojo 600. letnico, bo ta prireditev lahko še posebej zanimiva. — ni

Smrt pod vlakom

Razne reči so vplivale na to, da je 6. januarja ob 23,30 skočila pod vlak in umrla Marija Ferjanc, 18, iz Rosalnice. Zaposlena je bila v podjetju »Komet« v Metliki.

Matični urad Metlika

Decembra je bila doma rojena 1. delnica. — Poročili so se: Stjepan Gerjavič, tesar, in Danica Magovc, trgovska pomočnica, oba iz Zagreba; Mladen Ivan Jerina, električar iz Metlike, in Marija Lesčanec, predlika iz Božakova; Stenka Vučkinič, kmetovalec iz Grabrova, in Ana Bojanc, poljedelka iz Sel pri Jugorju; Jure Makar, delavec, in Danica Stročič, delavka, oba iz Metlike. — Umrli sta: Katarina Radoš, učiteljica iz Radoš, 79 let in Ana Pavlovič, gospodinja iz Metlike, 84 let.

300 kmetom borcev dodelili priznane, ob katerih bodo ti in njihove družine uživali polno zdravstveno zavarovanje. Prav tako bodo še naprej tekla tudi prizadevanja za uvedbo polnega zdravstvenega zavarovanja vseh kmetijskih proizvajalcev.

Iz vseh teh namenov in ukrepov torej lahko sklepamo, da bo treba dati največji poudarek zasebnemu proizvajalcu preko kooperacije tako v proizvodnih, kot v življenjskih pogojih. Zato pa bo treba obojestransko izkoristiti vse novosti in ukrepe v našem gospodarskem sistemu, da bomo dosegli čim večjo blagovno proizvodnjo skupno z družbenim sektorjem, tako za potrebe domačega trga, kot za izvoz.

Seveda pa bo treba v mnogočem olajšati delo kooperantom in doseči pravočasno spravilo pridelkov. Posebno v višinskih predelih in tam, kjer je uporaba traktorske mehanizacije draga ali celo nemogoča, bo treba skrbeti za uvajanje manjših strojev.

Predvsem pa se bo treba v nadaljnjem delu in programiranju

Za večjo aktivnost v vrstah komunistov

22. decembra so se sestali metliški komunisti na konferenci osnovne organizacije ZK. Sekretarka Regina Fir je v referatu govorila o smernicah VIII. kongresa, analizirala delo organizacije v preteklem letu in tudi opisala nove metode dela za prihodnje obdobje.

Zatem so se oglašali k razpravi tovariši in tovarišice in zelo kritično, pa hkrati odkrito obravnavali neaktivnost komunistov in nekatere družbe, predvsem prostevne. ga društva in TVD Partizan, kakor tudi delo družbenih organizacij v podjetjih. Prav tako je bilo v razpravi poudarjeno, da bi morali biti člani ZK pobudniki za ustanovitve krajevne skupnosti v Metliki, kjer obstaja vrsta komunalnih in drugih problemov, katerim so doslej posvečali vse premožnosti.

Predlagali so več sestankov z občani, organizirala pa naj bi jih Socialistična zveza. Delegat iz zdravstva je poročal o kadrovskega problema v zdravstveni službi, kjer manjka zdravnikov in višjih medicinskih sester. Povedal je, da sicer štipendirajo več ljudi, boje pa se, da bi po končanem študiju ne prišli službovat v Metliko.

Med drugim so predlagali tudi uvedbo seminarja za prosvetne delavce, na katerem naj bi se podrobneje seznanili z zgodovino NOB, da bi lahko to snov še koristneje podajali pri šolskem pouku.

Sprejet je bil sklep, da se bodo komunisti seznanili s spremembami statuta, z novimi metodami dela in da bo v prihodnje vsak član Zveze

V metliškem hotelu vsako nedeljo ples

Hotel Bela krajina v Metliki je v zadnjem času lepo poskrbel za zabavo domačinov in tudi drugih gostov, saj je organiziral vsako nedeljo ples. Igra metliški kvintet in domačini kaj radi zahajajo na zabavo v teh pustih in dolgih zimskih večerih, tako da dostikrat celo zmanjka prostora — za razliko od obiska v prejšnjih mesecih, ko je bilo v hotelu vse prazno.

Morda bi kazalo razmisliti tudi o krajšem satirično-zabavnem programu, ki bi Metličane še bolj pritegnil in bi ga lahko izvajali občasno med glasbenimi odmori. — ni

Dedek Mraz na obhodu

V času od zadnje nedelje do četrtka v letu 1964 je dedek Mraz v Metliki obiskal skoro vse delovne kolektive in obdaril najmlajše. Sola je skupno z DPM v nedeljo popoldne pripravila otroško veselje za predšolske otroke, ki so v spremstvu staršev obiskali novoletno prireditev z bogatimi sporedom in dedkom Mrazom v Domu TVD Partizan.

za zadrugo pa osnovni dokument, na osnovi katerega lahko sestavlja tako plan potreb po reprodukcijskem materialu, kot tudi plan prodaje blagovnih viškov. Za upravo za dohodke predstavlja pogodba in njej priključeni odkupni bloki osnovo za izračun davčne olajšave in hkrati pregled zmanjšanja občinskih dohodkov. Vse to bodo morali spoštovati tako v zadrugi kot zasebni kmetovalci, kajti le na ta način uspehi ne bodo izostali.

Odborniki so se v razpravi s predsednikovim poročilom v celoti strinjali in dodali še nekaj dosedanjih slabosti pri odnosih do zasebnih kmetijskih proizvodnje. Predvsem pa so se zavzeli za nabavo majhnih kmetijskih strojev in za kreditne. Menili so, če domača industrija takih strojev ne izdeluje, pa naj se sprosti carina za uvoz. Glede ukinitve sejmov na Vinici in v Metliki je večina odbornikov menila, da bi jih lahko brez škode opustili. Zavzeli so se še za ekonomsko ceno mleka in za izenačitev obračunske vrednosti dolarja v kmetijstvu z industrijo.

Priprave na konferenco ZK v Metliki

Komunisti v Metliki se resno pripravljajo na občinsko konferenco Zveze komunistov, ki bo konec januarja. Na nedavnem sestanku sekretariata in delegatov mestne organizacije so se pomenili, o katerih glavnih problemih naj bi razpravljali na konferenci. Sekretarka Regina Fir je med drugim obrazložila okvirni načrt dela sekretariata, ki se bo posvetil zlasti kadrovskim in organizacijskim vprašanjem. Več dela kot doslej bo treba nameniti tudi vajencem in kmečki mladini, za boljše idejno delo pa poiskati ustrezne metode. Boljše uspehe bo mogoče dosežati tudi, če bo sodelovanje z drugimi organizacijami v občini čvrstše kot je bilo doslej.

ND.

• Grški obisk v Beogradu. Prvega februarja bo prispel na uradni obisk v Jugoslavijo grški premier Papandreu. V njegovem spremstvu bo tudi zunanji minister Kostopulos. Za ta obisk vlada v grški javnosti veliko zanimanje.

• Kmalu cesta Beograd—Carigrad. V Bolgariji bodo temeljito popravili cesto do jugoslovanske meje pa čez Sofijo in Plovdiv do turške meje. Drugo leto imajo v načrtu modernizacijo 350 km, to pa je sektor od Plovdiva do turške meje.

komunistov aktivneje kot doslej posegal v javno življenje na vseh področjih, upoštevaje pri tem smernice, ki jih je članom ZK dal VIII kongres ZKJ v Beogradu.

Ob koncu konference so izvolili nov 7-članski sekretariat in 15 delegatov za občinsko konferenco ZK.

METLIŠKE DROBTINE

• V zadnjih dneh starega leta so potrošniki skoro izpraznili trgovine. Marsičesa je zmanjkalo, tako rozin, orehov, solate in banan. Pa tudi knjigarna je naročila premalo čestitk, saj jih je zmanjkalo že teden dni pred novoletnimi prazniki!

• Na zadnjem trgu v Metliki je bila bolj slaba kupčija, največ zaradi visokih cen. Jačka je bilo dobiti vse do 11. ure, ker so jih ženske cenile po 40 in 50 din, to pa se je zdelo metliškim gospodinjstvom predrago. Korenina zelenega petšilja je veljala 50—60 din, pa tudi druga zelenjava ni bila poceni. Ali se ne bi zadruga mogla ukvarjati s prodajo tega blaga?

• Letošnja zima je mlajša precej razočarala. Za smučanje ni dovolj snega, pa tudi sankarji ne pridejo na svoj račun. Otroci želijo, da bi vsaj do polletnih počitnic zapadlo malo več snega.

— dn

Jože Dular:

SOSESKE ZIDANICE V VZHODNI BELI KRAJINI

Cerkvena zidanica ni skoro nikdar brez vina. Komur ga zmanjka — na spomlad ga zmanjka večini belokranjskih vinogradnikov, — si ga gre izposojevati v cerkveno zidanico. Posojajo ga na »rovaš«... Pri tem zelo odira. Posojajo na 50 odst. Ako si izposodiš en »ferkelj« ali en baril, moraš vrniti pol drug »ferkelj«, poldrug baril. Seveda gledajo tudi dolžniki, da vrnejo s »primerno robo«. V denarju plačujejo dolg redkokdaj, dasi vino tudi prodajajo v cerkvenih zidanicah, npr. za praznike.

Kot rečeno, so se soseske zidanice najdlje obdržale v vzhodni Beli krajini. Na žalost o teh zidanicah nimamo nikakih starejših zapisov, kar pa je po svoje umljivo, saj so sprva v zidanicah uporabljali le lesene rovaše. Ohranjeni sta samo računski knjigi z Božakovca in Lokvice in segajo najstarejši zapiski komaj v leto 1907.

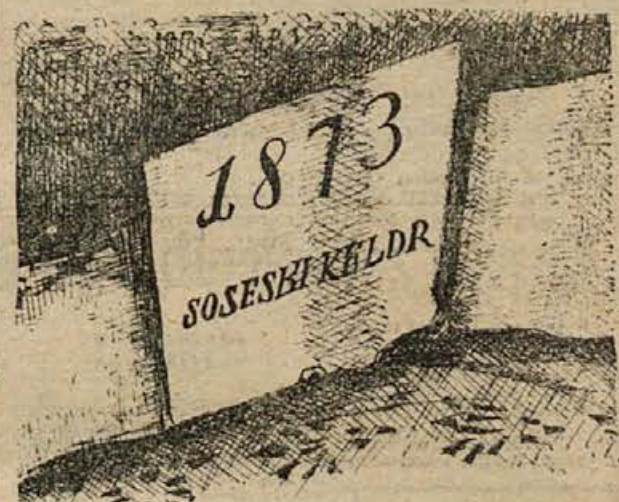
Soseske zidanice v okolici Metlike

V vzhodni Beli krajini, to je v okolici Metlike, lahko ugotovimo 17 soseskih zidanic, od katerih je bila mestu najbližja komaj poldrug kilometer oddaljena soseska zidanica v Rosalnici, naj bolj oddaljena (9 km od Metlike) pa zidanica na Krašnem vrhu nad Radovico. V tem krogu so imele soseske zidanice še naslednje vasi:

čevala posamezna soseska, je bilo zelo različno, ne glede na to, da se je število v posameznih soseskah spreminjalo, ker so se nekatera posestva združila ali propadla. Ljudje so namreč ponekod pomrli ali pa so zemljo prodali in se izselili v Ameriko ali kam drugam. Tako se je na primer soseska Grabovec od nekdanjih 73 hiš skrcnila na 45 hiš. Bolj zanimivo pa je, da so nekatere soseske vključevale vse vaščane, druge samo tiste, ki so imeli vinograde, tretja pa le kmete, medtem ko so se bajtarjev in dninarjev brinili.

Prikupnina k soseski

Ce si je tujec kupil v vaši posestvo ali se je tja priženil, je moral plačati prikupnino, ki so jo običajno pobirali v vinu, pa tudi v denarju. Prikupnina je bila v posameznih soseskah različna; znašala je pol vedra ali vedro vina, v novejših časih 15 do 30 litrov vina. Na Grabovcu je na primer tak prišlek plačal lodrico (to je pol vedra) vina in 5 goldinarjev. Prikupnina na Božakovem je leta 1907 znašala 10 kron, 1909 20 kron, 1937 pa 1000 dinarjev. Spet drugače je bilo na Lokvici, kjer so, kot je razvidno iz računske knjige, leta 1922 zahtevali za prikup k soseski 50 kron (ju-

Napis na soseskem keldru (na ometu) v Bojanji vasi iz leta 1873. — Risala Mladena Brancelj

Bereča vas Bojanja vas, Bol. draž, Božakovo, Bušinja vas, Dragomilja vas, Drašiči, Dobrvice, Grabovec, Krivoški vrh, Lokvica, Radovica, Slamna vas, Suhor in Vidošiči. Pri tem je zanimivo, da sta v dveh vaseh farni cerkvi (Radovica in Suhor), druge vasi imajo podružnice, pri vasi (Bereča vas, Bol. draž in Dragomilja vas) pa nimajo cerkve in so bile tu soseske zidanice osnovane šele v preteklem stoletju pod vplivom sosednjih vasi.

Navadno so soseske zajemale eno samo vas, nekatere pa tudi več sosednjih vasi ali zaselkov. Tako sta bila v sosesko Božakovo vključena Zelebej in Rakovec, soseska Drašiči je zajela še Krmačino, soseska Vidošiči pa Zeleznice. Soseska Krivoški vrh je obsegala Črešnjevce, Cerovec in Hrib, soseska Dobrvice pa poleg Gornjih in Dolnjih Dobravic še Giršice in Krivoglavice. Tudi soseski Lokvica in Rosalnica sta vključevali nekaj sosednjih vasi, prva Dolenjo Lokvico in Trnovec, druga pa Curle, Radovico in Svržake.

Člani soseskih zidanic

Število članov oziroma gospodarstev, ki jih je vklju-

gosivanske veljave), leta 1925 pa 100 dinarjev. Višino prikupnine so navadno določili prikupljenci, to je tisti, ki so se v prejšnjih letih sami prikupili v sosesko. Splošno pravilo pa je bilo, da so revnemu prikupnino znižali.

Nasprotno pa so navadno tistemu, ki se je bil priženil v vas, a se je branil pristopiti v sosesko, kasneje prikupnino zvišali. Na Dobravicah bi prikupljenec prvo leto plačal 5 goldinarjev, naslednje leto pa je moral odšteti 6 goldinarjev. Če pa se je branil plačati prikupnino, ga je soseska izločila iz svoje srede in mu vaščani niti v nesreči niso pomagali. Tako so na primer v Bušnji vasi zagrozili takemu, ki ni hotel pristopiti v sosesko: »Če si ti bo vol strl nogo, ti ne bomo nič pomagali, in če boš gorel, ti ne bomo gasili!«

Če je domači sin po očetovi smrti prevzel posestvo, ni plačal nič prikupnine, ker je bil »domoroдец«. Izjema je bila na Dobravicah, kjer je vsak vaščan — član soseske, ki se je ženil, moral soseski plačati 5 goldinarjev. Prav tako so morali odrinuti prikupnino ženini v soseskah Drašiči in Vidošiči.

metliški tednik

O programu letošnje turistične dejavnosti v Kočevju

Industrijska podjetja v Kočevju so novembra zabeležila prav lepe rezultate v proizvodnji v primerjavi z novembrom 1963. Medtem ko je vrednost industrijske proizvodnje novembra 1963 znašala 587,5 milijona din, se je novembra 1964 povečala za 48,3 odst. ali na več kot 871,5 milijona. Največja razlika med obema novembroma je bila zabeležena pri Itasu — kar za 305,2 odstotka, pri Elektro za 48,5 odst., v Tekstilani za 53,5 odst., Kočevskem tisku za 36,9 odst., Inkopu za 16,5 odstotka itd. Vrednost proizvodnje v obdobju januar—november 1964 je bila za 30,6 odst. večja od enakega obdobja leto prej. Tudi tu je na prvem mestu Itas z 78,2 odst. večjo proizvodnjo, sledi Tekstilana s 27,8 odst., Inkop s 23,5 odst., Inles z 20,1 odstotka itn. Skupna vrednost proizvodnje v enajstih mesecih je znašala skoraj osem milijard 659 milijonov din.

Vnovčena industrijske proizvodnje je bilo novembra za 49 odst. več kot v istem mesecu leto prej, industrijska podjetja pa so letni plan vnovčene proizvodnje v enajstih mesecih izvršila s 96,3 odstotka.

174.000 TON PREMOGA

V kočevskem rudniku so do konca novembra nakopali že 174.000 ton rjavega premoga ali za 3,2 odst. več kot v istem obdobju predlanskega leta. Samo novembra so nakopali 14.430 ton premoga. V primerjavi z oktobrom se je izkop premoga zmanjšal predvsem zaradi praznikov.

V vsaki hišo:
DOLENJSKI LIST!

PODATKI O OSEBNIH DOHODKIH V KOČEVSKI OBCINI

Največ zaposlenih s 30 do 40 tisoč dinarji

Ceprav je na prvi pogled morda še nekoliko pozno, je rast osebnih dohodkov v kočevski občini v minulemu letu vseeno zanimiva. Predvsem je treba poudariti, da so pod osebnimi dohodki mišljeni prvi vsi dohodki, kot so nadure, nagrade, premije, boleznine itd. in ne le čiste plače. Podatki v analizi za-

Razpisna komisija pri
upravi
skupščine občine
Kočevje
razpisuje
delovno mesto
HIŠNIKA

Pogoji: osnovna šola
in eno leto delovnih iz-
kušenj. Prošnje, kolkova-
ne s 50 din, pošljite v ro-
ku 15 dni po objavi raz-
pisa na naslov: skupščina
občine Kočevje, urad taj-
nika.

Komisija za delovna
razmerja podjetja
storitvenih obrti

»Kovinar«, Kočevje
razpisuje
prosto delovno mesto

orodjarja

Pogoji: strojni klju-
čavničar, več popravil in
vzdrževanja orodja. Na-
stop možen takoj.

Svet za blagovni promet, turizem in gostinstvo pri OBS Kočevje je na zadnji seji konec decembra med drugim obravnaval tudi osnutek programa turistične dejavnosti v letu 1965, ki ga je pripravilo turistično društvo. Iz osnutka programa povzemamo nekaj misli in načrtov, ki so večinoma za sedaj še vedno samo načrti; uresničitev programa je namreč odvisna od dotacije občine, ki pa sredstev zaradi še nejasnih delitvenih instrumentov z republiki in zvezo še nima zagotovljenih. Znano je, da bo občini primanjkovalo za kritje proračunskih potreb okrog 400 milijonov dinarjev, zaradi česar je morda tudi upravičena bojazen, da bo težko zagotovila za izvedbo turističnega programa predvidene 4 milijone.

V letošnji turistični sezoni bo turistični biro na avtocestni postaji odprl dalj časa, namesto od 15. junija do 30. septembra, že od 1. aprila do 15. oktobra. Da bi poživili turistično in kulturno življenje v Kočevju, bo društvo letos, če bodo le imeli dovolj sredstev, organiziralo vrsto turističnih in kulturnih prireditev. V sezoni julij—avgust nameravajo prirediti »Kočevski teden«. Tedaj bo cela vrsta kvalitetnih zabavnih, športnih in drugih manifestacij. Športne prireditve bodo organizirali v sodelovanju z občinsko zvezo za telesno kulturo. Od kulturnih prireditev velja omeniti nastope domačih in tujih gledaliških pa tudi folklornih skupin, nastope zabavnih ansamblov itd. Gostinci bodo organizirali kulturno raz-

stavo, v domu telesne kulture pa bodo skušali prirediti večjo umetniško razstavo slik, grafik in kipov, kjer bi se predstavili umetniki s področja Kočevja in Ribnice (Jan, Brudar, Sušter, Luke, Žičeva, France Mihelič, Jože Centa, Butina itd.). Razstavljali bodo tudi filatelisti in fotoklub. Za uresničitev teh načrtov je potrebnih še okrog milijon din.

Na posvetovanju turističnih društev iz Kočevja in Ribnice so sklenili izdati skupen propekt za celotno področje, ki bi bil tudi cenejši, kakor če bi izdajali prospekte za vsako področje posebej. Letos bo društvo — ob izdatni podpori domačinov — popravilo in preuredilo turistično kočvo v Kostelu, posebna jarmarska sekcija pa bo skrbela

Vrstice iz Poloma

Oglašam se iz dalnjega Poloma na Kočevskem. V skromni dvorani smo veselo razpoloženi pričakali novo leto, za kar se posebej zahvaljujemo H. M., ki nam je požrtvovalno stregla. Zima tudi letos ni prizanesla našemu kraju, saj smo pred kratkim imeli kar 30 cm snega. Zaradi tega imamo veliko skrbi in težav. Želimo, da bi nas vsaj pismoona večkrat obiskal kot samo ob ponedeljkih in četrtek. Tudi potujoči knjižni, ki navadno pride vsako drugo nedeljo, je na nas pozabil in ga že nekaj mesecev nismo videli. Naša želja je, da bi se vse lepo uredilo.

TONE HOČEVAR

za številne podzemeljske jame v bližini Kočevja. V nekaterih jamah so tudi človeške ribice in lepi kapniki, ki jih nekateri turisti odnašajo in s tem siromašijo večinoma še neraziskane in neurejene podzemeljske jame.

Posebno skrb bo turistično društvo posvetilo tudi razvijajočemu se turistično rekreacijskemu centru v Dolu ob Kolpi in nudilo tamkajšnjemu društvu vso pomoč. — To je le nekaj drobcov iz bogatega programa turistične dejavnosti v tem letu in če bodo načrti uresničeni, bodo lahko zadovoljni tako tisti, ki so jih izvajali, kakor tudi tisti, katerim je vsa ta dejavnost posvečena — turisti.

Ko je svet za turizem razpravljal o teh stvareh, so med drugim tudi sklenili, da mora statistična služba v prihodnje zajeti vse nočnine turistov na območju občine. Statistiko nočnih turistov sta doslej vodila le hotel in planska kočja, ne pa tudi v zasebnih turističnih sobah, gostiščih, v Dolu, lovskih in turističnih kočah itd.

V petek popoldan so se prebivalci Kočevja in številni znanci in prijatelji ter dolgoletni sodelavci poseljavili od Matilde Švigelj — Dušanke, dolgoletne predsednice okrajnega ter občinskega odbora Rdečega križa Kočevje, znane družbeno politične delavke, vzorne tovarišice in sodelavke.

Dušanka se je rodila 8. decembra 1918. leta, kmalu po okupaciji pa je pričela aktivno sodelovati v borbi proti sovražniku. 1942. leta so jo Italijani aretirali in čas do februarja 1944 je preživela v zaporu v Benetkah, potem pa, ko je pobegnila iz trans-

porta internirancev, je bila ves čas v partizanih.

Ceprav je bila pripravljena sodelovati pri vsakršnem delu, pri vsaki akciji, na vseh področjih, je bila dolgo vrsto let z vsem srcem predana predvsem organizaciji in vodenju Rdečega križa. Prav njenemu neumornemu delu in neomajni ljubezni do ljudi, njeni humanosti se je treba zahvaliti, da je organizacija dosegla tako lepe rezultate. Krvavajške akcije, predavanja, zdravstveno prosvetljevanje ljudi v najbolj oddaljenih delih občine, vse mu temu so bile posvečene njene misli, njeno delo, njena prizadevanja. Za vsakega novega krvodajalca, ki ga je RK pridobil, je bil vesel, kakor bi ga pridobila sama, kakor bi sama darovala kri. Dobro je poznala pomen humane akcije, vlogo organizacije in to je tolmačila vsakomur. Svojo neusahljivo energijo je ves čas razsipavala okrog sebe, spodbujala sodelavce, jih navduševala in vodila. S smrtjo, ki jo je po mučni bolezni iztrgala iz sirovega zastavljenih, neizpeljanih načrtov, je ostala mučna praznina, ki je ne bo moč več izpolniti.

Zapis ob občnih zbiorih sindikalnih podružnic

Ne le o ozimnici in morda še izletih ...

V kočevski in ribniški občini so teku občni zbori sindikalnih podružnic, ki jim dokončne ocene trenutno še ne moremo dati, ker so jih imeli šele v nekaterih, predvsem manjših delovnih organizacijah. Kljub vsemu pa vendarle lahko rečemo, da sindikalne podružnice ne razpravljajo več samo o ozimnicah in sindikalnih izletih, kakor še nedavno, pač pa je njihova skrb posvečena predvsem drugim, važnejšim problemom delovne organizacije: proizvodnji, delovni disciplini itd. in prav v tem opazamo tisti veliki pre-

mik v razvoju samouprave in sploh delovne zavesti proizvajalcev. Če prihaja močna pobuda iz vrst neposrednih proizvajalcev za ureditev nagrajevanja, ne pomeni to »borbo za boljše plače« njih samih, pač pa zahtevo, naj bodo nagrajeni po učinku tudi strokovnjaki in strokovne službe. Popolnoma upravičena se mi zdi zahteva proizvajalcev, naj ne bo merilo za višino »plače« naziv »inž.« ali »dipl. ek.« ali »dipl. jur.«, kakor se še vse prepogosto dogaja, pač pa mesto in vloga slehernega strokovnjaka v proizvodnem procesu, njegovo mesto v organiziranju proizvodnje, skratka njegovo delo in vsem vidna prizadevanja za čim boljše uspeh kolektiva! Če bo to merilo za višino osebnega dohodka strojnika, mu njegova zaslužka ne bo nihče oporekal, saj bo lahko vsak proizvajalec izračunal, da je višina »plače« posledica njegovega prizadevanja, dela in da zaradi tega tudi on, navaden delavec, bolje zasluži. To pa pomeni, poudarjajo neposredni proizvajalci na občnih zbiorih, naj strokovnjaki kar zaslužijo, samo da tisti dohodek res tudi zaslužijo!

Ko govorijo o delovni disciplini, poudarjajo stroški itd. ...

jajo na občnih zbiorih, da je eden prvih pogojev za uspešno delo, vendar naj velja za vse proizvajalce, ne glede na to, ali je navaden delavec ali strokovnjak in šef! Na enem takih občnih zbiorov so člani sindikata povedali šefu obrata naravnost, da načelo discipline velja tudi zanj, da mora tudi on prihajati na delo ob določnem času, drugemu vodilnemu so spet povedali, da ni navada, da bi hodili med delovnim časom na lov itd.

Gozdni delavci razpravljajo spet o drugih, za njih važnih vprašanjih. Malo je namreč mesecev, ko lahko delajo 26 dni. Ne hodijo v gozd, so poudarili, da bi delali 8 ur, pač pa 10 in več; kadar pa je slabo vreme, pa v gozdu ne morejo delati. Socialno zavarovanje pa zahteva, da delajo po 26 dni, sicer jim ne priznajo ugodnosti zavarovanja. Bi ne bilo za nas dovolj, se sprašujejo, če bi delali 208 ur na mesec, saj končno delamo, če je vreme ugodno, več kot toliko? S tem, ko zahteva socialno zavarovanje 26 delovnih dni za gozdne delavce, jih posredno sili, da delajo tudi ob slabem vremenu. Nato pride bolezen, stroški itd. ...

F. GRIVEC

ITAS - 2215 ton proizvodov

V enajstih mesecih lanskega leta so v Itasu izdelali 2.216 ton raznih kovinskih izdelkov ali za 80,9 odstotka več kot v istem obdobju lanskega leta. Novembra so izdelali 310 ton izdelkov ali kar za 258,8 odst. več kot novembra prejšnje leto.

V prvih enajstih mesecih lani je bilo v 37 večjih slovenskih krajih za 15 odstotkov več nočitev kot leto dni prej. Med obmorskimi kraji je na prvem mestu Portorož, kjer so zapisali 380.930 prenočitev ali za 11 odstotkov več kot leto 1963. Med planskimi kraji vodi Bled s 307.622 prenočitvam. Med topikalni so imele lani Cateške Toplice za 32 odstotkov več prenočitev, Dolenjske Toplice pa za 23 odstotkov več.

Trboveljsko gospodarstvo je porabilo do konca novembra lani 1 milijardo 31 milijonov dinarjev za nove investicije. 54 odstotkov sredstev je prispevalo samo gospodarstvo.

Po nepopolnih podatkih je slovenska industrija lani proizvedla za 12 odstotkov več kot leto dni prej, kmetijska proizvodnja pa za 6 odstotkov več. Izvoz se je v prvih enajstih mesecih povečal za 11 odstotkov.

V enajstih mesecih lani so kalorične centrale in hidroelektrarne v Sloveniji proizvedle za 7 odstotkov manj električne energije kot leto 1963, s čimer so za 10 odstotkov ostale pod planom. Lani je Slovenija izvozila za 8 milijonov deviznih dinarjev električne energije, uvozila pa do konca oktobra že za 741 milijonov deviznih dinarjev električne energije.

V primerjavi z letom 1963 so se cene hrani lani povečale za 39 odstotkov, alkoholnim pijačam za 21 odstotkov, nealkoholnim pijačam za 22, prenočitvam pa za 16 odstotkov.

—ko.

TE DNI V KOČEVJU

Gradbenemu podjetju UDARNIK iz Zagreba, ki je v lanskem letu opravilo veliko škodo, je DS Gradbenega podjetja ZIDAR iz Kočevja na priporočilo Republiškega sindikata gradbenov Slovenije podaril televizijski sprejemnik za klubsko sobo v novem naselju. Darilo sta v Zagrebu predložila izročila predsedniku DS Tone Butina in sekretar podjetja Stane Osepek. Kolektiv UDARNIKA je izrazil željo, naj bi več

med obema podjetjema ostale trajne.

Kočevski filatelisti so imeli občni zbor, katerega se je udeležilo lepo število članov. Med gosti sta bila tudi zastopnik OBS ZSDI Janez Arko in predsednik Turističnega društva Kočevje Karol Rigger. Društvo ima 35 članov, med njimi 11 mladincev. Po šolah imajo filatelistične krožke. Lani je društvo priredilo dve razstavi, od članov je bilo v krožni zamenjavi odkupljenih za preko 21.000 din. znanik, prodal pa so novih izdaj jugoslovanskih znamk v vrednosti 130.000 din. Na zboru so se pogovorili, da bodo uveljavili redne zamenjavalne dneve in sestanke, v letu 20-letnice osvoboditve pa prirediti društveno razstavo. Člani društva se bodo tudi letos udeležili svetovne filatelistične razstave na Dunaju.

Matični urad Kočevje

V času od 11. decembra 1964 do 8. januarja 1965 so rodile: Marija Nose iz Tisovca — Stefana, Boja Marjanovič iz Oneke — Mirjano, Ljuba Josić iz Rajhenava — Nado. V Ljubljani so rodile: Nada Jelčnik iz Mrzic — Mojco, Hermi-na Hajdinjak iz Kočevja — Andreja, Ivana Mrak iz Kočevja — Alberta, Hedvika Rošelj iz Zelja — deklico, Angela Silc iz Kočevja — deklica, Marija Trante iz Kočevja — deklica, Cecilija Campa iz Kočevja — deklica, Marija Čuk iz Kočevja — deklica, Ladislava Kokelj iz Kočevja — deklica, Silva Konte iz Kočevja — deklica, Marija Dragoš iz Kočevja — deklica, Erika Silc iz Kočevja — deklica, Francka Stojnič iz Kočevja — deklica, in Nežka Rugelj iz Kočevja dvojčici — deklici.

Poročili so se: Borislav Čelič, zidar iz Medine, in Alojzija Golc, delavka iz Kočevja; Haili Čorič, kovnostrojar iz Brčke, in Marija Jančič iz Zelja; Alojz Šarkež, žvorenjec, in Marija Šarkež, gospodinja, oba iz Zelja; Mihael Movrin, poljedelec iz Jelenje vasi, in Bara Vinski, poljedelka iz Straže pri Netretču; Jože Krizman, plekarski pomočnik iz Kočevja.

in Rozalija Božič, natakarica iz Ribnice; Amolj Kovačič, zidar, in Jožeta Hudorovič, gospodinja, oba iz Zelja; Jožef Pavlovič, kmetijski delovodja iz Krizevske vasi, in Hermi-na Kovač, delavka iz Kočevja.

V Ljubljani sta se poročila: Pavel Zagar in Katarina Pezdirc, oba iz Koprivnice.

Umrli so: Anton Blajak, upokojenec iz Kočevja, 56 let; Franciška Grmovšek, družinska upokojenka iz Dolge vasi, 62 let; Marija Osvald, gospodinja iz Kočevja, 60 let.

V Ljubljani je umrla Dušanke Švigelj, gospodinja iz Kočevja, 46 let.

Matični urad Vas-Fara

Decembra ni bilo rojstev, niti porok. — Umrli so: Anton Cetinščič, kmetovalec z Jesenovega vrta, 82 let; Katarina Obravnič, kmetovalka iz Padova pri Fari, 76 let; Alojzija Stajdohar, delavka iz Banja Loke, 54 let; Marija Čop, kmetovalka iz Padova pri Fari, 79 let, in Jože Padovac, upokojenec iz Novih sel, 62 let.

Svečani prazniki ob 20. obletnici osvoboditve

Občni zbori krajevnih organizacij Zveze borcev naj bi bili ogledalo dela organizacij v preteklem obdobju. V Loškem potoku, Dolenji vasi in Grčaricah so že imeli take zbornice, v Sodražici in Ribnici pa bodo v kratkem. Do zdaj so precej razpravljali tudi o pripravah na proslavo 20. obletnice osvoboditve. Kako drugače v Sloveniji, bodo tudi v ribniški občini proslave lepo izvedene. Ob tej priložnosti bodo svečani tudi krajevni prazniki, katerih proslave bodo posvečene 20. obletnici. Na občnih zbore so obravnavali tudi skrb za borce in druga vprašanja iz vsakdanjega dela organizacij ter posameznikov.

RIBNICA: DANES O KRAJEVNI SKUPNOSTI Z 2200 PREBIVALCI

Na današnjem zboru volivcev v Ribnici se bodo pomenili o ustanovitvi krajevnih skupnosti za območje Ribnice, Gorenje vasi in Hrovače, na katerem živi okoli 2.200 prebivalcev. Izvolili bodo svet skupnosti, ki naj bi štel 17 ljudi. V obravnavo bo dan predlog kandidatov za člane krajevnih skupnosti, kot ga je sestavila krajevna organizacija SZDL. Volivci bodo razpravljali še o kandidatih za spomladanske odborniške volitve, uvedbi samoprispevka za zgraditev ribniške šole, o predlogu proračuna za leto 1965, davščinah in podobnem.

NOVO SKLADIŠČE V RIBNICI

Trgovsko podjetje Jelka iz Ribnice je lansko leto kupilo stare Cenetove hleve, ki so jih takoj pričeli preurejati za skladišča gradbenega materiala. Trgovina železnina, ki prodaja tudi gradbeni material, skladišč močno primanjkuje, zaradi česar tudi ne more nabaviti toliko materiala, kolikor bi ga lahko prodala. Z adaptacijo hlevov bodo pridobili 334 kvadratnih metrov skladiščnih prostorov.

Smrt pod avtobusom

V sredo, 6. januarja, ob 21.30 uri je v Gorenji vasi pri Ribnici avtobus, ki ga je vozil Franc Gornik (53 let), do smrti povozil 41-letnega Ivana Pajničja, invalidskega upokojenca. Ponesrečenec se je močno vinjen vračal iz Ribnice domov, iz neznanih razlogov pa je obležal sredi ceste. Voznik avtobusa ga je zagledal na tako kratko razdaljo, da ni več mogel pravočasno ustaviti in je z zadnjim kolesom zapeljal čezenj. Med poizvedbami so ugotovili, da ga je nekdo neposredno pred nesrečo videl ležati na cesti.

Trčenje na cesti blizu Sodražice

Poledenela cesta od Zlebiča do Sodražice je bila pred dnevi zelo nevarna za motorista, kar sta 6. januarja med vasema Zamostec in Vinica občutila tudi voznika osebnih avtomobilov A. P. iz Sodražice in A. T. iz Vinice, ko sta se zaležela. Poškodbi ni bilo, gnojna škoda pa je precejšnja.

Istega dne in blizu kraja, kjer se je pripetila prejšnja nesreča, je imel srečo v nesreči tudi voznik osebnega avtomobila F. K. iz Sodražice. Zaneslo ga je s ceste nekaj metrov globoko. Če bi se nesreča pripetila kakšen meter dalje, kjer je bilo drevo, bi se nesreča verjetno huje končala.

LOŠKI POTOK: šole ne damo nikomur!

Pred novim letom so se v ribniški občini pričele letne konference organizacij Zveze borcev. Konference so bile doslej v Dolenji vasi, Loškem potoku in Grčaricah, vseh pa se je udeležilo precej članov organizacij. Toda medtem ko so v Dolenji vasi govorili skoro izključno o sprejemanju novih članov (in tudi sprejeli šest novih članov), so v Loškem potoku govorili o številnih drugih problemih. Predvsem o zaposlovanju borcev, ki jim manjka le nekaj let do upokojitve, o zdravljenju borcev, zaposlovanju žena — ma'er, ki se zaradi družin ne morejo voziti v službo drugam itd. Menili so, da bi v Loškem potoku lahko organizirali kakšno dejavnost, v kateri bi se zaposlile ženske; prostor bi dobili, manjka le podjetje, ki bi bilo pripravljeno organizirati v sicer oddaljenem kraju obrat.

Precej huda razprava se je razvila ob vprašanju nadaljnjega obstoja osemletne šole v

Loškem potoku. Pedagoška inšpektorja je namreč šolo pregledala in ugotovila, da je pouk okrnjen. Inšpektorja je predlagala, naj uredijo še eno učilnico ter tehnično učilnico ter poskrbijo za primeren učni kader, sicer se bodo morali otroci zadnjih razredov voziti v 12 km oddaljeno Sodražico. Seveda je vest o ukinitvi osemletke med ljudmi zbudila precej hude krvi, na konferenci ZB pa so odločno poudarili, da ne pustijo, da bi se njihovi otroci vozili z avtobusom v šolo, da šole ne dajo in da bodo, če drugače ne bo šlo, tudi prekopali ceste. Ko pa so pričeli o stvarih resnejše razmišljati, so spoznali, da s samo Jezo ne bodo rešili problema; ugotovili so, da zadevo lahko rešijo drugače, z manj hude krvi. Predlagali so, kako in kje bodo uredili potrebne šolske

prostore, stanovanja za učitelje bi tudi bila, potrebni so torej le še učitelji.

O davkih tokrat niso govorili, ker je ves Loški potok v 4. kategoriji in davkov po najnovejšem odloku ne bodo plačevali. Urediti je treba le še nekatera vprašanja borcev — kmetov in priznavalnine za tiste, ki jih še nimajo.

V kratkem bosta še konferenci organizacij ZB v Ribnici in Sodražici, občinska konferenca (predsednica obč. odbora ZB je Ančka Pakiževa) pa bo februarja. Na občinski konferenci je dejala tov. Pakiževa, bodo govorili med drugim tudi o pripravah na 20-letnico osvoboditve, do konca pa bo treba lešos rešiti vprašanja borcev — kmetov. Skupščina je že sprejela odlok, da se udeležencem NOB od 1941. leta odpisejo vsi davki, od 1942 — 9.9. 1943 90 odstotkov, od 1943. leta dalje po 9.9. 60 odstotkov in od 1944. leta dalje 30 odstotkov.

Z novim letom: popolno pogodbeno sodelovanje s KZ Ribnica

Temelj za članstvo v drugi je okvirna dolgoročna pogodba, sklenjena najmanj za štiri leta. Proizvajalec obljubi, da bo sodeloval v kmetijski proizvodnji in upošteval predvidene minimalne agrotehnične ukrepe, da bo vsa kvaliteto živino vključil v rodovniško službo in da bo svojo proizvodnjo prilagajal vsakoletnim proizvodnim programom zadruga. Za podrobno proizvodno sklepa obe strani posebne pogodbe, npr. za pletanje živine, za proizvodnjo krme in krompirja itd.

Zadruga je letos sklenila s proizvajalci dobavo okrog 300 ton krompirja po 20 dinarjev, zadruga pa je krompir že pogodbeno prodala naprej. Stvar se je jeseni zakrčila zaradi sprememb na tržišču. Da bi zadruga zade-

vo razvozala, je skušala sama zvišati odkupne cene na 25 din, čeprav je bila zanjo predajna cena še vedno 22 dinarjev. Težave je povečala še manjša krompirjeva letina, kakor so pričakovali. Čeprav so kupci načeloma pristali na višje cene, KZ ne bo mogla izpolniti obvez, ker se je siver preveč zavlekla. Se pravi, da je treba na podobne tržne spremembe pravočasno reagirati in jih upoštevati že pri sklepanju pogodb oziroma pred prodajo. Upoštevati pa je treba tudi to, da po takih »zmešnjavah« ljudje naslednje leto težko sklepajo odkupne pogodbe! Ne smemo pozabiti, da mora biti tisti kmet, ki pogodbeno proizvaja, bolj stimuliran kot oni, ki ne sklene pogodbe, in da navsezadnje, kmet nima rezervnega sklada, iz katerega bi bil primanjkljaj.

Posebno dobro se odvíja kooperacija v živinoreji, kjer odkupnih cen ne postavljajo vnaprej, pač pa jih prilagajajo trenutnim tržnim razmeram. Trenutno sodeluje z ribniško zadrugo okrog 500 kooperantov, največ živinorejcev Zlasi je na tem področju važna vzreja plemenske živine, ki ima več kot petdesetletno tradicijo, vendar jo še vedno ovirajo neskladja med cenami mesne in plemenske živine.

Ukrepi v zvezi s kmetijskimi cenami so zadrugo precej prizadejali. Njihova lastna proizvodnja je odvisna od nabave krmil, ki pa so se že podražila za 50 odstotkov, živina pa le za okrog 20 odstotkov.

Z novim letom prehaja ribniška zadruga v kompleksno pogodbeno sodelovanje, predvsem v živinoreji. Celotno posestvo kooperanta bo zajeto v kooperaciji, po pogodbi pa bodo določili smer proizvodnje. Zadruga bo proizvajalcu nudila potrebno mehanizacijo za tisto vrsto proizvodnje, ki bo določena na njegovem posestvu. Zemljišča v hribovitih predelih, ki jih bodo npr. lastniki opuščali, bodo dajali na razpolago drugim kooperantom. Kompleksna kooperacija bo v perspektivi lahko privedla tudi do redne zaposlitve, če bo le proizvodnja zavzela tak obseg, da bo zaposlitev rentabilna.

Kako priti do malih kmetijskih strojev

Na konferenci krajevnih organizacij SZDL v Dolenji vasi, ki se je ob drugem sklicu le posrečila, so med drugim tudi veliko govorili o problemih kmetijstva. Jože Dejak iz Lipovca je poudaril, da kmet s tem, da izvažajo njegovo živino, posredno tudi ustvarja devize, od tega pa nima nič, saj ne more kupiti niti kmetijskih strojev. Kosilnica bi npr. vsakomur prav prišla, pa je predraga in še veliko carine mora plačati zanjo — čeprav, kakor rečeno — ustvarja z izvozom živine devize. Če hočemo govoriti o nadaljnjem podružbljanju kmetijske proizvodnje, morajo biti kmetijske organizacije v prvi vrsti sposobne podružbljanje tudi pravilno voditi in usmerjati, nuditi proizvajalcu pravišnjo pomoč in možnost prodaje tržnih viškov. Na konferenci so nekateri tudi poudarili, da pri prodaji živine nekooperant več dobi kot kooperant, kar je popolnoma zgrešeno in niti malo vabljivo za nadaljnje sklepanje pogodb z zadrugo ali komerkoli za sodelovanje.

Ko so govorili o možnostih za podružbljanje kmetijske proizvodnje na področju Dolenje vasi, so poudarili, da je treba najprej urediti vodni režim, da kmetje ne bodo vsako jesen v strahu pred poplavo, do podružbljanja pa bo prej ali slej prišlo samo od sebe, saj ni več veliko kmetov, ki se preživljajo izključno z zemljo, njihova povprečna starost pa je že 56 let.

Na konferenci so govorili še o številnih drugih rečeh, o davkih, kanalizaciji po vasi, javni razsvetljavi ter o gradnji kulturnega doma. Na kar se že več let pripravljajo. Na koncu so predlagali za svet krajevnih skupnosti šest članov, razrešili stari odbor SZDL in izvolili novega ter se nekoliko pogovorili o spomladanskih volitvah v občinsko skupščino in druge predstavniške organe. Ob tem so poudarili, da bi ne bilo prav nič narobe, če bi kdaj pa kdaj videli ali vsaj slišali svoje poslance.

Skok čez milijardo tudi v »JELKI«

Kolektiv trgovskega podjetja Jelka iz Ribnice je v minulemu letu po dosedanjih predvidevanjih ustvaril okrog milijardo 100 milijonov dinarjev prometa in močno presegal letni plan (930 milijonov), ki so ga že med letom povišali za 10 odstotkov. Podjetje ni doseglo tako lep napredek zgolj zaradi višjih cen, pač pa se je močno povečal količinski promet. Najvišji skok v prometu sta dosegli Oprema in železnina, trgovini s tehničnim blagom. Plan v železnini je npr. znašal 87 milijonov, do konca novembra pa so zabeležili že 126 milijonov. Letne plane prometa so večinoma izpolnile tudi druge poslovalnice.

V zadnjem letu so prodali tudi veliko blaga (predvsem tehničnega, opreme itd.) na garancijska pisma ljudem, ki delajo v Nemčiji, konec oktobra pa so imeli za 53,5 milijona dinarjev potrošniških

...To je bilo, ko je bil Ribničan Matevž še samskosamcat človek, ni imel ne lisca, ne žene in mu je moral robo tvoriti po svetu še lastni široki hrbet... Tako se začne prva zgodba v »Sühi robi«, ki jo je leta 1920 uredil Franc Milčinski, s prelepimi risbami pa opremil umetnik Hinko Smrekar. O tem, kaj vse je skušal Ribničan Matevž, o želji in žgancih, o ribniškem konju in kdo je neumen — pa še o marsičem drugem vam bomo letos povedali na straneh našega domačega lista marsikaj lepega, zabavnega in poučnega. — Da pa bi kar največ ljudi vedelo, kako je bilo takrat, ko: »...Potem so šli po svet' pozimi in polet' — pa ne samo možje, kar leze ino gre. Baboro mleka si izgovarja, v torbo kruha, v možnjo denarja; ko robo vso proda — ni denarja, ni blaga...«

povabite tudi vi, dragi naročniki, v vrste naših bralcev svojega sosedu, znanca in prijatelja, ki še nima DOLENJSKEGA LISTA! Naročilnico zanj ima vaš domači pismonoša!

REŠETO

NESREČE

Nesrečna tretja srna

Pred osebnim avtomobilom NI 4035 na avtomobilski cesti pri Mačkoviču so 8. januarja popoldne skočile tri srne. Voznik Zdenko Guštin se je dvema izognil, tretjo pa je povozil. Škodo centno na 20 tisoč dinarjev.

Dostavni avto zaprl pot

Na cestnem križišču v Zabljah vasi sta 7. januarja ob 18.30 ure dostavni kombi IMV, ki ga je vozil Vinko Simc, in osebni avto ZG 272-58 z voznikom Ladislavom Uletom. Na vozilih je za 350.000 dinarjev škoda. Do nesreče je prišlo, ko je dostavni kombi zavijal proti IMV in pri tem zaprl pot Zagrebčanu, ki je pripeljal nasproti.

Obračun z lovskim nabojem

Alojz Butara se je Alojzu Mrgoletu za neporavnane medsebojne zadeve maščeval tako, da je vanj uperil nabito lovsko puško in sprožil. To se je zgodilo 10. januarja popoldne na Vinjem vrhu pri Senjermurju, kjer sta vasovala Butara in Mrgole. Mrgole je imel s seboj lovsko puško in municijo. Ko je zadremal, je Butara izkoristil priložnost in ga obstrlil.

Tat je prišel skozi okno

11. januarja popoldne je neznanec skozi okno v stanovanjsko hišo Cestnega podjetja v Gotni vasi in odnesel iz nje za okoli 40.000 dinarjev vrednih predmetov. Med drugim so mu ugajali ročavnice. Očeno je bilo slabo razpeto, zato storilec ni imel težav, da bi ne izgubil neopazno. Preiskava je v teku.

Milijon v ognju in pepelu

Na Zalcem vrhu je 9. januarja ogenj upeljal sosedov s krmno in poljedelskimi stroji, kar ocenijo na 1.200.000 dinarjev. To je bilo največje gospodarsko požarje v vasi. Lastnik Jože Turk po sicer dobil odškodnino, ki pa ne bo zadostovala, da bi postavil tako posestvo. Vse roke požara se raziskujejo.

Berite in razširjajte Dolenjski list!

Med 1108 reševalcev — 50 nagrad!

Kljub temu, da smo našo novoletno nagradno križanko namenili predvsem zabavi in razvedrilu naših bralcev med razmišljanjem in reševanjem, ni smelo manjkati posebnosti. Naša križanka je bila od vseh 1108 poslanih križank več kot polovica nepravilno rešena. Reševalci so se motili največ pri besedici 75. vodoravno: gorovje in Franciji in Svici — Jura, pri 128. vodoravno: del avtomobila — zaganjal in tudi pri 1. navpično, kjer je marsikdo napisal na koncu besede žužemberk g namesto k. Ko smo križanko pregledovali, če so pravilno rešene ali ne, so šle seveda vse nepravilne rešitve v koš.

Na zbranju, ki je bilo v torek, 12. januarja popoldne v prostorih uredništva Dolenjskega lista, so bili izrečani naslednji reševalci:

1. nagrada — 10.000 din: dobi Branko Pajnič, Bukovica 18, p. Ribnica;
 2. nagrada — 5.000 din: Fani Kozinc, Zablje 6, p. Sevnica;
 3. nagrada — 4.000 din: Anica Spendal, Biška vas 19, p. Mirna peč;
 4. nagrada — 3.000 din: Reza Kunšček, Sevnica, Heroja Maroka 9;
 5. nagrada — 2.000 din: Lojze Kegivc, Paderšičeva 8, Novo mesto.
- 45 knjižnih daril bodo prejeli: Julijana Saver, Dol 2, p. Stari trg ob Kolpi; Vilma Sterk, Stari trg ob Kolpi 17; Vinko Sprajcer, Ljubljana 10.

Zločinci brez »obraza«

Ze dalj časa je znano, da imajo institucije, ki se ukvarajo z odkrivanjem in zbiranjem dokumentov o bivših vojnih zločincih, nacističnih funkcionarjih, esesovskih komandantih in krvnikih, velike težave, da ohranijo zbrani material. Pogosto se namreč primeri, da obtožniki dokazni ali fotografije »izginejo« na poti do pristojnih sodišč ali celo pozneje, na samih sodiščih. Okoli 30 odst. dokumentov za procese, ki jih pripravljajo pred zastaranjem vojnih zločincev, gre tako v nič.

Nedavno se je pripetil značilen primer. Med materialom, ki ga je specialno sodišče v Ludwigsburgu poslalo poljskim oblastem v Düsseldorfu, da bi po priloženih fotografijah identificirali nacistične, ki žive sedaj pod drugimi imeni na prostosti, so bile tudi slike nekaterih esesov. S tega policijske oblasti obvestile sodišče v Ludwigsburgu, da esesovca na sliki ni moč spoznati. »Nemana oseba je — kot že večkrat prej — uničila fotografije do te mere, da niso več predstavljale zanesljivega dokaza.

Na srečo je imelo sodišče v tem primeru kopije fotografij, v prihodnje pa bo — po učenju s takimi primeri — vsak dokument razmnožil, preden ga bo uporabil na širši bazi. Tako namreč delajo tudi ostale ustanove za odkrivanje vojnih zločincev.

Marija Poreber, Uprava za dohodke Novo mesto; Vinko Borovnik, Topolovška 98; Jože Ogrinec, Studence 52, pri Sevnici; Marija Mate, Gorica vas 14, Ribnica; Jože Koželj, Tržaška 3, Ljubljana; Bojan Malič, Cesta herojev 8, Novo mesto; Anton Husić, Nasele 20, Bregana; Zdravko Božič, Zabuškova 69 nad Sevnico.

Rešitev novoletne križanke

VODORAVNO: 1. Želimo vam srečno novo leto, 22. ure, 23. D. koda, 24. koda, 25. koda, 26. koda, 27. koda, 28. koda, 29. koda, 30. koda, 31. koda, 32. koda, 33. koda, 34. koda, 35. koda, 36. koda, 37. koda, 38. koda, 39. koda, 40. koda, 41. koda, 42. koda, 43. koda, 44. koda, 45. koda, 46. koda, 47. koda, 48. koda, 49. koda, 50. koda, 51. koda, 52. koda, 53. koda, 54. koda, 55. koda, 56. koda, 57. koda, 58. koda, 59. koda, 60. koda, 61. koda, 62. koda, 63. koda, 64. koda, 65. koda, 66. koda, 67. koda, 68. koda, 69. koda, 70. koda, 71. koda, 72. koda, 73. koda, 74. koda, 75. koda, 76. koda, 77. koda, 78. koda, 79. koda, 80. koda, 81. koda, 82. koda, 83. koda, 84. koda, 85. koda, 86. koda, 87. koda, 88. koda, 89. koda, 90. koda, 91. koda, 92. koda, 93. koda, 94. koda, 95. koda, 96. koda, 97. koda, 98. koda, 99. koda, 100. koda, 101. koda, 102. koda, 103. koda, 104. koda, 105. koda, 106. koda, 107. koda, 108. koda, 109. koda, 110. koda, 111. koda, 112. koda, 113. koda, 114. koda, 115. koda, 116. koda, 117. koda, 118. koda, 119. koda, 120. koda, 121. koda, 122. koda, 123. koda, 124. koda, 125. koda, 126. koda, 127. koda, 128. koda, 129. koda, 130. koda, 131. koda, 132. koda, 133. koda, 134. koda, 135. koda, 136. koda, 137. koda, 138. koda, 139. koda, 140. koda, 141. koda, 142. koda, 143. koda, 144. koda, 145. koda, 146. koda, 147. koda, 148. koda, 149. koda, 150. koda, 151. koda, 152. koda, 153. koda, 154. koda, 155. koda, 156. koda, 157. koda, 158. koda, 159. koda, 160. koda, 161. koda, 162. koda, 163. koda, 164. koda, 165. koda, 166. koda, 167. koda, 168. koda, 169. koda, 170. koda, 171. koda, 172. koda, 173. koda, 174. koda, 175. koda, 176. koda, 177. koda, 178. koda, 179. koda, 180. koda, 181. koda, 182. koda, 183. koda, 184. koda, 185. koda, 186. koda, 187. koda, 188. koda, 189. koda, 190. koda, 191. koda, 192. koda, 193. koda, 194. koda, 195. koda, 196. koda, 197. koda, 198. koda, 199. koda, 200. koda, 201. koda, 202. koda, 203. koda, 204. koda, 205. koda, 206. koda, 207. koda, 208. koda, 209. koda, 210. koda, 211. koda, 212. koda, 213. koda, 214. koda, 215. koda, 216. koda, 217. koda, 218. koda, 219. koda, 220. koda, 221. koda, 222. koda, 223. koda, 224. koda, 225. koda, 226. koda, 227. koda, 228. koda, 229. koda, 230. koda, 231. koda, 232. koda, 233. koda, 234. koda, 235. koda, 236. koda, 237. koda, 238. koda, 239. koda, 240. koda, 241. koda, 242. koda, 243. koda, 244. koda, 245. koda, 246. koda, 247. koda, 248. koda, 249. koda, 250. koda, 251. koda, 252. koda, 253. koda, 254. koda, 255. koda, 256. koda, 257. koda, 258. koda, 259. koda, 260. koda, 261. koda, 262. koda, 263. koda, 264. koda, 265. koda, 266. koda, 267. koda, 268. koda, 269. koda, 270. koda, 271. koda, 272. koda, 273. koda, 274. koda, 275. koda, 276. koda, 277. koda, 278. koda, 279. koda, 280. koda, 281. koda, 282. koda, 283. koda, 284. koda, 285. koda, 286. koda, 287. koda, 288. koda, 289. koda, 290. koda, 291. koda, 292. koda, 293. koda, 294. koda, 295. koda, 296. koda, 297. koda, 298. koda, 299. koda, 300. koda, 301. koda, 302. koda, 303. koda, 304. koda, 305. koda, 306. koda, 307. koda, 308. koda, 309. koda, 310. koda, 311. koda, 312. koda, 313. koda, 314. koda, 315. koda, 316. koda, 317. koda, 318. koda, 319. koda, 320. koda, 321. koda, 322. koda, 323. koda, 324. koda, 325. koda, 326. koda, 327. koda, 328. koda, 329. koda, 330. koda, 331. koda, 332. koda, 333. koda, 334. koda, 335. koda, 336. koda, 337. koda, 338. koda, 339. koda, 340. koda, 341. koda, 342. koda, 343. koda, 344. koda, 345. koda, 346. koda, 347. koda, 348. koda, 349. koda, 350. koda, 351. koda, 352. koda, 353. koda, 354. koda, 355. koda, 356. koda, 357. koda, 358. koda, 359. koda, 360. koda, 361. koda, 362. koda, 363. koda, 364. koda, 365. koda, 366. koda, 367. koda, 368. koda, 369. koda, 370. koda, 371. koda, 372. koda, 373. koda, 374. koda, 375. koda, 376. koda, 377. koda, 378. koda, 379. koda, 380. koda, 381. koda, 382. koda, 383. koda, 384. koda, 385. koda, 386. koda, 387. koda, 388. koda, 389. koda, 390. koda, 391. koda, 392. koda, 393. koda, 394. koda, 395. koda, 396. koda, 397. koda, 398. koda, 399. koda, 400. koda, 401. koda, 402. koda, 403. koda, 404. koda, 405. koda, 406. koda, 407. koda, 408. koda, 409. koda, 410. koda, 411. koda, 412. koda, 413. koda, 414. koda, 415. koda, 416. koda, 417. koda, 418. koda, 419. koda, 420. koda, 421. koda, 422. koda, 423. koda, 424. koda, 425. koda, 426. koda, 427. koda, 428. koda, 429. koda, 430. koda, 431. koda, 432. koda, 433. koda, 434. koda, 435. koda, 436. koda, 437. koda, 438. koda, 439. koda, 440. koda, 441. koda, 442. koda, 443. koda, 444. koda, 445. koda, 446. koda, 447. koda, 448. koda, 449. koda, 450. koda, 451. koda, 452. koda, 453. koda, 454. koda, 455. koda, 456. koda, 457. koda, 458. koda, 459. koda, 460. koda, 461. koda, 462. koda, 463. koda, 464. koda, 465. koda, 466. koda, 467. koda, 468. koda, 469. koda, 470. koda, 471. koda, 472. koda, 473. koda, 474. koda, 475. koda, 476. koda, 477. koda, 478. koda, 479. koda, 480. koda, 481. koda, 482. koda, 483. koda, 484. koda, 485. koda, 486. koda, 487. koda, 488. koda, 489. koda, 490. koda, 491. koda, 492. koda, 493. koda, 494. koda, 495. koda, 496. koda, 497. koda, 498. koda, 499. koda, 500. koda, 501. koda, 502. koda, 503. koda, 504. koda, 505. koda, 506. koda, 507. koda, 508. koda, 509. koda, 510. koda, 511. koda, 512. koda, 513. koda, 514. koda, 515. koda, 516. koda, 517. koda, 518. koda, 519. koda, 520. koda, 521. koda, 522. koda, 523. koda, 524. koda, 525. koda, 526. koda, 527. koda, 528. koda, 529. koda, 530. koda, 531. koda, 532. koda, 533. koda, 534. koda, 535. koda, 536. koda, 537. koda, 538. koda, 539. koda, 540. koda, 541. koda, 542. koda, 543. koda, 544. koda, 545. koda, 546. koda, 547. koda, 548. koda, 549. koda, 550. koda, 551. koda, 552. koda, 553. koda, 554. koda, 555. koda, 556. koda, 557. koda, 558. koda, 559. koda, 560. koda, 561. koda, 562. koda, 563. koda, 564. koda, 565. koda, 566. koda, 567. koda, 568. koda, 569. koda, 570. koda, 571. koda, 572. koda, 573. koda, 574. koda, 575. koda, 576. koda, 577. koda, 578. koda, 579. koda, 580. koda, 581. koda, 582. koda, 583. koda, 584. koda, 585. koda, 586. koda, 587. koda, 588. koda, 589. koda, 590. koda, 591. koda, 592. koda, 593. koda, 594. koda, 595. koda, 596. koda, 597. koda, 598. koda, 599. koda, 600. koda, 601. koda, 602. koda, 603. koda, 604. koda, 605. koda, 606. koda, 607. koda, 608. koda, 609. koda, 610. koda, 611. koda, 612. koda, 613. koda, 614. koda, 615. koda, 616. koda, 617. koda, 618. koda, 619. koda, 620. koda, 621. koda, 622. koda, 623. koda, 624. koda, 625. koda, 626. koda, 627. koda, 628. koda, 629. koda, 630. koda, 631. koda, 632. koda, 633. koda, 634. koda, 635. koda, 636. koda, 637. koda, 638. koda, 639. koda, 640. koda, 641. koda, 642. koda, 643. koda, 644. koda, 645. koda, 646. koda, 647. koda, 648. koda, 649. koda, 650. koda, 651. koda, 652. koda, 653. koda, 654. koda, 655. koda, 656. koda, 657. koda, 658. koda, 659. koda, 660. koda, 661. koda, 662. koda, 663. koda, 664. koda, 665. koda, 666. koda, 667. koda, 668. koda, 669. koda, 670. koda, 671. koda, 672. koda, 673. koda, 674. koda, 675. koda, 676. koda, 677. koda, 678. koda, 679. koda, 680. koda, 681. koda, 682. koda, 683. koda, 684. koda, 685. koda, 686. koda, 687. koda, 688. koda, 689. koda, 690. koda, 691. koda, 692. koda, 693. koda, 694. koda, 695. koda, 696. koda, 697. koda, 698. koda, 699. koda, 700. koda, 701. koda, 702. koda, 703. koda, 704. koda, 705. koda, 706. koda, 707. koda, 708. koda, 709. koda, 710. koda, 711. koda, 712. koda, 713. koda, 714. koda, 715. koda, 716. koda, 717. koda, 718. koda, 719. koda, 720. koda, 721. koda, 722. koda, 723. koda, 724. koda, 725. koda, 726. koda, 727. koda, 728. koda, 729. koda, 730. koda, 731. koda, 732. koda, 733. koda, 734. koda, 735. koda, 736. koda, 737. koda, 738. koda, 739. koda, 740. koda, 741. koda, 742. koda, 743. koda, 744. koda, 745. koda, 746. koda, 747. koda, 748. koda, 749. koda, 750. koda, 751. koda, 752. koda, 753. koda, 754. koda, 755. koda, 756. koda, 757. koda, 758. koda, 759. koda, 760. koda, 761. koda, 762. koda, 763. koda, 764. koda, 765. koda, 766. koda, 767. koda, 768. koda, 769. koda, 770. koda, 771. koda, 772. koda, 773. koda, 774. koda, 775. koda, 776. koda, 777. koda, 778. koda, 779. koda, 780. koda, 781. koda, 782. koda, 783. koda, 784. koda, 785. koda, 786. koda, 787. koda, 788. koda, 789. koda, 790. koda, 791. koda, 792. koda, 793. koda, 794. koda, 795. koda, 796. koda, 797. koda, 798. koda, 799. koda, 800. koda, 801. koda, 802. koda, 803. koda, 804. koda, 805. koda, 806. koda, 807. koda, 808. koda, 809. koda, 810. koda, 811. koda, 812. koda, 813. koda, 814. koda, 815. koda, 816. koda, 817. koda, 818. koda, 819. koda, 820. koda, 821. koda, 822. koda, 823. koda, 824. koda, 825. koda, 826. koda, 827. koda, 828. koda, 829. koda, 830. koda, 831. koda, 832. koda, 833. koda, 834. koda, 835. koda, 836. koda, 837. koda, 838. koda, 839. koda, 840. koda, 841. koda, 842. koda, 843. koda, 844. koda, 845. koda, 846. koda, 847. koda, 848. koda, 849. koda, 850. koda, 851. koda, 852. koda, 853. koda, 854. koda, 855. koda, 856. koda, 857. koda, 858. koda, 859. koda, 860. koda, 861. koda, 862. koda, 863. koda, 864. koda, 865. koda, 866. koda, 867. koda, 868. koda, 869. koda, 870. koda, 871. koda, 872. koda, 873. koda, 874. koda, 875. koda, 876. koda, 877. koda, 878. koda, 879. koda, 880. koda, 881. koda, 882. koda, 883. koda, 884. koda, 885. koda, 886. koda, 887. koda, 888. koda, 889. koda, 890. koda, 891. koda, 892. koda, 893. koda, 894. koda, 895. koda, 896. koda, 897. koda, 898. koda, 899. koda, 900. koda, 901. koda, 902. koda, 903. koda, 904. koda, 905. koda, 906. koda, 907. koda, 908. koda, 909. koda, 910. koda, 911. koda, 912. koda, 913. koda, 914. koda, 915. koda, 916. koda, 917. koda, 918. koda, 919. koda, 920. koda, 921. koda, 922. koda, 923. koda, 924. koda, 925. koda, 926. koda, 927. koda, 928. koda, 929. koda, 930. koda, 931. koda, 932. koda, 933. koda, 934. koda, 935. koda, 936. koda, 937. koda, 938. koda, 939. koda, 940. koda, 941. koda, 942. koda, 943. koda, 944. koda, 945. koda, 946. koda, 947. koda, 948. koda, 949. koda, 950. koda, 951. koda, 952. koda, 953. koda, 954. koda, 955. koda, 956. koda, 957. koda, 958. koda, 959. koda, 960. koda, 961. koda, 962. koda, 963. koda, 964. koda, 965. koda, 966. koda, 967. koda, 968. koda, 969. koda, 970. koda, 971. koda, 972. koda, 973. koda, 974. koda, 975. koda, 976. koda, 977. koda, 978. koda, 979. koda, 980. koda, 981. koda, 982. koda, 983. koda, 984. koda, 985. koda, 986. koda, 987. koda, 988. koda, 989. koda, 990. koda, 991. koda, 992. koda, 993. koda, 994. koda, 995. koda, 996. koda, 997. koda, 998. koda, 999. koda, 1000. koda, 1001. koda, 1002. koda, 1003. koda, 1004. koda, 1005. koda, 1006. koda, 1007. koda, 1008. koda, 1009. koda, 1010. koda, 1011. koda, 1012. koda, 1013. koda, 1014. koda, 1015. koda, 1016. koda, 1017. koda, 1018. koda, 1019. koda, 1020. koda, 1021. koda, 1022. koda, 1023. koda, 1024. koda, 1025. koda, 1026. koda, 1027. koda, 1028. koda, 1029. koda, 1030. koda, 1031. koda, 1032. koda, 1033. koda, 1034. koda, 1035. koda, 1036. koda, 1037. koda, 1038. koda, 1039. koda, 1040. koda, 1041. koda, 1042. koda, 1043. koda, 1044. koda, 1045. koda, 1046. koda, 1047. koda, 1048. koda, 1049. koda, 1050. koda, 1051. koda, 1052. koda, 1053. koda, 1054. koda, 1055. koda, 1056. koda, 1057. koda, 1058. koda, 1059. koda, 1060. koda, 1061. koda, 1062. koda, 1063. koda, 1064. koda, 1065. koda, 1066. koda, 1067. koda, 1068. koda, 1069. koda, 1070. koda, 1071. koda, 1072. koda, 1073. koda, 1074. koda, 1075. koda, 1076. koda, 1077. koda, 1078. koda, 1079. koda, 1080. koda, 1081. koda, 1082. koda, 1083. koda, 1084. koda, 1085. koda, 1086. koda, 1087. koda, 1088. koda, 1089. koda, 1090. koda, 1091. koda, 1092. koda, 1093. koda, 1094. koda, 1095. koda, 1096. koda, 1097. koda, 1098. koda, 1099. koda, 1100. koda, 1101. koda, 1102. koda, 1103. koda, 1104. koda, 1105. koda, 1106. koda, 1107. koda, 1108. koda, 1109. koda, 1110. koda, 1111. koda, 1112. koda, 1113. koda, 1114. koda, 1115. koda, 1116. koda, 1117. koda, 1118. koda, 1119. koda, 1120. koda, 1121. koda, 1122. koda, 1123. koda, 1124. koda, 1125. koda, 1126. koda, 1127. koda, 1128. koda, 1129. koda, 1130. koda, 1131. koda, 1132. koda, 1133. koda, 1134. koda, 1135. koda, 1136. koda, 1137. koda, 1138. koda, 1139. koda, 1140. koda, 1141. koda, 1142. koda, 1143. koda, 1144. koda, 1145. koda, 1146. koda, 1147. koda, 1148. koda, 1149. koda, 1150. koda, 1151. koda, 1152. koda, 1153. koda, 1154. koda, 1155. koda, 1156. koda, 1157. koda, 1158. koda, 1159. koda, 1160. koda, 1161. koda, 1162. koda, 1163. koda, 1164. koda, 1165. koda, 1166. koda, 1167. koda, 1168. koda, 1169. koda, 1170. koda, 1171. koda, 1172. koda, 1173. koda, 1174. koda, 1175. koda, 1176. koda, 1177. koda, 1178. koda, 1179. koda, 1180. koda, 1181. koda, 1182. koda, 1183. koda, 1184. koda, 1185. koda, 1186. koda, 1187. koda, 1188. koda, 1189. koda, 1190. koda, 1191. koda, 1192. koda, 1193. koda, 1194. koda, 1195. koda, 1196. koda, 1197. koda, 1198. koda, 1199. koda, 1200. koda, 1201. koda, 1202. koda, 1203. koda, 1204. koda, 1205. koda, 1206. koda, 1207. koda, 1208. koda, 1209. koda, 1210. koda, 1211. koda, 1212. koda, 1213. koda, 1214. koda, 1215. koda, 1216. koda, 1217. koda, 1218. koda, 1219. koda, 1220. koda, 1221. koda, 1222. koda, 1223. koda, 1224. koda, 1225. koda, 1226. koda, 1227. koda, 1228. koda, 1229. koda, 1230. koda, 1231. koda, 1232. koda, 1233. koda, 1234. koda, 1235. koda, 1236. koda, 1237. koda, 1238. k

10 milijonov izplačanih obrestil

Komunalna banka v Brežicah je v letu 1964 izplačala vlagateljem hranilnih vlog 9 milijonov 994 tisoč dinarjev obresti. Vseh vlagateljev je bilo v preteklem letu 2.364. Stevilo občanov, ki vlagajo svoje prihranke v banko, narašča, pa tudi posojiljemalcev je vedno več. Lani jih je bilo 3.021, odobrenih predlov pa 199 milijonov dinarjev.

Tudi na Stankovem so si zgradili vodovod

Vasico Stankovo s šestimi hišami na pobočju Gorjancev v brežiški občini poznajo pretežno le prebivalci sosednjih vasi kot so Globočice, Mrzlava vas, Velike Malence in Krška vas. Po osvoboditvi so v tej vasi prebivalci dosegli prav lepe uspehe. Leta 1954 so napeljali elektriko, ki jim je končno zamenjala smrdeče petrolejke. Danes si življenja brez nje sploh ne morejo misliti, saj jih preko radia povezuje s svetom. Tudi s potjo so imeli velike težave. Edina zveza jim je bila razdrta kolovozna pot ob potoku pod vasjo, ki se izliva za Vel. Malencami v Kr.

ko. V letu 1960 jim je uspelo urediti cesto od križišča proti Globočicam do vasi. To je bil zanje velik uspeh, saj lahko pridete zdaj na Stankovo z vsemi vozili. Preostali jim je še tretji problem: pitna voda. Želja po vodovodu je tlela v mislih že dolgo pred tem, preden so jo uresničili. Edini izvor pitne vode so imeli pod vasjo, kamor so hodili z brentami, kar pa je bilo pozimi zaradi potočnice posebej težavno. Po predhodnih

poskusih in analizah so se lani odločili za gradnjo vodovoda. Seveda vsa dela niso potekala brez težav, kajti v vasi je primanjkovalo delovne sile. V pomoč so jim priskočili prebivalci sosednjih Globočic, Kraške vasi, Vitovca, Brvi in celo Brežic. Ob razumevanju in finančni podpori OS Brežice so v decembru gradnjo končali. Hkrati so si uredili v vasi tudi javno napajališče. Iz zajetja pod vasjo so napeljali vodovodne cevi v 400 m oddaljeni zbiralnik nad vasjo z višinsko razliko 60 m. Zanimivo je, da dviguje vodo po ceveh črpalčka, ki jo poganja naravni padec izvirajoče vode. Na ta način so jim v prihodnje odpadli vsi izdatki, ki so sicer vezani na črpanje vode z električnim pogonom črpalke. Tako so uspešno rešili tudi tretji vaški problem.

V soboto, 26. decembra, so ta uspeh ob prisotnosti predstavnikov OS Brežice svečano proslavili. Vaščani iz Stankovega se ob tem delovnem uspehu najtopleje zahvaljujejo občinski skupščini Brežice in vsem ostalim, ki so kakorkoli pomagali uresničiti njihovo željo! S. F.

»Trgovine nočemo zgubiti!«

Premalo trgovskih poslovalnic na podeželju — Trgovska podjetja se jih branijo zaradi izgube — Če ne bo šlo drugače, bodo v brežiški občini odprli nekaj zasebnih trgovin

Prebivalci odročnejših krajev brežiške občine se večkrat pritožujejo nad pomanjkljivo organizacijo trgovske mreže. Do tega se ob težnjah po ukinjanju podeželskih trgovin tudi popolnoma upravičeni. Zakaj bi na primer vaščani iz Pečice morali hoditi po sol in najosnovnejša živila po več ur daleč? Zanje bi bilo to hud udarec, zato so na zboru volivcev odločno sklenili, da trgovine ne smejo zgubiti.

Marsikje, kjer zdaj trgovine nimajo, a so imeli včasih celo po dve ali tri, se spet zavzemajo za to, da bi jo dobili. Trgovska podjetja je o tem teže prepričati. Boje se, da bodo te trgovine poslovale z zgubo. Morda res, toda ob milijardnem prometu, ki ga podjetja ustvarjajo, se to skorajda ne bi poznalo. Z odpiranjem poslovalnic na vasi bi gotovo nastale tudi kadrovske težave. Za službovanje v odročnih vaseh se ljudje težko odločajo in na sebi občinske skupščine so odborniki predlagali, da bi to rešili s primernim nagrajevanjem.

Predstavniki občinske skupščine se bodo o željah in potrebah občanov v oddaljenih krajih pogovorili z obema trgovskima podjetjema in s kmetijsko zadrugo. Če ti razgovori ne bodo uspešni, bo morala občinska skupščina odpreti nekaj zasebnih trgovin. Predlogi občanov so utemeljeni, zato jih ne bi smeli prezreti.

Podeželske trgovine so nasploh zastarele in vse po vrsti potrebne obnove. Marsikje je še vse tako, kot je bilo pred 20 in več leti. Obe trgovski podjetji, KRKA in LJUDSKA POTROŠNJA, sta sodobno uredili svoje lokale v mestu, z urejanjem trgovin na vasi pa še nista prav prišli. Pri uresničevanju teh načrtov čaka obe podjetji še precej dela. J. T.

Občani določajo program KS v Dobovi

Po vaseh dobavškega obkopi pridno sklicujejo sestanke, na katerih se dogovarjajo za kandidate, ki naj bi zastopali občane v občinski skupščini. Tudi o krajevnih skupnostih in njenih nalogah veliko razpravljajo. Ustanovili so bodo na zboru volivcev v Dobovi. Sklicali ga bodo še v tem mesecu. Krajevna skupnost bo obsegala vasi: Dobova, Mostec, Sela, Rigonce, Loče, Mihalovec, Gabrje, Mali Obrež in Veliki Obrež. Številni predlogi sprejeti na sestankih po vaseh, določajo delovni program krajevnih skupnosti, ki ga bodo na skupnem zboru volivcev še dopolnili.

Vodovod na Stojanskem vrhu je pokvarjen

Ljudje na Stojanskem vrhu imajo težave z vodovodom. Občinska skupščina v Brežicah je pred nekaj leti omogočila, da so ga zgradili, zdaj pa ne dela in ga bo treba popraviti. Za ta dela bo moral poskrbeti zavod za komunalno dejavnost.

V Pošteno vas avtomobil ne more priti

Prebivalci Poštene vasi, ki leži na območju krajevnega urada Cerklje, so se odločili da bodo letos popravili pot. Ta vodi do njih mimo Buševce vasi. Pravijo, da je taka kot hudoourniško korito. Nobenc vozilo ne more priti v vas, tudi reševalni avtomobil ne čepa, je sila še tako velika. Vas šteje 10 gospodinjstev. Za ureditev poti bodo domačini prispevali po svojih močeh. Pripravljeni so delati, za finančna sredstva pa so se obrnili na občinsko skupščino.

Novo v Brežicah

Nocoj bo slovensko ljudsko gledališče iz Celja gostovalo v Brežicah. Za naše občinstvo so gostje pripravili uprizoritev komedije Normana Krasne »Nedeljska ljubezen«. Predstava bo ob 20. uri v Prosvetnem domu. Za gostovanje celjskih gledališnikov je med ljudmi precej zanimanja in že v ponedeljek je bilo veliko povpraševanje po vstopnicah. Zavod za kulturo planira za letošnje več gostovanj, če bo sklad za kulturno-prosvetno dejavnost odobril za te namene potrebna finančna sredstva. Samo z vstopnino so stroški gostovanja v nobenem primeru ne izorejo kriti.

V Narodnem domu so z januarjem podražili koso za abonente od 250 na 300 dinarjev. Abonenti še nekaj mesecev s hrano niso bili preveč zadovoljni, po podražitvi pa so se obokoli izboljšali. Vsi ki se hranijo v tej restavraciji, želijo, da bi tako ostalo. Predvsem pričakujejo bolj pestre jedilnike ali pa dva različna menija.

Matični urad Artiče

Decembra ni bilo rojstev izven bolnišnice. — Poročili so se: Marijan Peterkovič, strojni ključavničar iz Ljubne, in Ana Kos, poljedelka iz Spodnje Pohance; Franc Petan, delavec iz Sromlja, in Friderika Lipar, poljedelka iz Volčja. — Umrla je Marija Vahčić, poselnica iz Trebeža, 81 let.

Veliko izdajo za srečo

Lani so v Brežicah prodali za 6.867.000 dinarjev rednih in izrednih srečk Jugoslovanske loterije, Športne napovedi in Lota. To je za tako majhno mesto kar velika vsota. Rednih srečk loterije so ljudje kupili za 3.833.000 dinarjev, srečk Športne napovedi za 2.326.000 dinarjev in Loto srečk za 707.000 dinarjev. Tudi tukaj je bil presežen plan — kar za 1.700.000 dinarjev. Številke pri dobitkih so precej manjše. Po en dobitnik je prejel 100.000, 80.000, 40.000 in 20.000 dinarjev od Jugoslovanske loterije. Pri športni napovedi so znašali dobitki 135.000, 125.000, 79.000, 85.000 in 45.000 dinarjev. Pri obojih je bilo še precej malih dobitkov. Igralci Lota so imeli manj sreče in so zadel le manjše vsote. Tudi za novoletno loterijo je bilo precej zanimanja in prodanih je bilo nekaj več kot polovico vseh srečk v vrednosti 200.000 dinarjev.

Priprave na občinsko konferenco ZK v Brežicah

23. januarja bo v Brežicah redna letna konferenca Zveze komunistov v občini. O njeni vsebini je na zadnji seji razpravljala občinska komite ZK in hkrati ocenili tudi delo krajevnih konferenc. Bilo jih je 14 in so ugodno potekale. Veliko razprav je bilo namenjenih komunalnim vprašanjem. Konferenca v podjetjih so bile še posebno živahne. V delovnih organizacijah se zadnje čase pozna večja dejavnost sindikata. Skoraj povsod so na konferencah razpravljali o izboljšanju vsebine dela v Zvezi komunistov, za kar je dal VIII. kongres dragocene napotke.

Člani občinskega komiteja so obravnavali tudi naloge obdobja. Predlagali so razne oblike seznanjanja s kongresnim gradivom. Občinski komite bo povabil k sodelovanju delavsko univerzo, ki naj bi pripravila nekaj javnih razprav in predavanj. Razprave o vsebini kongresa naj ne bi bile le občasna akcija, ampak sistematično seznanjanje občanov z bistvenimi problemi in nalogami, ki naj vsakogar usmerjajo pri nadaljnemu delu.

MLADINO BI RADI ZADRŽALI DOMA

Na Cerkljanskem je vedno manj prebivalcev, ker se mladina sproti odseljuje v industrijska središča. Domačinom je žal, da je tako. Ugotavljajo, da bi lahko več ljudi zadržali doma, če bi imeli možnost za zaposlitev v bližini. Na tistem si ljudje že dolgo želijo, da bi s'val v Cerkljah obrat kakšnega večjega podjetja. Lahko bi razvili tam tudi obratno dejavnost in tako zaposlili okoličane. Te svoje želje so občani iz Cerklje tokrat povedali glasno in bi jih radi čimprej uresničili.

Dedek Mraz tudi na Pečicah

Dan pred novim letom se je v Pečice pripeljal dedek Mraz, obložen z darili za šolske in predšolske otroke. Pred tem so učenci tamkajšnje šole zaigrali igrice Novoletna zgodba in Dedek Mraz prihaja, recitali so nekaj pesmi in tudi zapeli. Veselo doživljajo bo vsem otrokom ostalo v najlepšem spominu. K. M.

Želje, potrebe in možnosti za razvoj šolstva

Primanjkuje predvsem prostorov in kadrov — Letos bi potrebovali za šolstvo 360 milijonov — Sestavek je na željo uredništva napisal prof. Marijan Gregorič, načelnik oddelka za družbene službe pri občinski skupščini v Brežicah

Pojasniti, na kakšni stopnji je šolstvo v občini Brežice in s katerimi problemi se mora spoprijemati, pomeni poseči nekoliko nazaj, ko se je začel proces reforme osnovnega šolstva. Narekovala ga je dinamika razvoja naše družbe in nov družbeno politični sistem. Ta proces se je začel pred sedmimi leti in večkratno izobraževanja v osnovnem šolstvu je bila s tem končana. Tako smo s pravne strani zagotovili vsem otrokom osnovno šolsko izobrazbo. Toda v praksi je bil ta proces dolgotrajnejši. Pričela se je reorganizacija šolske mreže, katere namen je bil: omogočiti otrokom čim boljše in uspešnejše šolanje. Tako se je v občini razvil devet popolnih osnovnih šol, nekaj iz bivših gimnazij, nekaj pa iz nižje organiziranih šol. Zadnji korak na poti te reorganizacije smo naredili lani v avgustu, ko smo ukinili višje oddelke na nižje organizirani osnovni šoli Pečice in učence preselili v osnovno šolo Artiče. Pri tem smo se zavedali, da je to kljub velikim finančnim stroškom edino pravilen

korak. Občinska skupščina je za prevoz teh otrok kupila avtomobil, kar dokazuje, da se trudi za normalizacijo stanja v šolstvu.

Administrativno smo s tem res zagotovili vsem otrokom možnost šolanja po enotnem programu in učnem načrtu. Toda na naših šolah nastajajo še drugi problemi, ki so vseskozi povezani z materialnim stanjem našega šolstva. Omenil sem že, da imamo danes v občini 9 popolnih in 10 podružničnih šol. Reorganizacija šolske mreže se bo v prihodnjih letih še nadaljevala. Sledilo bo postopno ukinjanje tistih podružničnih šol, ki bodo imele v svojem okolišju premalo šoloobveznih otrok za nadaljnje nemoteno kvaliteto delo. Preden pa se bomo lahko lotili teh problemov, bomo morali povečati prostorninski fond na popolnih osnovnih šolah in zagotoviti dobro organiziran prevoz otrok.

Reorganizacija in ukinitve podružničnih šol za sedaj še ni mogoča, ker na popolnih osnovnih šolah ni prostora za toliko otrok. Pouk na teh šolah po

teka v dveh izmenah, posebno problematično pa je to v Brežicah, kjer poučujejo celo v treh izmenah. Prav tako na šolah ni dodatnih prostorov za tehnični pouk, eksperimentalno delo, telesno vzgojo itd. Številni podatki nam to lahko najtočneje svetijo. Površina učilnic na vseh popolnih osnovnih šolah znaša 3068 m², dodatnega prostora pa imamo le 323 m². Na enega učenca odpade komaj 1,22 m², dodatni prostor pa še daleč ne dosega predpisanih normativov.

Sola s štirimi učilnicami (8 oddelki za 260 učencev) bi morala imeti za normalno izpolnjevanje programa poleg učnih in upravnih prostorov še 377 m² pomožnih prostorov. Iz navedenega sledi, da vseh devet osnovnih šol nima skupaj toliko dodatnega prostora, kolikor bi ga morala imeti ena sama šola! Nedvomno vpliva to tudi na kvaliteto pouka in otežkoča delo prosvetnih delavcev.

Če bi hoteli vsaj delno urediti problem prostorov na naših šolah, bi morala skupščina občine investirati po

vsaka polovico potrebnih sredstev.

»Ko sva že pri željah, pa jih naštejva do konca! Vi ste vsak dan v stikih v vaščani in gotovo veste, česa se pogrešajo.«

»Na sestankih večkrat omenjajo, da bi morala biti v Kapelah gostilna. Včasih jih je bilo v vasi več, zdaj pa pravzaprav lokala nimamo. Na občini so obljubili, da bodo uredili majhno gostišče, vendar za sedaj še ni nič rešeno. Najbrž se bomo domačini morali najprej potruditi in najti primeren prostor.« J. T.

MATIČNI URAD BREŽICE

V času od 12. decembra do 26. decembra ni bilo rojstev izven bolnišnice.

Poročila sta se: dr. Anton Sikošek, zdravnik s Senovega, in Terezija Levak, uslužbenka iz Krškega.

Umrla so: Terezija Sauer, pieltarka košar iz Brežic, 84 let; Frančiška Korač, osebnopokojenka s Poljaka, 62 let; Helena Črnki, gospodinja iz Črnika, 69 let; Marko Sirovica, kmetovalec iz Vel. Lipovca, 64 let; Franc Zolotar, invalidski upokojenec iz Sedma, 78 let; Ernest Butara, kmetovalec iz Cerklje, 60 let; Filipina Kušovič, gospodinja iz Samobora, 79 let; Franc Dornikovič, kmetovalec iz Drenovca, 63 let, in Janez Baškovec, osebnopokojenec iz Dobenege, 68 let.

Matični urad Kapele

Decembra ni bilo rojstev izven bolnišnice. — Umrla je Olga Urek, kmetovalka iz Kape, 58 let.

TISOČ UČENCEV POD SKUPNO STREHO

Nov ritem dela v prijetnem okolju — Za varstvo je žal zmanjkalo prostora

Za zasteklenim pročeljem nove osnovne šole v Sevnici že dober mesec dni utripa umerjeni ritem, ritem šolskega življenja, ritem učenja in veselega smeha učencev med odmori. Življenje šolarjev se je v tem času usmerilo na nove tirnice. Že ob vstopu v šolo sem opazila, da je marsikaj drugače kot v prejšnjem okolju. Povsod je čutili prisotnost reda in discipline, pa vendar ne manjka tudi sproščenosti.

Dežurna snazilka, ki mi je odprla, me je odpeljala v začasno urejeno šolsko pisarno. Sprejel me je pomočnik ravnateljice tov. Jelko Stojš. Ko sem mu povedala, da me zanima počutje učencev in učiteljev v novi šoli, je takole opisal vtise prvega meseca:

»V novo stavbo smo prišli z bojaznijo. Način dela in življenja je tukaj spremenjen. Zdalj smo na šoli mesec dni in smo se dobro znašli, kar je predvsem zasluga kolektiva. Vpeljali smo osterje discipline mere in otroci so se na to hitro privadili.

Ko otrok jutraj prestopi šolski prag, ga že sprejme njegov učitelj in je z njim ves čas do konca pouka. V posebnem prostoru se jutraj učenci obvezno preobujejo v copate in grede šele nato v razrede.

Učitelji so vsak dan v šoli že ob pol osmih. Čakajo jih razne dodatne obveznosti, kakršnih prej niso imeli. Kolektiv sam je uvidel, da je to potrebno, zato se rade volje ravnajo po sprejetih sklepih. V odmorih ima vsak trakt dežurnega učitelja. Ob tem pripominjam, da do sedaj ni bilo večjih nerodnosti in da je no-

vo, čisto in urejeno okolje na otroške navade in vedenje izredno dobro vplivalo.

Otroci pogrešajo dvorišče, telovadnico in mlečno kuhinjo

Nova šola je zelo prostorna. Kljub njenim razsežnostim so otroci še preveč utesnjeni. Zadržujejo se, lahko samo v učilnicah in na hodnikih. Zelo pogrešajo dvorišče, kjer bi se svobodneje razgibali med odmori. Tovariši Stojš je omenil, da tudi starši pogosto izražajo željo, da bi šola čimprej dokončali. To je hkrati želja vseh Sevnčanov, ki so na novo šolsko zgradbo zelo ponosni. V letu 1965 bo treba investirati vanjo še okrog 30 milijonov dinarjev.

»Kaj vse vam še manjka?« Tovariši Stojš je pokazal na gradbišče za hodnikom rekoč: »Vidite, tu bo telovadnica in tam upravni trakt z mlečno kuhinjo. Vmes bo tlakovano dvorišče.«

»Ali zdaj vaši otroci ne dobivajo tople malice?«

Zal ne. Če bo šlo vse po sreči, bodo imeli šolarji toplo malico že v januarju. Tudi učiteljski kolektiv še nima

pravih prostorov, vendar mi rade volje še nekoliko počakamo, samo da bi bila mlečna kuhinja čimprej urejena.

»Kakšne prednosti ima vaša nova šola?«

»Zadovoljni smo predvsem zaradi tega, ker nam omogoča kvalitetnejši pouk. Poleg učilnic imamo na razpolago tudi vse kabinete za glasbeno, likovno in tehnično vzgojo. Se več tega bi lahko naštel. No, z učili nismo še najbolj zadovoljni; vendar jih bomo sčasoma skušali nabaviti, kolikor jih potrebujemo. Za učitelje je v novih pogojih razveseljivo predvsem to: da smo zdaj v resnici kolektiv, da skupaj delamo, se posvetujemo in gojimo boljše tovariške stike. Prej smo se sestajali samo ob konferencah, sicer pa smo delali v različnih zgradbah, ločeno od kolegov.«

Pouk še vedno v dveh izmenah

»Koliko učencev lahko sprejme ena izmena?«
»Okrog 500. Vseh je blizu 1000 in pouk obiskujejo dopoldne in popoldne. Škoda, da ni šola še prostornejša. Potem bi lahko vpeljali celodnevno varstvo. Za sedaj to ni možno. Otroci iz okolice bomo imeli čedalje več na šoli in tudi priliv iz Sevnice se bo večal. Vprašanje varstva pred leti se ni bilo tako problematično, z zaposlovanjem žena pa narašča tudi število otrok, ki so večji del dneva sami. Vzporedno s tem nastajajo težave pri učenju in vzgoji.«

»So prostori funkcionalno dobro razporejeni?«
»Na to nimam posebnih priporočil. Je telovadnica bi morali čimprej imeti. Pouk telovadbe je zdaj v domu TVD Partizan, kar je zelo odročeno.«
Ob ogledu šole sem se prepričala o reči, ki je na šoli res vzoren. Učenci sami pomagajo skrbeti zanj. Mlinari-

Malo ljudi na zboru volivcev v Krmelju

Ker prvič zbor volivcev ni bil sklepčen, so ga morali na Krmelju ponovno sklicati. Prišlo je 52 ljudi. Razpravljali so o najnujnejši vodovodni, predvsem o izdatnejšem začetku, ker ključnica porabi velike količine vode. Želijo si tudi boljše preskrbe v trgovinah. Zanimali so se za sredstva za popravilo šole v Krmelju in kako je z ustanovitvijo otroškega vrtca, saj je zaposlenih veliko žena, ki nimajo možnosti prepustiti otroka v primernem varstvu. Razpravljali so še o popravilu stanovanj, predvsem v starih stavbah, ki ne ustrezajo več današnjim razmeram. Vse pomanjkljivosti bo najlažje reševati v okviru krajevne skupnosti. Predstavniki občinske skupščine so na vprašanja občanov odgovarjali in zagotovili tudi pomoč. Razpravljali so o bližnjih

čev Rudi iz 8. razreda mi je zaupal, da imajo osmošolci pokroviteljstvo nad najmlajšimi. Na hodnikih in v sanitarnih prostorih imajo redno dežurstvo. Učitelji so zadovoljni, ker se šolska skupnost, mladinska in pionirska organizacija res zavzemajo, da bi vzdrževale hišni red. Tudi starši zdaj ne smejo motiti učiteljev med poukom. Vsakdo, ki pride po informacijo za svojega otroka, mora počakati, da zazvoni za odmor.

Rudi, ki sem ga malo prej omenila, je na šoli predsednik mladinske organizacije. Povedal je, da je vseh mladincev nekaj nad 100 in da se vsak drugi terek sestajajo pri mladinskih urah. Za tokrat so povabili v šolo tov. Jožeta Bogoviča, da jim bo pripovedoval o kongresnih dogodkih.

V razgovor sem zapletla še Branka Klenovška z Mrzle planine. On je eden izmed najboljših odnanih vozačev. Zjutraj vstaja že ob petih, nato gre trideset ure do Pipana, kjer je zbirališče okoliških šolarjev. Od tam jih avtobus okrog 30 odpelje 12 km do Sevnice.

Nekateri se vozijo v šolo z vlakom. Med njimi sta tudi Zdenka Kitak in Slavko Golob iz Loke. Zdenka je v petem razredu, Slavko pa v sedmem. Solarka Zdenka je povedala, da se po pouku zadržuje v šoli do trideset in dve in se medtem uči ter piše naloge. Za slio je torej le poskrbljeno za varstvo šolskih otrok, vsaj tisti dve uri, dokler se ne odpeljejo vsak na svoj dom.

JOŽICA TEPPEY

»Le kratek čas še, potem bodo pa drugi prevzeli oborniške dolžnosti.« je dejal odbornik občinske skupščine v Sevnici tov. Franci Ogorevc, ko sva pred dnevi začela pogovor o delu v zadnjih dveh letih.

»Povejte, kakšni so bili vaši stiki z volivci in kako ste jih seznanjali z delom skupščine.«

»V občinski skupščini sem zastopal delovna kolektiva LISCO IN JUTRANJKO. O problemih občine sem seznanjal svoje volivce, zlasti člane kolektiva v LISCI, kjer sem zaposlen. Manj stikov sem imel z JUTRANJKO, vendar so bili tudi tam na tekočem o vseh važnejših zadevah, ker je

OBRAČUN PO DVEH LETIH

Odborniki so zrelo posegali v razprave in zavrnili marsikak vnaprej pripravljen predlog — Volivci so poznali probleme svoje občine

bil njihov predstavnik član sveta za gospodarstvo. Oba kolektiva imata podobno dejavnost in ker sem spoznal njuno gospodarjenje, sem lahko posredoval potrebne informacije za banko, kadar sta najemala kredite.

O vprašanih komunalne ureditve, o otroškem varstvu in šolstvu smo se prav tako večkrat pogovorili in vedno sem obrazložil, da morajo predvsem gospodarske organizacije pokazati več razumevanja za te potrebe, sicer bomo v Sevnici brez varstvene ustanove, brez šole, brez vođe ipd. Družbene potrebe so namreč pri nas veliko večje, kot jih lahko finansira občinski proračun. Ob tem pripominjam, da je bila občina doslej veliko premalo udeležena pri skupnih dohodkih. Tudi naši delovni ljudje so bili prikrajšani. Plačevali so 15-odstotni dopolnilni proračunski prispevek, medtem ko je bil ta v Celju 9. odst., v Ljubljani pa celo 6. odst.

»Ali sodite, da so odborniki dovolj poznali problematiko, ki jo je obravnavala skupščina?«

»O gospodarskih zadevah je bil bolj informiran zbor delovnih skupnosti, ker so bili v njem predstavniki podjetij, ti pa se dnevno srečujejo s to problematiko. Odborniki splošnega zbora so aktivno nastopali predvsem v razpravah glede občinske doklade, višine trošarin, dohodnine in drugih dajatev kmečkih proizvajalcev. Živahne so bile tudi razprave o šolstvu, premalo pozornosti pa je posvetila skupščina kmetijstvu in perspektivnemu razvoju te panoge.«

»Kako pa ocenjujete zbere volivcev v občini?«

»Večkrat sem prisoten na njih tudi izven Sevnice in menim, da so bili kar uspešni. Volivci se zanimajo za vse probleme občine in dobili so tudi ustrezne obrazložitve od svojih odbornikov in članov političnega aktiva.«

»Ali je bilo v skupščini čutili dovolj demokratičnosti?«

»Menim, da dovolj in da marsikateri predlog, ki je bil že vnaprej pripravljen, odborniki niso sprejeli. V razpravo so posegli dovolj zrelo in so tudi vztrajali pri svojih stališčih.«

Dve krajevni skupnosti: Šentjanž in Krmelj

Na Šentjanškem območju so bili v decembru štirje zbori volivcev. Občani so se pomnili predvsem o krajevni skupnosti. Volilne enote Šentjanž, Kal in Veliki Cirknik so za krajevno skupnost v Šentjanžu, Krmeljčani pa za krajevno skupnost v Krmelju. Izvolili so komisije, ki bodo izpeljale ustanovitve. V volilni enoti Šentjanž, Kal in Veliki Cirknik bo potekel mandat nekaterim odbornikom, zato so predlagali kandidate za spomladanske volitve.

Na Velikem Cirkniku so razpravljali o gradnji vodovoda, mrtvašnici in ureditvi partizanskega grobišča. Volivci na

Kalu so se pomenili o podaljšku občinske ceste iz Radovanice do Podrupe, za kar imajo že nekaj sredstev. Prav tako so jih zanimala dela na cesti Šentjanž-Kal, ki jo prenehalo lanskó zimo. V šentjanški volilni enoti so govorili o popravilu poti Podbršt-Požarče, kjer so koristniki pripravljeni prispevati znaten del, vsega pa ne bi zmogli.

Na vseh zborskih volivcev so obravnavali avtobusno zvezo s Šentjanžem. Avtobus, ki vozi na progi Sevnica-Krmelj-Mokronog-Novo mesto, naj bi se v prihodnje ustavljal tudi v Šentjanžu.

A. P.

sedanjem izračunu milijardo in sto milijonov dinarjev. Tolikšne investicije pa v prihodnjih 7 letih ne bo zmogla. Pri reševanju tega problema bo nujno morala priskočiti na pomoč širša družbeno politična skupnost in omogočiti najetje dolgoročnih kreditov. Samo v tem načinu je izhod iz tako težkega stanja. Občinska skupščina je te probleme že začela reševati z gradnjo osnovne šole na Veliki Dolini in dozdaj novega trakt pri gimnaziji v Brežicah. Še letos bo treba začeti z gradnjo novih šolskih površin za brežiško osnovno šolo. S tem bi bili rešeni trije najbolj pereči problemi. V naslednjih letih pa bo treba povečati šolski prostor še pri štirih osnovnih šolah.

Pri večjih investicijskih vlaganjih smo večkrat naleteli na težave, ker služba družbenega knjigovodstva zahteva, da morajo biti sredstva za celotno gradnjo zagotovljena že pred začetkom. Vsi vemo, da teh sredstev ni mogoče zbrati v enem letu, ker so to večletna sredstva občinskega proračuna. V teh primerih bi morali najti hitro rešitev ali omogočiti najetje posojil, kar bi bilo najbolje ali pa odpuštili gradnjo, za katero bi se sredstva zbirala dve leti. Ti predpisi so nam že lani preprečili začetek gradnje trakt pri gimnaziji, čeprav bo investicijska vsota 134 milijonov povsem zagotovljena v začetku tega leta. Za investicijo v novo šolo na Veliki Dolini nam je

uspelo zagotoviti celotno vsoto 76 milijonov. Če bi se hoteli letos lotiti izgradnje novih prostorov za osnovno šolo v Brežicah, bi morali zagotoviti 230 milijonov. Kako bi potekalo financiranje te izgradnje, nam še ni znano.

STIPENDIRATI BO TREBA VEČ SLUŠATELJEV NA VISJIH SOLAH IN IZBOLJSATI NAGRAJEVANJE KADROV V PROSVETI

Drugi, prav tako važen problem, ki ga ne bo mogoče rešiti tako hitro, je vprašanje kadrov za predmetni pouk. Kakor v drugih občinah, tako tudi pri nas nismo vzporedno z reformiranjem skrbeli za ta kader. Vseskozi smo zaradi različnih potreb (ne zaradi potreb občine) štipendirali v glavnem samo kader na učiteljsko. Rezultat tega je, da imamo na vseh šolah v občini samo 16 predmetnih učiteljev in 5 profesorjev, potrebovali bi jih pa 58! Manjka nam torej 37 učiteljev za predmetni pouk. Ta mesta so v glavnem zasedena z učitelji, usposobljenimi za predmetni pouk. Izredni študij je ena izmed možnosti za izboljšanje sedanega stanja in za učitelje tudi edina rešitev. Drugi način reševanja tega problema je sistematično štipendiranje slušateljev višjih in visokih šol. S tem smo že začeli in po temeljiti analizi štipendiramo predvsem tiste kadre, ki jih v občini

najbolj primanjkuje. S tem v zvezi je tudi vprašanje nagrajevanja prosvetnih delavcev. Ne smemo pričakovati, da bomo na tem področju naredili korak naprej, če ne bomo izenačili nagrajevanja v prosvetni stroki z drugimi panogami dejavnosti.

Povsod velja, da je dober kader treba primerno nagraditi, v šolstvu pa ne moremo reči, da je tako, saj so povprečni prejemki učiteljev (vključeni so tudi tisti, ki poučujejo na mestu predmetnih učiteljev in imajo nekoliko večje dohodke) 43.328 dinarjev, prejemki predmetnih učiteljev 48.987 dinarjev in prejemki profesorjev 55.059 dinarjev. Pri tako nizkih povprečjih je lani sklad za šolstvo izplačal šolam 229 milijonov. Letos bomo morali vsakakor iti pri učiteljih na povprečje 60.000, pri predmetnih učiteljih na 70.000 in pri profesorjih na 80.000 dinarjev. Toda s tem še ne bo izpolnjena zahteva po izenačitvi dohodkov kadrov z enako izobrazbo v gospodarstvu in družbenih organizacijah. Za uresničitev zastavljenega programa bi moral sklad letos razpolagati s 360 milijoni.

Ce bomo hoteli stanje v našem šolstvu dvigniti na zaželeno raven, bomo morali tudi v naslednjih letih narediti kvaliteten skok, kajti samo na ta način bomo lahko zagotovili, da bo šola izpolnila vse naloge, ki jih od nje zahtevamo in pričakujemo.

O avtobusni zvezi med Planino in Sevnico

O tej zvezi smo v našem časopisu že pisali, zlasti so se zanimali zanj prebivalci Podgorja in Zabukovja v občini Sevnica. Toda, sicer vozi šolski avtobus, a je večkrat prenatrpan. Pred kratkim so se na sestanku občin Sevnice in Sentjurja pri Celju dogovorili, da bi spel uvedli avtobusno progo Celje-Sentjur-Kozje-Planina-Sevnica-Krško, kakor je že bila nekoč. Seveda bo treba ponekod še popraviti ceste in jo zavarovati pred Sevnico. Zastopniki so se zbrali pri odborniku tov. Pipanu in se podrobneje pogovorili o vsem potrebnem. Ko bo spomladaj avtobus začel voziti, ga bodo prebivalci prav gotovo pozdravili z veseljem. Prebivalce pa zanima še, če bo urejena tudi cesta od odcepa iz Dol do Zabukovja, kjer strm klanc delo preglavice avtomobilistom. Treba

OD SILVESTROVANJA POD VLAK

Branko Jug, mizar iz Kladja, je prebil silvestrov večer v gasilskem domu na Blanci, kjer so priredili novoletno zabavo. Ko se je z mopedom vračal domov, je na železniškem prelazu na Blanci pripeljal do zaprtih zapornic. Ni se zmedel za morebitno nevarnost in namenil se je čez progo kar pod zapornicami. Sklonil se je in peljal zraven moped. Tedaj pa je iz Brestanice privozil potniški vlak in lokomotiva je oplazila moped. Udarce ga je vrgel na levi tir in tam je obležal tudi njegov lasnik. Čez 6 minut je pripeljal iz Sevnice po levem tiru brzovlak. Franc Abram iz Kladja, ki je tedaj slučajno prišel mimo, je sledil na progi nezvestnega Juga in moped te! ponesrečenca v zadnjem trenutku potegnili s proge. Od mopeda ni po odhodu vlaka ostalo nič — bil je popolnoma uničen. Nesreča se je pripetila eno minuto po polnoči. Branko Jug se prepejal v brežiško bolnišnico. Imel je poškodovano lobjanjo. Do nesreče je prišlo, ker mopedist v vinjenosti ni upošteval varnostnih predpisov.

Novoletni brzoturnir v Sevnici

Delavni SK »Milan Majcen« v Sevnici je pripravil novoletni turnir, ki se ga je udeležilo 11 igralcev. V odstopnosti Maturca je nepričakovano, toda zaslužen zmagal Grlic z 8 in pol točkami. Sledijo mu Gašnik 8, Brelih 7 in pol, Resnik 7, Debelak 6, Čerjak in Drstvenšek 5, Robek 4, Molan, Zura in Zupanc 1 točka.

V nedeljo, 24. januarja, bo redni mesečni brzoturnir, kjer pričakujemo zaradi šolskih počitnic veliko udeležbo. Turnir se bo začel ob 8. uri zjutraj v kolodvorski restavraciji in bo posvošen 20. obletnici osvoboditve.

BORIS DEBELAK

Matični urad Tržišče

Decembra sta rodila doma: Pavla Sipolj iz Japreke — Nado, in Lojzka Novak iz Telčice — Antona. — Umrla je Genoveža Vranč, gosposinja s Slančevega vrha, 63 let.

SEVNIŠKI VESTNIK

S predavanji in z izobraževanjem bodo pomagali

Delavska univerza v Krškem je pripravila poseben izobraževalni program, s katerim bo na svojevrsten način veliko pomagala v predvolilnih pripravah.

Ze pri volitvah 1963. leta je bila prvič izražena misel, da bi odslej volitve predstavniških organov pri nas tako pogostne, da bodo postale stalna oblika političnega dela. Do nove ustave, ki je uveljavila načelo stalne zamenjave ljudi v voljenih organih, smo se pripravili na volitve, ki so bile vsaka štiri leta, lotevali vsake z veliko kampanjo. Ustava in novi volilni zakon sta uvedla zdaj nekaj novega: polovica ljudi v predstavniških organih se voli zdaj za 2 leti, druga polovica pa za 4 leta. S tem je zagotovljena stalna menjava voljenih predstavnikov, hkrati pa pa sta še vedno zagotovljena stalnost in povezano delo teh organov.

Popolnoma naravno je, da novega, sorazmerno zapletenega volilnega zakona in postopka volitev predlani, kljub skrbnemu delu družbenih organizacij in volilnih komisij, naši delovni ljudje niso mogli dojeti in razumeti v celoti. Letos bomo volili po tem zakonu že drugi, odkar je v veljavi, tokrat pa tudi prvič posvečamo veliko pozornost

kandidiranju. Evidentiranje kandidatov, v katerem naj so deluje čim širši krog občanov, še pred izbiro tistih kandidatov, ki bodo na volilni listi, je nov pojem.

Delavska univerza v Krškem se je kot izobraževalna ustanova aktivno lotila predvolilnih priprav v domači občini. Malce čudno je najbrž slišati na prvi mah, pa je vendarle res! Pomagala pa bo v pripravah veliko, saj bo s predavanji o volitvah, o kandidiranju, o evidentiranju, o delu skupščine in predstavniških organov, o delu odbornikov itd., naredila političnemu aktivu neprecenljivo uslugo, mu olajšala delo in hkrati odgovorila volivcem na mnoga vprašanja, ki jim niso jasna.

Prav bi bilo, ko bi zglede delavske univerze v Krškem, ki si je sestavila poseben program svoje predvolilne izobraževalne dejavnosti, sledile tudi druge delavske univerze pri nas. Oglejmo si zdaj, kar se da na kratko, program delavske univerze v Krškem.

V vseh delovnih organizacijah bodo pripravili po štiri predavanja. Prvo bo govorilo o tem, kako naj bo proizvajalec v svoji delovni enoti tudi upravljal, hkrati s tem pa doma aktivni član družbeno-politične skupnosti. Povedalo bo še marsikaj tudi o

volitvah. V drugem predavanju bo govor o položaju in vlogi proizvajalca v delovni organizaciji in v organih upravljanja, v tretjem bodo proizvajalce na preprost način seznanili z ustvarjanjem in delitvijo dohodka v delovnih organizacijah, v četrtem predavanju pa se bodo pogovorili o pravilni prehrani in varnosti pri delu, kot dveh pomembnih pogojih za večjo produktivnost.

Čemu strah pred strokovnjaki?

V krški občini vse premalo skrbijo za kadrovanje. To je zelo odgovorna stvar, z njo pa bi se morali povsod nenehno ukvarjati. Zelo napak je, da se kadrovanja in nalog kadrovske politike lotevamo le kampanjsko. V vsej občini skorajda ni podjetja, ki bi imelo po sodbenih vodilih urejeno kadrovsko socialno službo. Stipendiranje na srednjih, visokih in višjih šolah je bolj posledica političnega pritiska in javnega mnenja, kot pa načrtna skrb za strokovnjake v proizvodnji. Nič čudnega torej, če v večini podjetij še vlada strah pred strokovnjaki, ki ga gojijo posebno skrbno tisti vodilni uslužbenci, ki nimajo ustreznih izobrazb. O kadrih in

Za prebivalce na podeželju bo delavska univerza priredila v času pred volitvami v 14 manjših podeželskih središč po 2 predavanja o volitvah, ki bosta potekali kot »Razgovor na vasi« — ena že ustaljenih oblik dela krške delavske univerze. Tribuno občanov o volitvah bodo priredili na Vidmu v domu Svobode in v Krškem v rdečem kotičku, na Senovem in v Brestanici. Za mlade volivce, ki bodo letos volili prvič, bodo priredili več razgovorov v Krškem, Brestanici, na Zdobah, Vihrah, v Kostanjevici, Podbočju, Velikem Podlogu in na Raki.

kadrovske politiki je bilo že brez števila razprav, kaj prida pa se stanje doslej ni izboljšalo. Morda pa bi le kazalo ustanoviti kadrovske socialni referat pri občinski skupščini, ki se bi s kadrovanjem načrtno in temeljito ukvarjal in spodbujal k takšnemu delu tudi podjetje?

»PUSTNE NOVICE« bodo kmalu izšle

Ze tradicionalne »Pustne novice« bodo v Krškem letos spet izšle. Uredniški odbor je vse leto pridno zbiral gradivo ter si sproti skrbno zapisoval vse, kar pride v poštev za ostre, vesele, bodoče in okrogle vesti v letošnji številki. V prihodnjih dneh enkrat se bo odbor sestel, ker bo treba pregledati zbrano gradivo in se hkrati pomeniti o zbiranju oglasov pri podjetjih. Izdajatelj lista, Turistično društvo v Krškem, je doslej še vsako leto uspelo vsaj v glavnem pokriti stroške tiska in papirja z oglasi, ki so jih prispevala podjetja, zato upajo, da kolektivni tudi letos ne bodo odklonili svoje pomoči.

Vseh 20 krajevnih konferenc Socialistične zveze v krški občini je za nami. Ze prve, bolj površne analize kažejo, da se je dejavnost Socialistične zveze le prekmaknila naprej in da so dobre priprave na konferenco rodile sad, saj je bil na domala vseh posredovan res temeljit pregled dela krajevnih organizacij SZDL.

V ZAPRTIH »KROGIH« »KROŽKIH« NI REŠITVE!

Na krajevnih konferencah SZDL v krški občini so menili, da mora SZDL sodelovati z vsemi družbenimi organizacijami, s krajevno skupnostjo in zlasti upoštevati pobude, ki jih dajejo občani.

v nerazumljivem in neopravičljivem zapiranju nekaterih posameznikov v kroge in krožke, ki si skušajo nadevati značaj posebnega sloja v družbi. Vse takšne pojave so občani kritično obsodili.

Razprave so bile na večini konferenc kritične in dobronamerne. Namesto fraz »bomo morali«, »treba je«, »prav bi bilo« itd. je bilo slišati stvarne predloge, ki so povedali, kako in kaj reševati posamezne stvari. Krajevne organizacije v Dobravi, Sutni, na Raki, Velikem Trnu, Pijavskem, v Zgornjem Leskovcu in Koprivnici so načele predvsem težave v kmetijstvu in se pogumno lotile tega, kako jih odpraviti. Vodstva teh krajevnih organizacij so povabila tudi predstavnike občinske skupščine in področnih kmetijskih organizacij. To je omogočilo, da so se marsikje lahko o vsem, kar je sporno, pogovorili odkrito, iz oči v oči.

V organizacijah, ki delujejo v večjih središčih, so se menili o šolstvu, o otroškem varstvu, o urbanistični ureditvi, o gostinstvu in turizmu, o delu družbenih organizacij in nalogah krajevne skupnosti. Najbolj pestro je bilo na konferenci na Senovem, kjer so načeli tudi težave, ki tarejo rudnik in okoliške prebivalce.

Ko so volili nova vodstva, so povsod podarjali, da mora Socialistična zveza sodelovati z vsemi družbenimi organizacijami in s krajevno skupnostjo ter zlasti upoštevati spodbude, ki jih dajejo občani. Prav organizacije, ki so že doslej upoštevale to troje, so najbolj uspešno delovale.

STANKO ARNSEK

Tudi letos »Teden čistoče«

Turistično društvo v Krškem bo tudi letos priredilo teden čistoče. Posebna komisija pregleduje posamezne stavbe in ureditev njihove okolice ter podeli lastnikom ali stanovalcem, ki skrbijo za lepo zunanjo podobo stavb in okolja, več denarnih in praktičnih nagrad ter diplom. Zunanja ureditev Krškega ter stavb in njihovega okolja se je v zadnjih letih precej izboljšala. To je prav, saj prihaja v Krško vsako leto precej domačin in tujih turistov, ki raje zahajajo v lepo urejene kot pa v zanemarjene kraje. Turistično društvo že zdaj vabi vse prebivalce, naj v pripravah na teden čistoče, ki bo v maju, kar najbolj vneto sodelujejo. Poskrbimo, da bo čez leto po oknih čimveč cvetja!

Obisk gledališča v Zagrebu, ogled drsalne revije v Celovcu,

■ Občasni obisk gledaliških predstav v Zagrebu pripravlja Turistično društvo iz Krškega. Če se bo prijavilo vsaj po 70 interesentov, bodo lahko obiskali več predstav. Za prevoz bodo na voljo posebni avtobusi, kdor bo želel, pa bo lahko potoval tudi s skupinsko karto z vlakom.

■ Za ogled drsalne revije v Celovcu se je doslej prijavilo precej ljudi. Kot je videti, se jih bo nabralo toliko, da bodo odpotovali iz Krškega z dvema avtobusoma.

**MALI OGLASI V NAŠEM
LISTU VAM PRINESEJO
ZANESLJIV USPEH!**

■ Izlet v neznano, ki je bil v načrtu že lani, pa ni bil uresničen zaradi slabega vremena, bodo poizkusili prirediti letos. Program bo pester in nikomur, ki se bo izleta udeležil, ne bo žal.

„Sava“ se odloča za ceneno gradnjo stanovanj

Medtem ko je lani večina gradbenih podjetij gradila kvadratni meter stanovanjske površine po 125.000 din, so pri SAVI v Krškem gradili po 78 do 90 tisoč din — Da bi bile gradnje stanovanj še naprej cenene, razmišljajo o sodobnih gradbenih materialih — Vrstne hiše po vabljeni ceni in v enem letu!

Gradbeno podjetje SAVA iz Krškega je lani preseglo vsa pričakovanja, saj je ustvarilo namesto planiranih 550 milijonov dinarjev kar 850 milijonov dinarjev. Tudi letos planirajo dejavnost v vrednosti od 850 do 900 milijonov din. Omejitve investicijske izgradnje jih ne bo posebej prizadela, ker gradijo precej stanovanj za razne namene. Ze zdaj je v gradnji 60 stanovanj, ki bodo letos tudi gotova.

Lani so dogradili 40 stanovanj v Krškem, 6 v Brestanici in 4 v Leskovcu. Za letošnje leto gradijo 60 stanovanj, (40 stanovanj v dveh

Obeta se nov turistični prospekt Krškega

Stari turistični prospekt Krškega je že pošel. Tiskan je bil v 10.000 izvodih, kar pa je bilo premalo. Turistično društvo pripravlja zdaj novi prospekt. Tega bodo založili v 30.000 izvodih. Zbrati bo treba precej sredstev za stroške tiskanja.

Ne tarnajte, da iz vaše občine ni dovolj člankov v komunistem glasilu! Raje se odločite in napišite primeren prispevek, ki bo koristil vsem

stolpičih v Krškem, 20 stanovanj pa v stolpiču na Senovem). Razen teh bodo leto začeli graditi več skupin vrstnih hiš (po 16 hišic v eni skupini) v Novem mestu in v Krškem.

Precej naročil si obetajo od vrstnih hišic, ki so zelo cene. V vsaki je 67 m² uporabne površine z dnevno sobo, jedilnim kotlom, kuhinjo, šrambo, kopalnico, straniščem, kabinetom, vhodno vežo, dvema spalnicama in teraso. Vsaka hišica ima poleg tega lastno garažo, ki je grajena posebej in vrtiček, vse so pa kurjene s centralno kurjavo na mazut. Cena ene hišice je z vrstnim kom 6.000.000 din! Naročnikom zgradijo takšne vrstne hiše v 1 letu.

SAVA bo začela letos graditi šolo v Brestanici, nadljudjevala bo v gradnjo toplih gred na vrtnarskem obratu na Čatežu, NOVOTEKSOVE predelnice v Novem mestu ter proizvodne dvorane za LISCO na Senovem. Lani so zgradili v Krškem za prodajo na trgu 16 garaž (s komunalnim prispevkom vred je veljala 1 garaža 503.000 din), letos pa bodo zgradili še več, podobnih garaž. Pogajali so se tudi za gradnjo novega gasilskega doma v Krškem, vendar je občinska skupščina kljub temu, da je SAVA predložila nižjo ponudbo, pre-

pustila gradnjo drugemu podnudniku.

Gradbeno podjetje SAVA razpolaga z osnovnimi sredstvi, ki so vredna 102 milijona din, med njimi pa je največ mehanizacije. Letos nameravajo kupiti deloma z lastnimi sredstvi in deloma s krediti še za 65 milijonov

din gradbene mehanizacije. Tudi za svoje delavce skrbijo, kolikor morejo. Letos bodo začeli na Zadovinku graditi samski dom ter nove upravne prostore. Za samski dom so namenili 15 milijonov din lastnih sredstev, najeli pa bodo tudi kredite, kolikor jih bo le na voljo. Za člane kolektiva gradijo letos dve družinski stanovanji v skupni vrednosti 11 milijonov din. V samskem domu bodo stanovali stalni delavci, za sezono in za delavce po gradbiščih izven Krškega pa že pripravljajo montažne lesene stavbe.

Kostanjevica je dobila novo trgovino

26. decembra je v Kostanjevici PRESKRBA iz Krškega odprla sodobno urejeno trgovino z živili in mešanim blagom. Preskrba je adaptirala lokal v hiši na Kambičevem trgu in ga sodobno opremila. To je bila lani tretja sodobno urejena odprta trgovina PRESKRBE. Za »Dolenjske Benetke« je to vsekakor pomembna pridobitev tako za potrošnike kakor tudi za razvoj turizma. Posnetek je bil narejen takoj po otvoritvi. (Foto: Vili Videnič)

Drobne, a zanimive iz Kostanjevice

Zadnje decembrske dni je povsem prenehala ostarela aparatura kostanjevškega kina, zato je bilo skoraj čez noč potrebno nabaviti novo, če smo hoteli, da kino redno deluje. Krajevna organizacija SZDL se je s predstavniki občine zavzela za stvar zelo resno. Socialistična zveza je prevzela lokalno nabiralno akcijo, nekaj je prispevala občinska skupščina, nekaj pa republiški sekretariat. Le tako je bilo mogoče rešiti ta problem in kinu omogočiti redno delovanje. Kino in dom kulture je doslej podpirala KZ Kostanjevica in upravniki kina tov. Jože Spilar ga že celo desetletje vzorno vodi. Filmske predstave so mnogim postale vsakdanja potreba.

SOLSKI PROBLEMI

Minulo nedeljo je bil v Kostanjevici nenavadno obiskan roditeljski sestanek, na katerem so se zbrali domala vsi roditelji otrok, ki obiskujejo kostanjevsko šolo. Starši so načeli vrsto problemov, ki jih bo treba nekako rešiti. Doslej so se vozili k pouku otroci iz črneškega šolskega okoliša, ki so se jim pridružili tudi otroci ostalih naselij na relaciji Črna vas—Kostanjevica. Nadalje se vozijo učenci iz vasi, ki so na relaciji Ko-lavce.

VESTI IZ
KRŠKE OBČINE

17

UKROTIMO KRKO IN SAVO!

Desetkrat manjši katastrski dohodek na poplavljenih zemljiščih — 15 tisoč poplavljenih hektarov — Še več ogroženih površin, naselij in cest — Investicija bi se izplačala že v 4 letih — Regulacija pri nas lahko vpliva na stanje vode pri Zagrebu — Načrti Dolenjske vodne skupnosti — Za 3 milijarde bi ukrotili vodni režim ob Savi

Zaradi neurejenih vodnih razmer — poplav, zamočvirjenosti in suše, imamo na Dolenjskem vsako leto dobri 2 milijardi in pol škode. Najbolj so prizadeti kraji ob Krki od Otočca do izliva v Savo in ob bregovih Save od Radeč pa tja do hrvatske meje. Povprečni katastrski dohodek je desetkrat manjši kot bi bil lahko. Najhuje je prizadeto kmetijstvo — za 2 milijardi 368 milijonov dinarjev! Na vodnogospodarskih objektih je 110 milijonov škode, na komunikacijah 24 milijonov, na ostalih gospodarskih in stanovanjskih objektih pa tudi 24 milijonov.

Ob Savi je poplavljen 7500 hektarov, več kot 4000 hektarov kmetijskih površin, ob Krki pa 3800. Če upoštevamo še pritoke, ki poplavijo na področju Save 1100 hektarov in na področju Krke blizu 6000 hektarov, pokrijejo narasle vode na Dolenjskem več kot 15 tisoč hektarov zemlje. Z regulacijo Save bi takoj dobili 3000 hektarov rodne zemlje, pa tudi ostanek bi bil primeren za obdelovanje, če bi na njem izvedli nekatere melioracijske ukrepe, kot sta osuševanje in namakanje.

Spodnjo Savo so pričeli regulirati že leta 1840, popravljali pa so obrežne naprave tudi po prvi in drugi svetovni vojni, vendar so kamnometi še posebej po zadnjih poplavih tako poškodovani, da ne koristijo več in samo takojšnja obnova bi lahko preprečila še večjo gospodarsko

škodo in seveda iz leta v leto večja vlaganja v vzdrževanje bregov. Verjetno zaradi vse bolj urejenih razmer v zgornjem toku Save in njenih pritokov pa je ogroženih vedno več naselij in cest pod Krškim, kjer so količine vode iz leta v leto večje. Ogroženih je 500 ha kmetijskih zemljišč. Zadnje poplave so ponovno pokrile Čateško polje in dosegle tudi Čateške Toplice! Za navedena zemljišča, kjer KZ Brežice razvija intenzivno kmetijsko proizvodnjo, in zdravilišče si ni mogoče zamisliti nobenega razvoja brez nadaljevanja že pričetih del.

Sava je reka, ki odreja vodo iz pretežnega dela Slovenije in regulacija njenega spodnjega dela ni samo vprašanje našega področja, ampak vse republike. Se ena taka poplava, kakršno smo imeli preteklo jesen, lahko povzroči katastrofo v celotnem gospodarstvu spodnjega Posavja. Vodna skupnost Dolenjske žal ni sposobna z lastnimi sredstvi sanirati nastale poškodbe. Podobne težave so tudi s Sotlo in Mirno. Trenutno obdelujejo na Vodni skupnosti podatke o poplavih in škodi ob Krki, program regulacij in sanacij ob Savi in Mirni pa je bil izdelan že lani septembra.

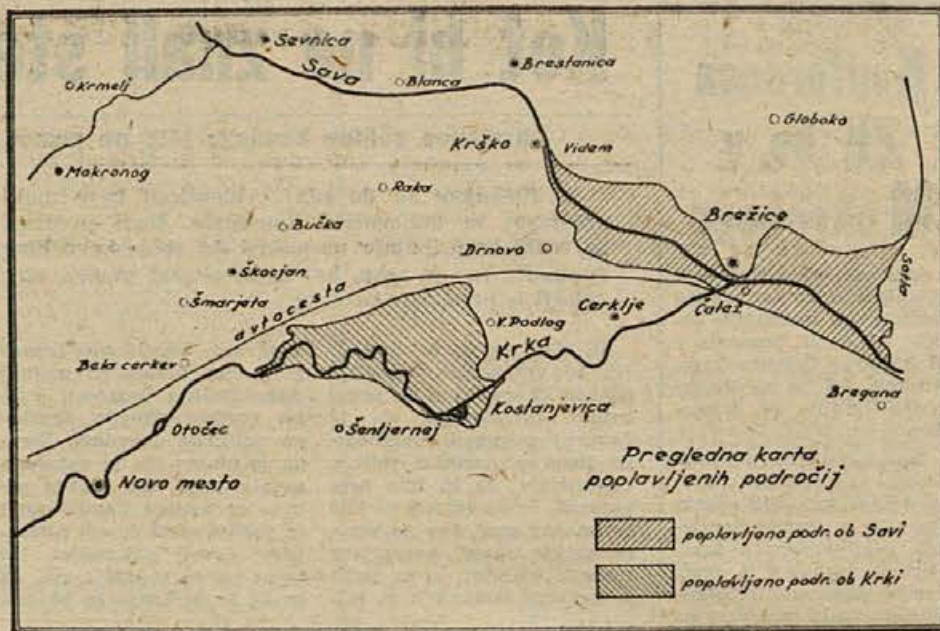
Gradbena vrednost za ureditev vodnega režima ob Savi znaša po predračunu 2 milijardi 955 milijonov dinarjev. Povprečna letna škoda ob poplavih na obravnavanem delu te reke pa znaša 825 milijonov!

Torej bi bila investicija za ureditev vodnih razmer izplačana že v 4 letih!

Skoraj 3 milijarde za celotno rešitev — vsaj milijardo in pol pa bi bilo treba za najnujnejše ukrepe: popravilo poškodovanih strug (500 milijonov), gradnja nasipa za obrambo pred poplavami od Krškega do Sotle (865 mil.) in regulacije Mirne (167 mil.).

Za sanacijo poškodb in odpravo poplav sta v Sloveniji predvideni 2 milijardi dinarjev iz republiških ali zveznih posojil. Za približno tako vsoto pa se potegujejo tudi Celjani, ki morajo zaščititi pred poplavami Celje in zemljišča ob Voglajni, Hudinji in Savinji. Od skupnih 8 milijard sredstev, ki so namenjena za rešitev poplav v Sloveniji in Hrvaški, naj bi vsaj 2 milijardi investirali v Slovenijo. O vseh teh gradnjah pa se bo predhodno treba dogovoriti še s Hrvati, ker bi kompletna regulacija našega področja verjetno povzročila nepričakovano visok vodostaj pri Zagrebu. Predvidevajo celo naravne akumulacijske površine v Krakovskem gozdu, kjer bi ob največjih poplavih lahko zadrževale del vode, da ne bi vsa naenkrat pritisnila na Zagreb in okolice.

Pričakujejo, da bo ob nizkem vodostaju v prihodnjih tednih posebna komisija Vodnega sklada SRS pregledala prizadeto področje, da bo lahko ocenila upravičenost zahtev Dolenjske vodne skupnosti.

Novoletno praznovanje je za nami

Ponekod v nekoliko novih oblikah, drugod po tradicionalnih izkušnjah smo novo leto v občini Novo mesto praznovali v najlepšem razpoloženju. Pestrost množičnih prireditev v delovnih organizacijah, šolah, domovih, zavodih in drugih kolektivih so letos močno poživile javne osvetlitve Novega mesta, Straže, Vavte vasi, Dol. Toplice, Zužemberka, Otočca, Sentejereja in drugih naselij z raznobarnimi svetlobnimi pripomočki, kar je ustvarjalo že na zunaj veselo razpoloženje.

Po predvidenem programu odbora za novoletno praznovanje pri občinskem odboru SZDL Novo mesto so okrasitve in osvetlitve primerno uredile skoraj vse gospodarske organizacije, poznalo pa se je na primer v Novem mestu (na križišču Ceste talcev in Ceste herojev, ob bencinski črpalni, na Grmu in v Smihelu), da kolektivi tam niso izpolnili svojih nalog.

Za čim bolj domiselno, čim lepšo okrasitev in osvetlitev svojih delovnih prostorov in njihovega neposrednega okolja so se najbolj prizadevale trgovine: EMKA, DROGERIJA, ELEKTROTEHNA, AVTO-DELI, od katerih sta bili prvi dve nagrajeni za najbolj domiselno okrasitev in osvetlitev z denarnimi nagradami, drugima druma pa v tem članku izreka odbor priznanje za njuno prizadevanje. Od drugih podjetij pa so veliko skrbi posvetili lepi ureditvi svojega okolja: Industrija motornih vozil v Novem mestu, Tovarna zdravil Krka v Novem mestu in Zdravilišče v Dolenjskih Toplicah.

Dedeč Mraz je tudi tokrat obiskal oba otroška vrta v Novem mestu, kjer je bilo obdarjenih in pogoščenih preko 200 predšolskih otrok. Med praznovanjem so se ti zabavali ob pristržnih programih lutkovnih igrice. Približno tako je bilo praznovanje predšolskih otrok tudi v otroškem vrtcu v Sentejereju.

Zavod za kulturno dejavnost v Novem mestu je z domačim filmom »Srečno, Kekce« obiskal otroke oddaljenih pionirskih odredov, za kar so mu izražali vso zahvalo in prosili, naj se jih še spomni z veselimi programi.

Pionirji v osnovnih šolah so ob letošnji novoletni jelki pokazali mnogo samostojnosti in iznajdljivosti. Zabavno kulturni programi v 35. pionirskih odredih v osnovnih šolah in v mladinskih kolektivih srednjih šol so bili predvsem njihova zamisel, medsebojno pa so se obarovali predvsem starejši pionirji in mladinci. Dedeč Mraz jih je obdaroval s kolektivnimi darili. Ponekod so dobili celo televizijske sprejemnike, radijske aparate, gramofone s ploščami zabavne

in učne vsebine. Pa tudi žog, smuč, sank in drugega so bili otroci zelo veseli. Pri pogostitvah, obdaritvah, kulturnih zabavah, posebno pa pri kolektivnih darilih je odbor za novoletno praznovanje podprl pionirske odrede in mladinske kolektive na šolah z več kot pol milijona dinarji, ki so jih poklonile delovne organizacije za otroško praznovanje. Delovne organizacije: IMV, Novoteks,

Novoles, Tovarna zdravil Krka, SGP »Pionir« in še nekatere so prav razumele željo otrok in mladine pri njihovem novoletnem praznovanju in jim naklonile lepo pomoč, da so bili otroški programi še pestrejši.

V njihovem in našem imenu izrekamo vsem, ki so razumeli mladino ob novoletni jelki, najlepšo zahvalo.

Odbor za novoletno praznovanje

LJUDJE MED SEBOJ

»Odlikovanje sem sprejel z grenkobo v srcu...«

Od predsedstva Združenja borcev NOV občine Novo mesto sem dobil vabilo: »Vabimo Vas, da se zglasite na Združenju borcev NOV občine Novo mesto dne 15. 12. 1964 od 8. do 12. ure zaradi prevzema odlikovanja.« Žig in podpis...

Navedenega dne me je ob 11.45 sprejela mlajša tovarišica, kateri sem ponudil vabilo. »Aha, odlikovanje!« je zamrmrala. Iz mize je vzela škatlico in mi jo ponudila. Ze iz navade sem dejal: »Hvala lepa!«, vendar ni odgovorila. »Se podpisali se boste!« je dodala in mi ponudila list papirja ter pero. S podpisom sem potrdil prejem odlikovanja, pozdravil in odšel. Priznam, da sem v sebi le stežka zadržal ogorčenje, ki me je sililo k izbruhu, hkrati pa sem se počutil kot potepen...

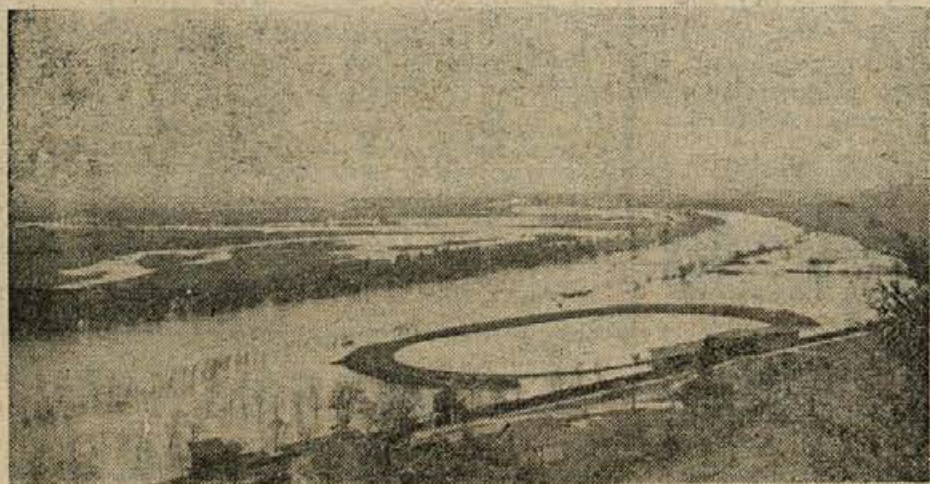
Doma sem odprl škatlico in opazoval svetlečo zvezdo z likom borca v sredi. Prebral sem pismo tovariša (skupaj sva prenašala 4 leta vojne ujetništva in tam v dokaj težkih pogojih, dobesedno v žrelo nacističnega okupatorja, sodelovala pri razvoju narodnoosvobodilnega gibanja), ki mi sporoča, kako so pri njih prvih internirancem in ujetnikom, ki so pri nas po vojni odlikovani, podelili odlikovanja:

»V občini Šiška smo jih prejeli v petek, 27. novembra, in sicer na zelo slovesen način. Podelila sta jih predsednik in podpredsednik občine ob navzočnosti treh najvidnejših in najzaslužnejših predstavnikov občinskega združenja borcev, med katerimi je bil tudi predsednik združenja. Predsednik občine je imel kratek nagovor, nakar je sledila podelitev in vsestransko čestitanje. Podeljenih je bilo 5 odlikovanj. Eden izmed nas se je v imenu odlikovancev zahvalil, nakar smo ob cvetju, sadnem soku in prigrizku kramljali skoraj celo uro. Predsednik občine nam je ob tej priložnosti povedal več zanimivosti o razvoju in načrtih za razvoj v občini. Bilo je prav prijetno!« Tako mi je pisal moj tovariš, jaz pa...

Vprašujem se: mar ne bi bilo preprosteje kot pošiljati predloge za odlikovanja po precej komplicirani poti in odlikovanja po isti poti dostavljati od organa do organa preden pride k odlikovancu, poslati to odlikovancu kar po pošti? Tako bi bil vsaj prikrajšan za ponižanje, ki sem ga bil deležen v postopku »podelitve«, ki ga opisujem. In tudi to se vprašujem: ali so bila v Novem mestu odlikovanja podeljena tako samo zato, ker smo biti tokrat odlikovani interniranci in ujetniki?

Kljub vsemu sem vesel lepega odličja in pomena, ker sem ga prejel, toda nikdar ga ne bom vzel v roke brez grenkobe v srcu. Te grenkobe pa so krivi tisti, ki so pozabili, da je odlikovanje namenjeno človeku!

Inž. Radomir Kalinovič

Takole je bilo ob zadnji poplavi v lanski jeseni pri Krškem: pogled na razbesnelo reko, ki je preplavila tudi stadion Matije Gubca, polja in travnike vzdolž obeh svojih bregov in mnogo vasi ter zaselkov (FOTO: Krahulec, Krško)

V Šentjerneju smo zvedeli

■ KUD »Bratov Pirkovič« pripravlja pod režiserskim vodstvom Vlaste Tavčarjeve Marinčeve komedijo o komediji. Dohodek predstave je namenjen za pomoč knjižnici. Delo bodo pripravili do februarja.

■ Šentjernejska ljudska knjižnica je bila ustanovljena leta 1950. Vse do 29. oktobra 1963 je delala v sila težkih razmerah, zlasti prostori niso bili primerni. Za občinski praznik 1963 se je preselila v nove prostore in odlej deluje po sistemu prostega dostopa, kar se je zelo obneslo. Poleti je bila odprta kar 3-krat na teden, pozimi pa le ob nedeljah po štiri ure. Po-

zimi, ko imajo ljudje več časa za branje, bi seveda morala biti odprta večkrat na teden in po dlje časa, toda drv za kurjavo ni...

Knjižnica ima približno 3000 knjig in več kot 100 rednih bralcev, ki jo redno obiskujejo. Vsako nedeljo se zvrsti od 40 do 50 ljudi, ki si izposodijo več kot 100 knjig. V letu 1964 je bilo 1832 obiskov, izposojenih pa je bilo 4877 knjig. Največ bralcev je med mladino, pa tudi delavci in kmetje radi posegajo po knjigah. Letos se bo knjižnica vpisala v register ljudskih knjižnic, se naprej pa bo delovala v KUD »Bratov Pirkovič«.

Ze od vsega začetka je težko z denarjem na pretek. Knjižnica je odvisna zgolj od lastnih sredstev, ki jih zbira s posojilno za knjige in od iznajdljivosti članov upravnega odbora. Lani so zaprosili vsa podjetja in vse ustanove za pomoč. Precej se jih je odzvalo prošnji, med njimi: DPM, Gasilsko društvo, Zdravstveni dom, Iskra, Krajevni odbor SZDL in večerna ekonomska šola, ki so darovali skupaj 108.000 din. Podjetje Podgorje daje vsako leto lesne odpadke za kurjavo.

Upravni odbor knjižnice se v imenu bralcev zahvaljuje vsem, ki so kakorkoli pripomogli k temu, da knjižnica še deluje, posebno zahvalo pa je dolžan književniku Severinu Šaližu za bogato knjižno darilo, saj je knjižnici poklonil 60 lepih slovenskih in hrvaških knjig.

NOVOMEŠKA KOMUNA

»Dvakrat več sredstev ostane zdaj kolektivu!«

Predstavniki podjetja »Gorjanci« iz Straže so nam v nedavnem razgovoru povedali, da so se sredstva, ki ostanejo kolektivu za razširjeno reprodukcijo, povečala za trikrat – Prizadevni kolektiv je s povečano amortizacijo zadnja leta tudi sam namenjal precej za nakup novih vozil – Kot dobri gospodarji so v zadnjih treh letih povečali zmogljivost svojega voznega parka za trikrat.

Ugotovitev, da je treba sredstva, namenjena razširjenemu reprodukciji, prepustiti kolektivu, se je v letu 1964 pojavljala vedno določeneje. Tudi nedavni VIII. kongres ZKJ je ugotovil, da je to eden izmed osnovnih pogojev bodočega gospodarskega razvoja.

Delovni kolektivi bodo skupaj s sredstvi, namenjenimi razširjeni reprodukciji, prevzeli na svoja ramena novo, veliko odgovornost. Odslej bo v nemajhnih meri od njih odvisno, kako bodo ta sredstva uporabljali, kako jih bodo z vročevanjem v banke namenjali širšim potrebam in kako bodo s temi sredstvi sodelovali pri razvijanju družbenega standarda ter pri odpravljanju težav v družbenih službah.

V nekaterih panogah gospodarstva se je stanje že lani izpremenilo v prid delovnih kolektivov z ukrepi o ukinitvi prometnega davka, z ukinitvijo prispevka od rednega in izrednega dohodka in z ukinitvijo prispevka v družbene investicijske sklade. Med takšne kolektive šteje tudi Avtopromet in tuzemska specijalna »Gorjanci« iz Straže. V nedavnem pomenku o novem, boljsem položaju kolektiva so sodelovali: direktor Stefan Galič, računovodkinja Milka Dular, šef prometa Ivan Bršan in prometnik Bruno Kuhar.

— Za koliko se bodo povečala sredstva, s katerimi bo razpolagal vaš kolektiv, po novih predpisih v gospodarskem sistemu?

— Za nas se je stanje že

lani precej izboljšalo. 1963. na primer smo odvedli 42 milijonov din na račun 15 odstotnega prispevka iz dohodka, 21 milijonov din na račun davka na pridnost in 8 milijonov din v družbene investicijske sklade. V letu 1964 so vsa ta sredstva ostala nam: do konca leta se je nabralo na račun 15 odst. prispevka iz dohodka okoli 43 milijonov dinarjev, davka na pridnost, ki bi ga morali po starih predpisih odvesti, nam bo ostalo okoli 20 milijonov, skladov pa smo ustvarili (seveda brez prispevka v družbene investicijske sklade, ker je ta ostal nam) za približno 23 milijonov. Ker smo se odločili prenesti ves 15 odst. prispevek iz dohodka, ki nam ostane, na sklade, se ti povečajo za 43 milijonov in je torej v 1964. ustvarjenih za okoli 66 milijonov din skladov.

— In kaj nameravate s sredstvi, ki so vam ostala od davka na izredni dohodek, ki vam ga v 1964 ni bilo treba plačati?

— Z »davkom na pridnost«, ker ga po novih predpisih nismo bili dolžni odvesti, nam je ostalo okoli 20 milijonov, pa je tako: približno 85 odst. smo ga med letom porabili za povečanje osebnih dohodkov, ostalih 15 odst. pa bomo porabili za razširjeno reprodukcijo.

— Zakaj ste tolikšen del namenili osebnim dohodkom?

— Že vrsto let smo stiskali pri osebnih dohodkih zato, da bi ustvarili dovolj sredstev za nakup vozil. Krediti so bili neugodni, težko

jih je bilo dobiti, vozila, ki so naše proizvodno sredstvo, pa smo morali kupovati. Posledice nizkih osebnih dohodkov smo kmalu začutili: ker smo imeli povprečne osebne dohodke v naši panogi v Sloveniji med nižjimi, so začeli ljudje od nas bežati. Zapršali so nas vozniki in tudi mehaniki iz remontnega obrata. Odkar smo osebne dohodke povečali in jih izenačili z onimi v drugih podjetjih naše panoge, je boljše. V 1963 so bili povprečni osebni dohodki v našem kolektivu 44.000 din, v letu 1964 pa 52.000 din. Ker imamo v kolektivu samo kvalificirane delavce, znesek ni visok, osebnih dohodkov pod 25.000 in pod 30.000 pa sploh ni.

— Kako pa skrbite za družbeni standard?

— Naši vozniki stanujejo večinoma v okolici Straže. Vozijo po vsej Jugoslaviji in se bolj poredkoma javljajo na sedežu podjetja. Teženj po stanovanjskih blokih v bližini podjetja pri nas zato ni, pač pa je veliko interesov za zasebno gradnjo. Zato damo posojila za gradnjo zasebnih hiš za dobo 5 do 10 let ob 1-odstotni meri. V letu 1964 smo dali za 3 milijone takšnih kreditov, v letu 1965 pa jih nameravamo dati še več. Precej voznikov ima hiše že zgrajene. Članom kolektiva dajemo tudi regres za dopust: po 500 din na dan, če preživijo dopust v letovišču.

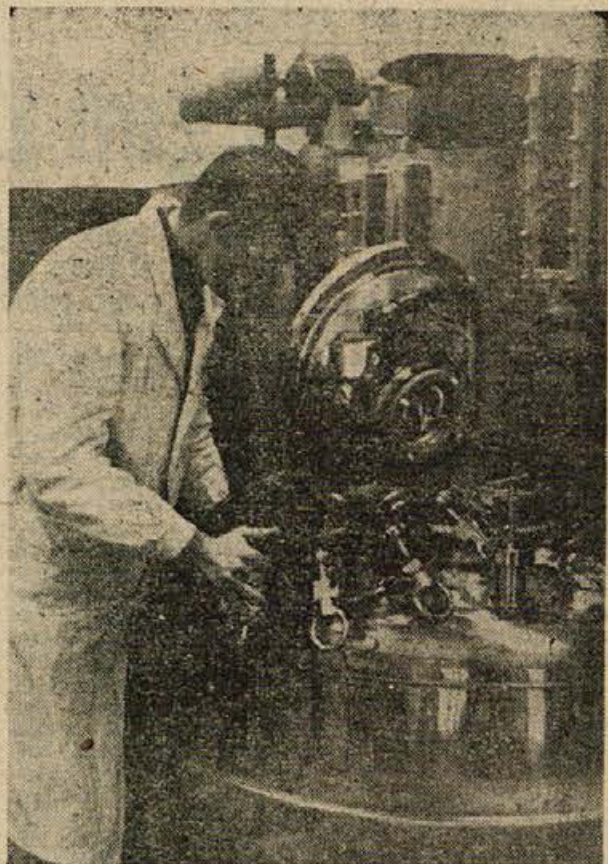
— Za razširjeno reprodukcijo vam bo ostalo precej več sredstev kot do zdaj. Kako jih nameravate porabiti?

— Plan investicij smo že izdelali in v njem upoštevamo vse obveznosti iz dosedanjih kreditov. Sredstva razširjene reprodukcije so se nam v 1964 povečala za 3-

krat; v letu 1965 zato ne pričakujemo kakšnih večjih sprememb. Približno 40 milijonov bomo porabili za dograditev avtomehaničnih delavnic v Straži, 4 milijone za specialno servisno vozilo (imamo 2 servisa za avtomobile), 41 milijonov za 3 avtobuse: 2 bomo potrebovali za medkrajevni, enega pa za mestni promet. 35 milijonov bo šlo za 5 Itasovih prikolice z nosilnostjo 18 ton in 8 milijonov za nakup pisarniške opreme. Razen tega imamo za 75 milijonov obveznosti iz kreditov. Tega, kar sem naštel, je precej več kot skladov, toda pristoje je treba približno 160 milijonov din iz amortizacije, ki nam skupaj s skladi omogoča tako velike investicije brez kreditov.

— Za konec še vprašanje: ali ste ob tako povečanih sredstvih, ki so vam ostala za razširjeno reprodukcijo, oddvojili kaj tudi za širše družbene potrebe?

— Smo! Približno 10 milijonov dinarjev smo v 1964 vročili pri Komunalni banki v Novem mestu in pri Gospodarski banki v Ljubljani.

V takem kotlu proizvajajo gljivice CTC. Kotel mora biti stalno ogrevan in hlajen, da imajo gljivice pravo temperaturo za življenje.

Gljivice se pripravljajo na industrijsko proizvodnjo

Na gradbišču okrog »Krkinega« obrata v Ločnu v Novem mestu bo v naslednjih mesecih zrasla industrija za proizvodnjo antibiotikov širokega spektra. Klortetraciklin (CTC) iz tega obrata je namenjen za izdelavo zdravil, še več pa ga bodo porabile tovarne močnih krmil kot primere živalske hrani.

Panorama pobočja nasproti gradu Graben se bo temeljito spremenila. Tik ob cesti, kjer teko sedaj samo še zemeljska dela, bo stalo skladišče, kotlarna in visoki kovinski rezervoarji za mazut. Za sedanjimi zgradbami bosta postavljeni glavna proizvodna dvorana in vodarna, ob Krki pri Mlakarjevi vili pa že grade črpalnico. Vodnjak črpalnice ima dno 4 metre pod gladino Krke in so morali zanj izkopati 6000 kubičnih

izvodnja se namreč tu začne že v laboratoriju, kjer izbira-jo gljivice toliko časa, da dobe take, ki izločijo največ antibiotika.

Oprema za novi obrat že prihaja in kaže, da bo proizvodnja stekla do konca leta 1965. V obrat bodo investirali blizu 1,2 milijarde, letni dohodek pa bo 1,5 milijarde. V proizvodnji antibiotikov bo zaposlenih 60 ljudi, od tega več kot polovica s srednjim in visoko izobrazbo. Že sedaj, v polkusni polindustrijski proizvodnji, je zaposlenih 12 diplomiranih farmaceutov.

Novi obrat bo proizvajal za domače in tuje tržišče. Pri nas se s pridobivanjem antibiotikov ukvarjata dve tovarni, vendar ima podobne proizvode le ena; torej bo CTC lahko prodati, saj ga veliko potrebujemo.

Novih 120 sedežev v Novem mestu

V novem gostinskem lokalu, ki so ga uredili v nekdanjih kletnih prostorih kavarnice Center na novomeškem Glavnem trgu, je 120 sedežev, s svojimi 175 m² koristne površine pa je ta lokal med največjimi v Novem mestu. Prostor so okusno urejeni, kar je nedvomno zasluga obeh: investitorja in arhitekta, pa tudi izvajalca del, ki se je potrudil, da izroči namenu res vzorne prostore. Če smo kdaj tarnali, da ponoči v Novem mestu ni kam iti, zdaj ne moremo več, ker je lokal odprt predvsem v nočnih urah. Cene so še kar dostopne, pijače in specialna

jedila pa po bogati izbiri. Trikrat na teden (sreda, sobota in nedelja) ima plesno glasbo zato je treba tedaj pri vstopu plačati konsumicijo. Dela so veljala 31.000.000 dinarjev. Poleg kavarnice Center sta nekaj sredstev prispevali tudi Ribja in Kolodvorska restavracija.

■ Podjetje »Nafta« v Lendavi bo letos dobilo za 2 odstotka več nafte kot lani. Nova vrtnanja letos niso predvidena, pač pa bo podjetje poskušalo uresničiti investicijski program za usmeritev v petrokemijo, za kar bo porabiljenih 780 milijonov dinarjev.

Kultura z blokiranim računom

V lanskem spričevalu Sveta zveze kulturnoprosvetnih organizacij v Novem mestu ni veliko odličnih ocen. Neuresničene so neštete naloge, ki so jih svetovalec potrebe hkrati s pomladanskim republiškim kongresom Svobod in prosvetnih društev. Novo ime občinske organizacije ni pomaknilo naprej, nasprotno — celo nekoliko nazaj.

Več razlogov je, da občinski Svet ni žel uspehov, kakršne so pričakovali vsi kulture željni občani. Enega glavnih razlogov iščejo v ne-rešenem kadrovskem vprašanju. Sedanji člani so preob-

menjeni z drugimi deli in se težko zadovoljivo posvečajo kulturi, kakršno naj bi usmerjal Svet. Najbolj je seveda Svet prizadelo to, da so mu blokirali žiro račun. Bančni ukrep je sledil po-

tem, ko Svet ni mogel poravnati dolgov podjetjema »Pionir« in »Opremales« ki sta urejevali dvorano za prvo republiško revijo amaterskih dramskih skupin. »Pionir« terja povrnitev stroškov za ureditev avle, »Opremales« pa stroške za nameštitev zaves v kulturnem domu. Kulturni dom je medtem dobil novega upravljalca (Zavod za kulturno dejavnost), dolgov pa so se kopicili z obrestmi.

Občinski svet je tako brez sredstev, kultura, zlasti tista podeželska, pa je začela životarihi, ker ni bilo nikogar, ki bi podprl podeželska društva in Svobode. Kljub temu so se nekatera društva — kakorkoli že — znašla in nadaljevala intenzivno delo, na pobudo predsednice Katice Topolovec pa je v okviru Delavske univerze iz Novega mesta pričela delovati v Škocjanu šola za življenje, ki jo obiskuje več kot 30 mladih ljudi. Uspelo je tudi silvestrovanje v šolski dvorani. Takih prireditvev si vaščani želijo, saj so dvorano do kraja napolnili, mladina pa je dokazala, da se da tudi z najbolj skromnimi sredstvi pripraviti kulturno razvedrilo za širok krog ljudi. Čkr.

rešeno (čeprav ne povsem zadovoljstvo le v Novem mestu, Straži in Sentjerneju). Društva bi morala imeti do konca decembra občne zbornice in se pomeniti o teh težavah in nadaljnjem reševanju na podlagi temeljite analize dela v sedanjih pogojih. Tehten pomenek bo treba posvetiti tudi uspehom in neuspehom, zlasti pa vzrokom za neuspehe. Kmalu bo na vrsti delovna konferenca občinskega Sveta, ki bo vprašanja obravnavala za vso občino in posvetila posebno pozornost kadrom. Ta konferenca naj bi tudi sklepala o tem, ali je potrebno Svet dopolniti, oziroma njegove nedelavne člane zamenjati. Konferenca naj bi tudi dala odgovor na vprašanje, kakšno vlogo naj odigra občinski Svet v bodoče, kakšna slišča naj zavzema pri reševanju kulturne problematike v občini, skratka, kje mu je mesto.

■ Slovenska podjetja barvaste metalurgije so po oceni lani dosegla za 2 odstotka manjšo proizvodnjo, kot je bila predvidena. Izpad je zlasti v proizvodnji aluminija, ker tovarne niso polno delale zaradi redukcije električne energije.

PISMA UREDNIŠTVU

ZDAJ PA ŠE MOJE POJASNILO

Tovariši uredniki!

Prosim, objavite še moj opis dogodkov, ki je objavljen v pismu »Grdo se je zmesel nad namis« (Dol. list, 7. 1. 1965). Naj bralci zvedo za dogodek tudi z naše strani.

Na državni praznik smo se vračali zvečer iz Smarjskih Toplic. Vozil je moj sin Franc. V Mačkovicu je na desni polovici že tako ozke ceste pred dvoriščem Bučarjeve hiše, kjer plesec omenjenega pisma stanuje, stala gruča štirih oseb, ki niso hodile v goslem redu proti mestu. Nasproti je prihajal avtomobil. Moj sin je z zvočnim signalom opozoril skupino, naj se umakne in ker se to ni zgodilo, skoraj na mestu ustavil avtomobil, da je preprečil nesrečo. Zavrzo so kar zavzile. Izstopil je, da bi opozoril stoječo na nesrečo, ki bi se lahko pripetila, če je ne bi s svojo prisreb-

nostjo in prvovrstnimi zavorami preprečil. Ker so njegove dobronamerne besede sprejeli z vpitjem, sem izstopil še jaz. Obstopili so me s posmehom: »Kaj misliš, če si buržu...?« Videč, da so vinjeni (baje so bili na Trški gori), sem se umaknil v avto. Senčar se je začel obesati na vrata avtomobila. To in pa zmerjanje z buržujem me je tako razburilo, da sem ponovno izstopil. Močno vinjeni Senčar je začel siliti vame in me odtrgati. Sunil sem ga od sebe in žal tudi ozmerjal.

Ker je bila cesta prosta, smo med vpitjem skupine stopili v avto in se odpeljali. Iz povedanega je jasno razvidno, kdo je povzročitelj prepira in kdo bi se komu moral opravičiti. Pisec omenjenega pisma se je naslednjega dne sicer oglašal pri nas doma, vendar ne zato, da bi se opravičil, pač pa zato, da bi se grožnjami izsiljeval od mene denar.

FRANC TEKSTOR, Novo mesto

NOVOMEŠKA KOMUNA

Cegelniki so rekli:

„Pri nas Cigan že ne bo gradil!“

Peticija Cegelnikanov odklanja Ciganu vsako pravico, da bi si v njihovem naselju postavil dom. Bodo na javni tribuni v Bršlinu prihodnji teden spremenili svojo odločitev?

»Prebivalci Cegelnice nismo za to, da bi Cigan tu gradil svojo stanovanjsko hišo.«

To izjavo, naslovljeno občinskemu organu v Novem mestu, je podpisalo 46 vaščanov, članov SZDL v Cegelnici. S podpisom so prišli na dan 5. januarja, potem ko se je zvedelo, da je v Cegelnici predvidena lokacija za postavitev ciganskega stanovanja.

V utemeljitvi svoje izjave oziroma v peticiji so Cegelniki navedli naslednja dva argumenta: da morajo biti zaradi Ciganov neprestano budni že zdaj, ko jih nimajo za neposredne sosedo in da imajo še vedno v spominu prečensko tragedijo, ki se je zgodila pred enim letom.

»Predlagamo, da se Cigani naselijo in zgradijo hiše (ali hišice) malo dalj

od mesta, saj je dovolj primernih prostorov.«

Taka izjava je vsekakor v nasprotju s prizadevanji občine, ki že nekaj mesecev orje zelo zelo zaraščeno in trdo ledino — cigansko vprašanje. Ko je že vse kazalo, da je eden glavnih problemov rešen, pa se je zataknilo pri osnovnem, zadnjem čase večkrat poudarjenem pogoju za uspeh, pri humanem odnosu do Ciganov. Cegelniki so najbrž pozabili, da velja ta pogoj tudi zanje! Nesmiselno je namreč govoriti, da bo občina (kaj res samo občinska skupščina?) uspešno reševala cigansko problematiko, če bodo samo njeni družbeno politični organi delali v duhu humanega odnosa. Nesmiselno je lahko vsakršno prizadevanje, če se bodo potem našli občani

in rekli: »Smo za rešitev, toda nas pustite na miru. Pri nas Cigan ne bo gradil!«

Cegelniki niso edini, ki se ne morejo sprijazniti s tako potjo ciganske civilizacije, kakršno omogoča jo razmere v novomeški občini. Nepravilen odnos do njih kažejo tudi nekatera podjetja, ki zaposlujejo Cigane kot sezonsko delovno silo. Cigani do zime delajo, za čez zimo pa dobijo odpoved, češ da zanje v tem času ni pravega dela. Ali pa lahko Cigane, ki se preživljajo le z delom svojih rok in so čisti proletarci, lahko izenačujemo z drugimi sezonci, ki imajo dom, zemljo, skratka sredstva za preživljanje tudi tedaj, kadar niso zaposleni? Vsako izenačenje odpade, ker pa tako kljub temu je, niso prizadevi samo starejši, zaposleni Cigani. Bolj prizadevi so njihovi otroci, ki zavoljo neurejenega življenja staršev zamujajo pouk. Tako jim je posredno odvzeta možnost do izobraževanja. Odraslim delo, otrokom šola — sta dve zahtevi v procesu reševanja ciganskega vprašanja, ki pa se lahko uresničila le tedaj, če bodo v reševanju odzorno sodelovali vsi občani.

Seveda izjava 46 podpisnikov iz Cegelnice ne more biti akt, s katerim bi onemogočili Ciganu, da bi si tam postavil dom. O tem se bodo pogovorili na javni tribuni za Cegelnico in

Bršlin, ki jo v torek, 19. januarja ob 19. uri (v združenem domu) prireja krajevna organizacija SZDL v Bršlinu. Na dnevnem redu bo samo cigansko vprašanje. Bodo na javni tribuni Cegelniki spremenili svojo odločitev?

Cegelniki niso edini, ki se ne morejo sprijazniti s tako potjo ciganske civilizacije, kakršno omogoča jo razmere v novomeški občini. Nepravilen odnos do njih kažejo tudi nekatera podjetja, ki zaposlujejo Cigane kot sezonsko delovno silo. Cigani do zime delajo, za čez zimo pa dobijo odpoved, češ da zanje v tem času ni pravega dela. Ali pa lahko Cigane, ki se preživljajo le z delom svojih rok in so čisti proletarci, lahko izenačujemo z drugimi sezonci, ki imajo dom, zemljo, skratka sredstva za preživljanje tudi tedaj, kadar niso zaposleni? Vsako izenačenje odpade, ker pa tako kljub temu je, niso prizadevi samo starejši, zaposleni Cigani. Bolj prizadevi so njihovi otroci, ki zavoljo neurejenega življenja staršev zamujajo pouk. Tako jim je posredno odvzeta možnost do izobraževanja. Odraslim delo, otrokom šola — sta dve zahtevi v procesu reševanja ciganskega vprašanja, ki pa se lahko uresničila le tedaj, če bodo v reševanju odzorno sodelovali vsi občani.

IVAN ZORAN

Uspela konferenca v Žužemberku

V torek, 5. januarja, je bila v Žužemberku konferenca o novne organizacije Zveze komunistov. Po poročilu sekretarja Staneta Gorinška so se člani pogovarjali o vlogi komunistov v družbeno političnem delu in gospodarskem razvoju kraja ter širše skupnosti. V družbeno političnih organizacijah in društvi so ugotovili preveliko programsko delo — na tem področju se bodo morali komunisti v bodoče bolj potruditi. Konferenca se je zavzela tudi za izboljšanje dela samoupravnih organov.

V bodoče vodstvo organizacije je bil izvoljen petčlanski sekretariat, za sekretarja pa ponovno Stane Gorinšek.

M. S.

Šolska kuhinja v Škocjanu

V nabiralni akciji ob začetku šolskega leta so starši šolskoobveznih otrok prispevali 3.332 kg krompirja, 132 kg čebule, 287 kg grozdja, 208 kg korenja, 580 kg zelja, 170 kg jabolk in 220 kg fižola. Grozdje in jabolka so predelali v 400 litrov sadnih sokov, druge prispevke pa bodo uporabili za pripravo enolončnic. V tem šolskem letu pripravljajo v kuhinji trikrat na teden enolončnice, trikrat na teden pa toplo malico. Učenci in starši so z delom mlečne kuhinje zadovoljni. Posebna pohvala gre kuharici Zofiji Oberč, pa tudi staršem, ki so pravilno razumeli pomen nabiralne akcije in se ji tako nasebično pridružili.

Cikr.

Slaba preskrba z mesom v Škocjanu

Ze lani preskrba Škocjana in okoliških vasi z mesom ni bila najboljša. Kljub temu, da ima Škocjan lastno klavnico in mesarijo, nam meso še vedno dobavljajo Mesariji iz Novega mesta, ki pa menda misli, da je za kmetijska področja dobra samo govedina. Redko dobimo svinino, telečje pa še videli nismo. Vse množične organizacije so poslane na občino priporočilo za ureditev preskrbe z mesom v Škocjanu, vendar doslej niso prejele še nobenega odgovora.

Preskrba z drugimi življenjskimi dobrinami je po zaslugi kolektivov DOLENJKE, RADULJE in trgovine KZ v redu.

Cikr.

Naročite si Dolenjski list na domači naslov!

O črnih točkah v prometu v novomeški občini

V novomeški občini je 325 km cest od I. do IV. razreda. Nižerazredne ceste so pretežno makadamske, višjerazredne pa sodobno urejene (asfaltne, betonske, kockaste). Glede na promet so na najslabšem makadamske ceste, ki so pomanjkljivo vzdrževane, razen tega pa je zaradi nepreglednih ovinkov, nezadovoljive cestne signalizacije in drugih pomanjkljivosti po njih vožnja najbolj negotova.

- Zastavilo se je vprašanje, kako zagotoviti varno vožnjo na cestah, kakršne so in kako omejiti stanje prometnih nesreč kljub temu, da je na njih vsako leto več motornih vozil.

Svet za splošne in notranje zadeve pri občinski skupščini v Novem mestu je 17. novembra po obširni razpravi prišel do sklepa, da bi se dalo to doseči na več načinov: s prometno vzgojo, ki naj bo boljša kot do zdaj; s primernim vzdrževanjem in opremo cest, itd. V ta namen bo komisija za prometno varnost poskušala spet doseči, da bi bil v osnovnih šolah pouk prometne vzgoje samostojen predmet, ne pa dodatek k pouku o komunalni vzgoji kot v zadnjem letu. Svet je priporočil, da bi bilo potrebno izdelati nov program za pouk prometne vzgoje, ker da je bil sedanji preobsežen, zaradi česar ni bilo zadovoljivih uspehov. Kljub temu so v Sentyernej našli dovolj časa in razumevanja tako učenci kot učitelji — in uspeh tam ni izostal!

Prometno varnost na cesti ogrožajo predvsem mopedisti (v enem tednu so zabeležili kar 86 nesreč z mopedisti) in pomanjkljivo opremljena prevozna sredstva gospodarskih organizacij. Seveda je treba krivca za nered v prometu iskati tudi v slabem stanju nekaterih najbolj prometnih cest, o čemer pa je bilo že govora.

V Novem mestu primanjkuje parkirišč, predvsem za tovornjake. Slabo so s parkirišči opremljene tudi vpadnice v mesto. Na podeželju in njegovih obcestnih središčih je nered še večji. V industrijsko razvijajočem se Sentyernej se kaže potreba po ureditvi novega cestnega križišča, ki bi bilo severno od naselja. Vendar pa mora naselje najprej dobiti urbanistični načrt, ki bo predvidel trajnejšo ureditev.

Našteli smo le nekaj problemov, na katere je opozoril svet za splošne in notranje zadeve, hkrati pa pridali tudi nekaj njegovih predlogov za rešitev.

- V presojah o tem, kaj je bolj važno in kaj manj, se je težko odločiti za zaporedje, po katerem je treba reševati stanje cest in prometno varnost.
- Velja pa, da brez zainteresiranega sodelovanja vseh pristojnih organov ne bo napredka!

Tri javne tribune o kmetijstvu

V Podhosti, Uršnih selih in v Ločni pri Novem mestu bodo še ta mesec javne tribune krajevnih organizacij SZDL. Na njih bodo predstavniki občinske skupščine in strokovnjaki na željo tamkajšnjih prebivalcev odgovarjali ljudem na kmetijsko vprašanje; zlasti bo tekla beseda o rajonizaciji in klasifikaciji zemlje. Glede teh vprašanj so ljudje na zadnjih konferencah članov Socialistične zveze želeli odgovore. Občinski odbor SZDL Novo mesto pripravlja omenjene tri javne tribune.

Točen čas in kraj tribune bodo sporočili občanom v Podhosti, Uršnih selih in Ločni na krajevno običajen način.

Borci, člani ZB NOV Novo mesto - levi breg!

Smo v obdobju rednih letnih skupščin naših borčevskih organizacij. Tudi člani krajevnih skupnosti organizacije ZB NOV levi breg v Novem mestu se pripravljajo po osnovnih organizacijah na svoj drugi letni obračun dela in življenja, ki ni bilo preveč živahno, je pa poskušalo izvršiti mnoge naloge in akcije, ki niso bile majhne. O vsem tem se bomo pomenili na rednem občnem zboru, ki bo v torek, 26. januarja, ob 19. uri v dvorani Sindikalnega doma. Ze danes obveščamo vse člane, da se udeležijo te manifestacije našega dela.

OBVESTILO POTROŠNIKOM KRUHA

Pekarija Novo mesto je začela 4. januarja letos generalno popravljati peči v ločenski pekarni, kar je bilo nujno potrebno. Dela bodo trajala vse do 25. januarja letos, v tem mesecu pa smo se ga lotili zato, ker je zdaj najmanjši promet.

Tudi v tem času bomo potrošnikom zagotovili kruh v zadostnih količinah, katerega pečemo v manjših pečeh. Zgodí pa se, da včasih ob sobotah kruha primanjkuje, zato prosimo potrošnike, da nam to oprostite. Kruh bodo lahko dobili vsi, le včasih z malo zamudo.

Po 25. januarju bo poslovanje pekarije spet normalno.

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA NOVO MESTO

GIMNAZIJA V NOvem MESTU razpisuje mesto HIŠNIKA

ki bi bil sposoben opravljati v stavbi tudi manjša popravila. Lahko je upokojenec. Nastop službe takoj. Plača po pravilniku ali po dogovoru. Prijave sprejema upravni odbor gimnazije v Novem mestu.

Žužemberk: podivjani gostje ne sodijo v gostišče!

V Žužemberškem gostišču smo priče nečednosti, ki vzburka jo kri. Opiti gostje, med njimi so žal največkrat mladi ljudje, se vedejo kar najbolj prostaško in nedopustno. Ogabni pijanci in divjaki uničujejo gostinsko opremo, razbijajo steklenino in pri tem uporabljajo nedo-

stojne izraze, ki niti v hlev ne sodijo! Nič čudnega torej, če je gostišče brez primernega strežnega osebja, saj ni nikogar, ki bi bil voljan streči drhali in se še izpostavljati nevarnosti, da dobi udarce! Nekaznovana predrznost, nesramnost in ogabno, divjaško ponašanje, se stopnjujejo iz dneva v dan bolj, gostinski delavci pa so pri tem brez moči!

Vinjeni gost je vdrl v kuhinjo in začel po posodah z roko grabiti hrano in jo basati v žep. Ko ga je vajenec opozoril, naj ne počenja tega, je surovež prijel fanta za vrat in ga pričel z vso silo z glavno butati ob zid... Ostali gostje, ki so prihiteli na pomoč, so suroveža komaj obvladali, vajenec pa je ostal

okrvavljen, z lažjimi poškodbami po obrazu.

In še drugi primer: Vinjeni gost je že ob točilni mizi kazal vročo kri. Od tam je odšel v kuhinjo, kjer je začel z roko jemati hrano s pladnjev. Kuharica je skušala to preprečiti. Suroveža je pograbila za vrat in pričela klicati na pomoč. Ko so ga ljudje komajda obvladali, je na kuharico, ki je mati dveh otrok, stresel celo rešeto najostudnejših izrazov in psov... Vprašujemo se: kako dolgo bodo brezdušni in podivjani alkoholiki in pijanci še ogrožali red v žužemberškem gostišču in kalili mir? KZ Žužemberk, ki upravlja z gostiščem, je podvzela ostre korake, da se kaj takšnega ne bi več ponavljalo, vinjenim gostom pa v gostišču ne bo nihče več stregel. Svojo besedo pa bi morali reči tudi varnostni organi!

Spet lov na denarnice!

V zadnjih dneh so se na sejmišču, tržnici in trgovinah v Novem mestu spet pojavili lovci na denarnice. Do zdaj so ugotovili, da so se pojavili predvsem ob semanjih dneh, ko je v mestu največ ljudi. Varnostni organi zatrjujejo, da mora biti to neka nova skupina žeparjev. Lani smo poročali, da so aretirali in izročili roki pravice tri zagrebške žeparje, ni se pa še posrečilo ugotoviti, odkod je nova skupina in kdo so v njej. Gospodinj, ki kupujete v Novem mestu, bodite bolj pazljive!

Matični urad Straža

Decembra ni bilo rojstev, porok, niti smrti.

Dopisujte v DOLENJSKI LIST!

DELO, POČITEK IN REKREACIJA

Vsi vemo iz prakse, da velja za odraslega človeka približna razdelitev dneva tako: 8 ur dela, 8 ur spanja, 8 ur razvedrila in kulturnih potreb.

Delo je najbolj markantna manifestacija živega organizma, saj je ves človeški organizem usmerjen v gibanje in delo. Problem dela je tesno povezan z ekonomskimi, sociološkimi in kulturnimi vprašanji, ki ustvarjajo pogoje za napredni razvoj vsega človeštva. Pri vsakem delu sodelujejo hkrati duševne in telesne funkcije organizma, njihov medsebojni odnos pa je odvisen od vrste in načina dela. Pri delu sodeluje predvsem lokomotorni aparat telesa, to so mišice, kosti in vezi ter sklepi. V mišicah se krčijo fibrile na dražljaj, ki ga posredujejo živci. Troši se poseben sladkor, glikogen, kot gorivo in sprošča se energija. Sklepi, vezi in kosti služijo telesu kot vzvod in ležaji, torej v bistvu mehanično. S krčenjem in raztezanjem mišic se poveča tudi delo srca in ožilja ter dihanje. Srce dela bolj intenzivno, število udarcev se poveča, krvni pritisk se dvigne. Potreba po izmenjavi snovi je pri delu večja, za to skrbi kri. Prav zato je tudi potreba po kisiku večja, pa se zato dihanje pospeši in poglobi.

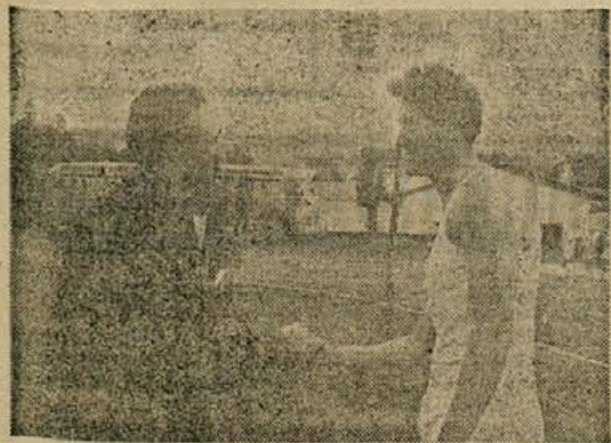
Praviloma so podobni procesi pri duševnem delu kakor pri fizičnem. Jasno je, da so pri duševnem delu obremenjeni možgani, pri fizičnem pa mišice. Osemurni delavnik ne prekoračujemo iz razloga, ker se telo v osmih urah toliko utruja, da vsaka nadaljnja ura ni več enaka po efektu prejšnji, pač pa očitno manjša. Tudi velja seveda za povprečnega človeka. So pa posamezniki, ki lahko delajo brez večjega napora več kot osem ur, pa tudi taki, ki jih že osem ur utruja.

Po delu je potreben počitek. Poznamo aktivni in pasivni počitek. Aktivno počivamo, če zamenjamo svoje običajno stalno delo z delom, ki ga sicer ne opravljamo, pa nas posebno veseli in se pri tem razvedrilo. Običajno velja za duševne delavce, da se aktivno udeležujejo v fizičnem delu ali športu, za fizične delavce pa da se sprostijo v duševnem ali lahkem delu. Veliko vlogo igrajo pri tem takojmenovani konjiki ali hobiji. Pasivno pa počivamo, če se vlezemo ali vsedemo in se sprostimo — telesno in duševno. Mnogo pomagajo izleti v naravo, kjer na svežem zraku prežračimo pljuča in lahko opazujemo dosti zanimivega. Večjo sprostitev ali relaksacijo si privoščimo vsaj enkrat na teden, ko imamo prost dan in pa v času dopusta, ko menjamo celo kraj bivanja in s tem tudi okolje ter se lahko popolnoma sprostimo. Rekreativna pomeni, da nabiramo novih sil za delo.

Ko počivamo doma, je dobro, če vemo, da mora biti postelja čista, dovolj dolga in prostorna, skratka udobna. Soba mora biti prezračena. Poskrbimo pred spanjem tudi za osebno higieno. Spati ne smemo oblečeni v tesne dele obleke, pač pa naj bo obleka za spanje čim bolj ohlapna in prostorna. Najbolje je, da smo le toliko pokriti, da nas ne zebe. Okno naj bo odprto, da ima dostop svež zrak. Če smo se tik pred spanjem preveč najedli, bomo slabo spali. V spanju naj nas nič ne moti, ker so zbujanja zaradi ropota, svetlobe in drugih dražljivih vplivov nekoristna za živčevje in za popolno relaksacijo ter rekreacijo. Med spanjem se zamenjujejo izrabljene snovi v telesu z novimi. Zato smo jutrajšji spočiti. Tudi jutraj ne smemo pozabiti na osebno higieno. Uspavalna sredstva niso primerna za mladino, pa tudi za starejše ne, če niso bolni. Najboljše uspavalno je normalna utrujenost.

Ce delamo, preveč ali če se preveč naprezamo, postane trajno ali kronično utrujeni. Če si pri tem še pritrugujemo spanje, postane kronična utrujenost sčasoma nevarna in škoduje vsemu organizmu. Najprej se pozna na pomanjkanju telesne in duševne moči, pozneje predvsem na živčevju, pa tudi drugod. Da bi utrujenost pregnali, uporabljajo nekateri čaj, kavo, nikotin in alkohol. Vse to so strupi, ki jih nikakor ne moremo pripisati kot zdravilo zoper utrujenost! To so dražila, ki nekaj časa sicer pomagajo, potem pa telo zahteva spanje in če ga ne dobi, se maščuje. Poživila, ki so v glavnem fenaminski preparati, so bliz za živčevje. Pravimo jim tudi dopingi. Res povzročijo trenutno popolno koncentracijo sil organizma z angažiranjem vseh rezerv organizma, naredijo pa tudi prav zaradi tega hudo škodo. Za mlad organizem so to še posebno nevarni strupi, ker reagira nanje še bolj burno. V bistvu pa mlademu organizmu sploh niso potrebna niti nadražila, še manj pa poživila. Pretirano uživanje nadražil in poživil je vedno znak kronične utrujenosti ali pa neuravnovešene osebnosti. Da bi to preprečili, je potreben pravilen in pravočasen počitek ter odmor. Zrela osebnost ga bo znala najti tudi v današnji dobi, za katero pravimo, da s svojim silnim tempom ne da organizmu počitka.

Dr. B. O.

NEKOČ JE BIL... Eden zgodovinskih trenutkov novomeške atletike: prof. Jože Glonar čestita Potrču, ki je nekaj trenutkov pred tem postavil nov slovenski rekord v skoku v višino (189 cm). Zdaj skače Celjan Vivod že precej čez dva metra...

ATLETI SO SPET ZAČELI OD ZAČETKA

Kadar govorimo o novomeški atletiki, ne moremo mimo imena Jožeta Glonarja. On je alfa in omega novomeške atletike. To, kar je za celjsko in jugoslovansko atletiko Fedor Gradišnik, je za novomeško profesor JOŽE GLONAR. Zato je povsem razumljivo, da smo se obrnili nanj, ko nas je zanimalo, kakšno je stanje v novomeški atletiki danes, kakšni so atletski načrti in upanja, kakšne so težave v kraljici športov v Novem mestu.

— Zakaj so atleti izstopili iz novomeškega Partizana? Kakšne so bile takrat želje, koliko je imelo atletsko društvo članov?

— V Partizanu je bilo takrat preveč sekaj; mi smo bili najmočnejši, bilo nas je okrog 60. Tistega leta, to je bilo 1962, smo bili na višku moči. Nikdar prej in nikdar pozneje nismo dosegli takih uspehov in nismo imeli tako močno ekipo kot tega leta. Spilar, Potrč, Penko, Zatej, Iludetova in drugi so imena, ki so takrat in v večini še danes pomenili precej, ne samo v slovenski, temveč tudi v jugoslovanski atletiki. Predvsem so nas tri vprašanja finančne narave. V društvu s tolikimi sekcijami in s tako majhnimi dotacijami nismo mogli redno delati. Zdad lahko povem, da s sredstvi nismo prav nič na boljšem. Imeli smo imeli še eno željo, saj smo mi, sliki: če bomo imeli samostojen klub, bomo imeli tudi več delovnih funkcijarjev in trenerjev, saj je v Novem mestu dosti takih, ki bi lahko precej prispevali za kvalitetni dvig novomeške atletike. Tudi ta želja se nam ni uresničila. Društvo ima vedno manj organizatorjev in funkcionarjev, saj nihče več noče žrtvovati svojega prostega časa, za stumuliranje pa nimamo niti najmanjših sredstev. Zaradi take situacije v našem klubu so nas zapustili skoraj vsi najboljši atleti. Večina jih je odšla k celjskemu Kvadrarju, kjer imajo seveda mnogo boljše pogoje za delo in za doseganje kvalitetnih rezultatov.

— Kakšno je stanje zdaj, po odhodu najboljših?

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

— Ostali smo brez članov. Zdad imamo le mladino in spet gradimo od začetka, da bi na ta način dvignili atletiko na tisto višino, kjer je bila pred leti. Upam, da bo v nekaj letih spet moč videti vzpon novomeške atletike.

meške atletike. To se bo uresničilo le, če bomo se izpopolnili trenerski kader in če nam bodo dosednji voditelji še naprej pomagali. Zdad vidimo Spilar, Potrč in jaz, želeli pa bi, da bi nam spet priskočila na pomoč Baydek in profesor Penko, saj sta nam prav ona v zadnjih letih precej pomagala.

— Kakšni so pogoji za delo in kakšni so načrti?

— Tarejo nas materialna sredstva. Najlepši dokaz za to: lani nismo mogli kupiti niti enih samih šprinterjev in smo se le z rednimi posamezniki lahko udeleževali najpomembnejših tekmovanj! Pionirji, ki so bili najpridnejši in najmrtljivejši, niso mogli niti na slovensko prvenstvo v Trbovlje, pa čeprav bi tam nekateri imeli veliko priložnost za doseganje najboljših, celo prvih mest! Poudariti velja, da dobivamo dotacijo le od občinske zveze za telesno kulturo, ki pa je naravnost malenkostna. Pred dvema letoma smo dobivali po 300 do 400.000 dinarjev, zdaj dobivamo polovico manj, pa že takrat nismo mogli normalno delati. Ta denar nam ne zadostuje niti za najnujnejše potrebe. Ne moremo na tekmovanja, ne moremo si nabaviti opreme! Omenim naj, da ene same šprinterice stanejo 6000 dinarjev in vzdržijo le eno sezono. Atletska zveza Slovenije nam ne pomaga, ker v ta namen nima sredstev.

Tako smo v glavnem prepuščeni sami sebi in domačim tekmovanjem. Zdad vidimo v teledisciplini. Kot vse kaže, bo do kmalu dosegli lepe rezultate predvsem kopjaši, ki jih trenira Spilar. Mnogo obeta predvsem starejši mladinec Pavlič, ki je vrzel kopje 52, 87 metra. Po Spilerjevih zatrjevanjih bo Pavličev kopje kmalu letelo čez 60 metrov. Velik talent v metanju kopja je tudi Anica Savornik, ki je že na prvem tekmovanju vrzla skoraj 30 met-

rov. Prav tako se pripravljamo, da bomo ob žici okupirane ljubljanske tekmovalce z ekipo članic v teku mestnih reprezentanc, kjer smo pred leti imeli precejšnje uspehe. Takrat smo

težno orientirano na mladino. Predvidoma bo 30 atletov na stoplo v Karlovcu na zletu Bratstva in enotnosti, kjer bomo imeli odgovorno nalogo, braniti prvo mesto, ki smo si ga priborili na zadnjih dveh zletih.

— Kaj bi bilo po vašem mnenju treba storiti, da bi novomeška atletika dosegla take uspehe kot nekoč?

— Za kvaliteten napredek novomeške atletike ne bi bilo potrebno dosti storiti. Le sredstva bi morali imeti, vse drugo je v naših rokah. Če bi bili vsi funkcionarji agilni in delovni, če bi se zavedali dolžnosti, če bi vsi, ki se razumejo na atletiko — in teh v Novem mestu ni malo! — priskočili na pomoč in seveda — če bi imeli več sredstev (zdad lahko le životarimo!) — potem bi novomeška atletika spet prišla na tisto mesto, ki ga je imela včasih. Spet bi zrasli novi Cervaši, novi Spilerji, novi Potrči, novi Penki, novi Zatejci in nove Hudetove. V tem primeru bi tudi atletika v Novem mestu opravičila ime igre — kraljica športov. Potem bi se spet napolnil stadion Bratstva in enotnosti ob mitingih in tekmovanjih kot se je pred dvema, tremi in štirimi leti. Potem bi atletika spet postala novomeški šport številka 1.

— Kaj bi bilo po vašem mnenju treba storiti, da bi novomeška atletika dosegla take uspehe kot nekoč?

— Za kvaliteten napredek novomeške atletike ne bi bilo potrebno dosti storiti. Le sredstva bi morali imeti, vse drugo je v naših rokah. Če bi bili vsi funkcionarji agilni in delovni, če bi se zavedali dolžnosti, če bi vsi, ki se razumejo na atletiko — in teh v Novem mestu ni malo! — priskočili na pomoč in seveda — če bi imeli več sredstev (zdad lahko le životarimo!) — potem bi novomeška atletika spet prišla na tisto mesto, ki ga je imela včasih. Spet bi zrasli novi Cervaši, novi Spilerji, novi Potrči, novi Penki, novi Zatejci in nove Hudetove. V tem primeru bi tudi atletika v Novem mestu opravičila ime igre — kraljica športov. Potem bi se spet napolnil stadion Bratstva in enotnosti ob mitingih in tekmovanjih kot se je pred dvema, tremi in štirimi leti. Potem bi atletika spet postala novomeški šport številka 1.

— Kaj bi bilo po vašem mnenju treba storiti, da bi novomeška atletika dosegla take uspehe kot nekoč?

— Za kvaliteten napredek novomeške atletike ne bi bilo potrebno dosti storiti. Le sredstva bi morali imeti, vse drugo je v naših rokah. Če bi bili vsi funkcionarji agilni in delovni, če bi se zavedali dolžnosti, če bi vsi, ki se razumejo na atletiko — in teh v Novem mestu ni malo! — priskočili na pomoč in seveda — če bi imeli več sredstev (zdad lahko le životarimo!) — potem bi novomeška atletika spet prišla na tisto mesto, ki ga je imela včasih. Spet bi zrasli novi Cervaši, novi Spilerji, novi Potrči, novi Penki, novi Zatejci in nove Hudetove. V tem primeru bi tudi atletika v Novem mestu opravičila ime igre — kraljica športov. Potem bi se spet napolnil stadion Bratstva in enotnosti ob mitingih in tekmovanjih kot se je pred dvema, tremi in štirimi leti. Potem bi atletika spet postala novomeški šport številka 1.

— Kaj bi bilo po vašem mnenju treba storiti, da bi novomeška atletika dosegla take uspehe kot nekoč?

— Za kvaliteten napredek novomeške atletike ne bi bilo potrebno dosti storiti. Le sredstva bi morali imeti, vse drugo je v naših rokah. Če bi bili vsi funkcionarji agilni in delovni, če bi se zavedali dolžnosti, če bi vsi, ki se razumejo na atletiko — in teh v Novem mestu ni malo! — priskočili na pomoč in seveda — če bi imeli več sredstev (zdad lahko le životarimo!) — potem bi novomeška atletika spet prišla na tisto mesto, ki ga je imela včasih. Spet bi zrasli novi Cervaši, novi Spilerji, novi Potrči, novi Penki, novi Zatejci in nove Hudetove. V tem primeru bi tudi atletika v Novem mestu opravičila ime igre — kraljica športov. Potem bi se spet napolnil stadion Bratstva in enotnosti ob mitingih in tekmovanjih kot se je pred dvema, tremi in štirimi leti. Potem bi atletika spet postala novomeški šport številka 1.

— Kaj bi bilo po vašem mnenju treba storiti, da bi novomeška atletika dosegla take uspehe kot nekoč?

— Za kvaliteten napredek novomeške atletike ne bi bilo potrebno dosti storiti. Le sredstva bi morali imeti, vse drugo je v naših rokah. Če bi bili vsi funkcionarji agilni in delovni, če bi se zavedali dolžnosti, če bi vsi, ki se razumejo na atletiko — in teh v Novem mestu ni malo! — priskočili na pomoč in seveda — če bi imeli več sredstev (zdad lahko le životarimo!) — potem bi novomeška atletika spet prišla na tisto mesto, ki ga je imela včasih. Spet bi zrasli novi Cervaši, novi Spilerji, novi Potrči, novi Penki, novi Zatejci in nove Hudetove. V tem primeru bi tudi atletika v Novem mestu opravičila ime igre — kraljica športov. Potem bi se spet napolnil stadion Bratstva in enotnosti ob mitingih in tekmovanjih kot se je pred dvema, tremi in štirimi leti. Potem bi atletika spet postala novomeški šport številka 1.

— Kaj bi bilo po vašem mnenju treba storiti, da bi novomeška atletika dosegla take uspehe kot nekoč?

— Za kvaliteten napredek novomeške atletike ne bi bilo potrebno dosti storiti. Le sredstva bi morali imeti, vse drugo je v naših rokah. Če bi bili vsi funkcionarji agilni in delovni, če bi se zavedali dolžnosti, če bi vsi, ki se razumejo na atletiko — in teh v Novem mestu ni malo! — priskočili na pomoč in seveda — če bi imeli več sredstev (zdad lahko le životarimo!) — potem bi novomeška atletika spet prišla na tisto mesto, ki ga je imela včasih. Spet bi zrasli novi Cervaši, novi Spilerji, novi Potrči, novi Penki, novi Zatejci in nove Hudetove. V tem primeru bi tudi atletika v Novem mestu opravičila ime igre — kraljica športov. Potem bi se spet napolnil stadion Bratstva in enotnosti ob mitingih in tekmovanjih kot se je pred dvema, tremi in štirimi leti. Potem bi atletika spet postala novomeški šport številka 1.

— Kaj bi bilo po vašem mnenju treba storiti, da bi novomeška atletika dosegla take uspehe kot nekoč?

— Za kvaliteten napredek novomeške atletike ne bi bilo potrebno dosti storiti. Le sredstva bi morali imeti, vse drugo je v naših rokah. Če bi bili vsi funkcionarji agilni in delovni, če bi se zavedali dolžnosti, če bi vsi, ki se razumejo na atletiko — in teh v Novem mestu ni malo! — priskočili na pomoč in seveda — če bi imeli več sredstev (zdad lahko le životarimo!) — potem bi novomeška atletika spet prišla na tisto mesto, ki ga je imela včasih. Spet bi zrasli novi Cervaši, novi Spilerji, novi Potrči, novi Penki, novi Zatejci in nove Hudetove. V tem primeru bi tudi atletika v Novem mestu opravičila ime igre — kraljica športov. Potem bi se spet napolnil stadion Bratstva in enotnosti ob mitingih in tekmovanjih kot se je pred dvema, tremi in štirimi leti. Potem bi atletika spet postala novomeški šport številka 1.

— Kaj bi bilo po vašem mnenju treba storiti, da bi novomeška atletika dosegla take uspehe kot nekoč?

— Za kvaliteten napredek novomeške atletike ne bi bilo potrebno dosti storiti. Le sredstva bi morali imeti, vse drugo je v naših rokah. Če bi bili vsi funkcionarji agilni in delovni, če bi se zavedali dolžnosti, če bi vsi, ki se razumejo na atletiko — in teh v Novem mestu ni malo! — priskočili na pomoč in seveda — če bi imeli več sredstev (zdad lahko le životarimo!) — potem bi novomeška atletika spet prišla na tisto mesto, ki ga je imela včasih. Spet bi zrasli novi Cervaši, novi Spilerji, novi Potrči, novi Penki, novi Zatejci in nove Hudetove. V tem primeru bi tudi atletika v Novem mestu opravičila ime igre — kraljica športov. Potem bi se spet napolnil stadion Bratstva in enotnosti ob mitingih in tekmovanjih kot se je pred dvema, tremi in štirimi leti. Potem bi atletika spet postala novomeški šport številka 1.

— Kaj bi bilo po vašem mnenju treba storiti, da bi novomeška atletika dosegla take uspehe kot nekoč?

— Za kvaliteten napredek novomeške atletike ne bi bilo potrebno dosti storiti. Le sredstva bi morali imeti, vse drugo je v naših rokah. Če bi bili vsi funkcionarji agilni in delovni, če bi se zavedali dolžnosti, če bi vsi, ki se razumejo na atletiko — in teh v Novem mestu ni malo! — priskočili na pomoč in seveda — če bi imeli več sredstev (zdad lahko le životarimo!) — potem bi novomeška atletika spet prišla na tisto mesto, ki ga je imela včasih. Spet bi zrasli novi Cervaši, novi Spilerji, novi Potrči, novi Penki, novi Zatejci in nove Hudetove. V tem primeru bi tudi atletika v Novem mestu opravičila ime igre — kraljica športov. Potem bi se spet napolnil stadion Bratstva in enotnosti ob mitingih in tekmovanjih kot se je pred dvema, tremi in štirimi leti. Potem bi atletika spet postala novomeški šport številka 1.

— Kaj bi bilo po vašem mnenju treba storiti, da bi novomeška atletika dosegla take uspehe kot nekoč?

— Za kvaliteten napredek novomeške atletike ne bi bilo potrebno dosti storiti. Le sredstva bi morali imeti, vse drugo je v naših rokah. Če bi bili vsi funkcionarji agilni in delovni, če bi se zavedali dolžnosti, če bi vsi, ki se razumejo na atletiko — in teh v Novem mestu ni malo! — priskočili na pomoč in seveda — če bi imeli več sredstev (zdad lahko le životarimo!) — potem bi novomeška atletika spet prišla na tisto mesto, ki ga je imela včasih. Spet bi zrasli novi Cervaši, novi Spilerji, novi Potrči, novi Penki, novi Zatejci in nove Hudetove. V tem primeru bi tudi atletika v Novem mestu opravičila ime igre — kraljica športov. Potem bi se spet napolnil stadion Bratstva in enotnosti ob mitingih in tekmovanjih kot se je pred dvema, tremi in štirimi leti. Potem bi atletika spet postala novomeški šport številka 1.

— Kaj bi bilo po vašem mnenju treba storiti, da bi novomeška atletika dosegla take uspehe kot nekoč?

— Za kvaliteten napredek novomeške atletike ne bi bilo potrebno dosti storiti. Le sredstva bi morali imeti, vse drugo je v naših rokah. Če bi bili vsi funkcionarji agilni in delovni, če bi se zavedali dolžnosti, če bi vsi, ki se razumejo na atletiko — in teh v Novem mestu ni malo! — priskočili na pomoč in seveda — če bi imeli več sredstev (zdad lahko le životarimo!) — potem bi novomeška atletika spet prišla na tisto mesto, ki ga je imela včasih. Spet bi zrasli novi Cervaši, novi Spilerji, novi Potrči, novi Penki, novi Zatejci in nove Hudetove. V tem primeru bi tudi atletika v Novem mestu opravičila ime igre — kraljica športov. Potem bi se spet napolnil stadion Bratstva in enotnosti ob mitingih in tekmovanjih kot se je pred dvema, tremi in štirimi leti. Potem bi atletika spet postala novomeški šport številka 1.

— Kaj bi bilo po vašem mnenju treba storiti, da bi novomeška atletika dosegla take uspehe kot nekoč?

— Za kvaliteten napredek novomeške atletike ne bi bilo potrebno dosti storiti. Le sredstva bi morali imeti, vse drugo je v naših rokah. Če bi bili vsi funkcionarji agilni in delovni, če bi se zavedali dolžnosti, če bi vsi, ki se razumejo na atletiko — in teh v Novem mestu ni malo! — priskočili na pomoč in seveda — če bi imeli več sredstev (zdad lahko le

Tedenski koledar

ZAHVALE

TELEVIZIJSKI SPORED

RADIO LJUBLJANA

KRONIKA + NESREČ

DOLENJSKI LIST

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 30 din — Leto
za naročnika 1200 din, polletna 600 din; plačljiva je vnaprej
Na iznozemstvo 2400 din — Tekoči račun pri podružnici NI
v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN
UPRAVE: Novo mesto. Glavni trg 3 — Poštni predal 33 —
Telefon 31-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo —
TISKA Casonpino podjetje DELO V Ljubljani.

**Naročnikom
Dolenjskega lista
izven Slovenije**

smo prejšnji četrtek priložili naše položnice. Prosimo vas, da takoj nakažete celoletno naročnino (1200 din) ali vsaj polletno naročnino (600 din), če želite naš tedenik še naprej nemoteno prejemati. Prihranite nam delo in sebi opominske stroške!

Naročnike Dolenjskega lista v tujini prosimo, da obnovijo naročnino s tem, da nam nakažejo v denar, zahtevano vsoto, ki obsegarja 2400 dinarjem, klor znaša celotna naročnina za inozemstvo. Če plačujetezanje naročnino svoji v Sloveniji, jih prosimo, da nam takoj nakažejo vsaj polletno naročnino.

Naš list bomo pošiljali v bodoče samo tistim naročnikom izven Slovenije in v tujini, ki bodo ime v redu poravnano naročnino. Prosimo vas, da to upoštevate in naročnino takoj obnovite.

UPRAVÁ LISTA